

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

**Ενοποιημένες και εταιρικές Χρηματοοικονομικές
Καταστάσεις σύμφωνα με τα
Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς
όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση**

31 Δεκεμβρίου 2018

**ΙΒΜ ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.
ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ**

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Περιεχόμενα	Σελίδα
Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου	3 - 5
Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	6
Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	7 – 9
Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	10 - 11
Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Ταμειακών Ροών	12
Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων	13 - 74
Έκθεση ανεξάρτητου ορκωτού ελεγκτή-λογιστή	

**ΙΒΜ ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.
ΜΕΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ**

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος: Σπυρίδων Πουλίδας

Μέλη ΔΣ:

Γεώργιος Αστρεινίδης
Απόστολος Λεωνιδόπουλος
Νικόλαος Μανιάτης
Δημήτριος Πρίμπας

Εταιρική έδρα

Λ.Κηφισίας 284, 152 32, Χαλάνδρι, Αττική

Δραστηριότητα

Χονδρικό εμπόριο ηλεκτρονικών υπολογιστών, περιφερειακού εξοπλισμού και λογισμικού υπολογιστών και παροχή σχετικών υπηρεσιών

Αριθ. Μητρώου ΑΕ

Αριθ. Μητρώου ΑΕ: 20212/01ΑΤ/Β/89/316/95

Εποπτεύουσα αρχή

Περιφέρεια Ανατολικής Αττικής

Ελεγκτική Εταιρεία

PricewaterhouseCoopers
Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία
Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές
Λ. Κηφισίας 268, 152 32 Αθήνα
ΑΜ ΣΟΕΛ 113

Ορκωτός Ελεγκτής

Δημήτρης Σούρμπης
ΑΜ ΣΟΕΛ 16891

ΙΒΜ ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.
ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Το Διοικητικό Συμβούλιο υποβάλλει την έκθεσή του μαζί με τις ελεγμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018.

Ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου ως προς τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις

Τα μέλη του ΔΣ είναι υπεύθυνα για την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και τις διερμηνείες της Επιτροπής Διεργητικών των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΕΔΔΠΧΠ) που έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και με βάση τα ΔΠΧΑ και τις διερμηνείες τους, όπως δημοσιεύονται από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ), καθώς και με τις προβλέψεις των «σχετικών κανόνων και κανονισμών της Εταιρείας» για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και με το Άρθρο 4 του Κανονισμού Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΔΛΠ).

Το ελληνικό εταιρικό δίκαιο απαιτεί από τα μέλη του ΔΣ να καταρτίζουν χρηματοοικονομικές καταστάσεις για κάθε λογιστική χρήση, οι οποίες να παρέχουν την πραγματική εικόνα της χρηματοοικονομικής θέσης της Εταιρείας και των αποτελεσμάτων για τη συγκεκριμένη χρήση.

Κατά την κατάρτιση αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, τα μέλη του ΔΣ απαιτείται:

- να επιλέγουν κατάλληλες λογιστικές πολιτικές και εν συνεχεία να τις εφαρμόζουν με συνέπεια,
- να προβαίνουν σε κρίσεις και εκτιμήσεις που είναι εύλογες και συνετές,
- να διασφαλίζουν ότι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις συμμορφώνονται με τα ΔΠΧΑ και
- να καταρτίζουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις με τη λογιστική βάση της συνεχιζόμενης δραστηριότητας εκτός και εάν δεν ενδείκνυται να λαμβάνεται ως δεδομένο ότι η Εταιρεία θα συνεχίσει τις δραστηριότητές της.

Τα μέλη του ΔΣ επιβεβαιώνουν ότι έχουν συμμορφωθεί με τις ανωτέρω απαιτήσεις όσον αφορά την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Τα μέλη του ΔΣ είναι υπεύθυνα για την ορθή τήρηση λογιστικών βιβλίων, τα οποία παρουσιάζουν με εύλογη ακρίβεια οποιαδήποτε στιγμή τη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας και τους επιτρέπουν να εξασφαλίζουν ότι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και τις διερμηνείες της ΕΔΔΠΧΠ που έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και σε συμμόρφωση με τα ΔΠΧΑ και τις διερμηνείες τους, όπως δημοσιεύονται από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, καθώς και με τις προβλέψεις των «σχετικών κανόνων και κανονισμών της Εταιρείας» για την αναφορά βάσει των ΔΠΧΑ και το Άρθρο 4 του Κανονισμού ΔΛΠ.

Επίσης, τα μέλη του ΔΣ είναι υπεύθυνα για τη διαφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας και, συνεπώς, για τη λήψη κατάλληλων μέτρων για την πρόληψη και τον εντοπισμό απάτης και άλλων παρατυπιών.

1. Κύριες δραστηριότητες

Οι κύριες δραστηριότητες του Ομίλου και της Εταιρείας εξακολουθούν να είναι η πώληση προϊόντων πληροφορικής και λογισμικού, η παροχή συναφών υπηρεσιών και η ανάπτυξη συστημάτων λογισμικού.

2. Δραστηριότητα και προβλεπόμενη πορεία:

Η πορεία του Ομίλου κατά την 30η εταιρική χρήση (2018) χαρακτηρίζεται ως ικανοποιητική. Τα έσοδα πωλήσεων της κλειόμενης χρήσης ανήλθαν σε 87.310.861 ευρώ έναντι 79.390.259 ευρώ της προηγούμενης χρήσεως, σημειώνοντας αύξηση κατά 7.920.602 ευρώ.

Τα καθαρά κέρδη προ φόρων της κλειόμενης χρήσης ανήλθαν σε 7.698.062 ευρώ έναντι 6.141.632 ευρώ της προηγούμενης χρήσεως, σημειώνοντας αύξηση κατά 1.556.430 ευρώ. Η αύξηση αυτή οφείλεται στην αύξηση των εσόδων από πωλήσεις αγαθών και παροχή υπηρεσιών που αντισταθμίστηκε μερικώς από αύξηση των εξόδων.

Όπως και στο τρέχον έτος, η Εταιρεία προβλέπει ότι η κερδοφορία θα διατηρηθεί τα επόμενα χρόνια. Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται οι σημαντικότεροι αριθμοδείκτες κερδοφορίας.

Αριθμοδείκτες κερδοφορίας	2018	2017
Δείκτης μικτού κέρδους	21,6%	20,9%
Δείκτης καθαρού κέρδους	4,5%	5,4%
Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) προς πωλήσεις	11%	9, 7%

ΙΒΜ ΕΛΛΑΔΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.
ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018

---

3. Σημαντικά γεγονότα που συνέβησαν στη χρήση

Δεν έλαβαν χώρα σημαντικά γεγονότα εντός της χρήσης.

4. Υποκαταστήματα Εταιρείας

Δεν υπάρχουν υποκαταστήματα.

5. Χρηματοοικονομικά μέσα και διαχείριση κινδύνου

Κατά τη συνήθη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων της, η Εταιρεία είναι εκτεθειμένη στην επίδραση των διακυμάνσεων των συναλλαγματικών ισοτιμιών, στον πιστωτικό κίνδυνο και, σε μικρότερο βαθμό, στις μεταβολές των επιτοκίων και τον κίνδυνο τιμών. Η Εταιρεία περιορίζει αυτούς τους κινδύνους ακολουθώντας καθιερωμένες πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου. Δεν χρησιμοποιούνται παράγωγα και σε όποιες περιπτώσεις συμφέρει από άποψη κόστους, διακανονίζεται χρηματοδότηση μέσω πίστωσης στα νομίσματα στα οποία πραγματοποιούνται οι αντίστοιχες συναλλαγές.

Προσδοκίες

Η Διοίκηση της Εταιρείας παραμένει αισιόδοξη για τη διατήρηση της ισχυρής θέσης της στον ελληνικό κλάδο πληροφορικής.

Κίνδυνος τιμής

Η Εταιρεία δεν έχει σημαντική έκθεση σε κίνδυνο τιμών εμπορευμάτων ως αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων της.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Το λειτουργικό νόμισμα της Εταιρείας είναι το ευρώ. Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται σε ευρώ με βάση την επίσημη τιμή του ξένου νομίσματος που ισχύει την ημέρα της συναλλαγής. Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται με τις ισοτιμίες της ημερομηνίας του ισολογισμού.

Η Εταιρεία δεν έχει σημαντική έκθεση σε συναλλαγματικούς κινδύνους κατά την συνήθη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων της. Η Εταιρεία δεν χρησιμοποιεί παράγωγα.

Πιστωτικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος μη έγκαιρης είσπραξης ή αδυναμίας είσπραξης των απαιτήσεων. Η Εταιρεία δεν διατρέχει κάποιον άμεσο πιστωτικό κίνδυνο καθώς η είσπραξη των υπολοίπων γίνεται σύμφωνα με τους πιστωτικούς όρους. Οι πολιτικές διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου διασφαλίζουν ότι οι πωλήσεις των προϊόντων και υπηρεσιών πραγματοποιούνται προς πελάτες με ικανοποιητικό ιστορικό φερεγγυότητας. Όσον αφορά τις καθυστερημένες επισφαλείς απαιτήσεις, πραγματοποιούνται οι απαραίτητες ενέργειες για την είσπραξη τους. Η Εταιρεία δεν εμφανίζει ιδιαίτερη συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου. Δεν αναμένονται σημαντικές ζημιές από τα ταμειακά διαθέσιμα και τις καταθέσεις σε τράπεζες, καθώς οι συναλλαγές περιορίζονται σε πιστωτικά ιδρύματα με καλή πιστοληπτική ικανότητα.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ως κίνδυνος ρευστότητας ορίζεται το ενδεχόμενο αδυναμίας της Εταιρείας να αποπληρώσει πλήρως και εγκαίρως τις τρέχουσες και μελλοντικές χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις.

Η Εταιρεία διατηρεί επαρκή ταμειακά διαθέσιμα και σχέσεις με τοπικές τράπεζες ώστε να εξασφαλίσει επαρκή χρηματοδότηση για τις λειτουργίες της καθώς και για προγραμματισμένες επεκτάσεις. Παρακάτω παρατίθενται οι σημαντικότεροι αριθμοδείκτες ρευστότητας:

Αριθμοδείκτες ρευστότητας	2018	2017
Δείκτης γενικής ρευστότητας	1,60	1,46
Δείκτης άμεσης ρευστότητας	1,58	1,45
Αριθμοδείκτες κεφαλαιακής διάρθρωσης	2018	2017
Σύνολο υποχρεώσεων προς σύνολο ενεργητικού	0,88	0,88
Σύνολο υποχρεώσεων προς ίδια κεφάλαια	7,23	7,39

**ΙΒΜ ΕΛΛΑΔΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.
ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ**

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Κίνδυνος επιτοκίων και ταμειακών ροών

Η Εταιρεία δεν έχει σημαντική έκθεση στον κίνδυνο επιτοκίων και ταμειακών ροών ως αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων της.

6. Χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας

Τα κυριότερα οικονομικά στοιχεία της Εταιρείας καθώς και οι λογιστικές αρχές που εφαρμόστηκαν περιγράφονται αναλυτικά στις σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ετησίων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων για την περίοδο 1^η Ιανουαρίου έως 31^η Δεκεμβρίου 2018.

7. Εργασιακά θέματα

Όλες οι επίσημες και ουσιαστικές υποχρεώσεις που υπαγορεύονται από την Ελληνική Νομοθεσία σε σχέση με τα εργασιακά ζητήματα έχουν εκπληρωθεί.

8. Περιβαλλοντικά θέματα

Όλες οι επίσημες και ουσιαστικές υποχρεώσεις που υπαγορεύονται από την Ελληνική Νομοθεσία σε σχέση με τα περιβαλλοντικά ζητήματα έχουν εκπληρωθεί.

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Ενοποιημένες και εταιρικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Σημειώσεις	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	2018 (‘000)	2017 (‘000)	2018 (‘000)	2017 (‘000)
Έσοδα				
Κόστος πωληθέντων	33.921	30.918	33.921	30.918
Κόστος παροχής υπηρεσιών	53.313	48.416	53.313	48.416
Χρηματοοικονομικά έσοδα	77	56	77	56
	87.311	79.390	87.311	79.390
Κόστος πωληθέντων, κόστος υπηρεσιών και χρηματοοικονομικά έξοδα				
Κόστος πωληθέντων	(29.010)	(26.506)	(29.010)	(26.506)
Κόστος παροχής υπηρεσιών	(39.474)	(36.268)	(39.474)	(36.268)
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(2)	(1)	(2)	(1)
3,4	(68.486)	(62.775)	(68.486)	(62.775)
Μικτό λειτουργικό κέρδος	18.825	16.615	18.825	16.615
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας και έξοδα διάθεσης	(11.198)	(10.486)	(11.170)	(10.448)
3,4				
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) απομείωσης χρηματοοικονομικών και συμβατικών περιουσιακών στοιχείων	135	91	135	91
Λοιπά έσοδα/(έξοδα)	100	74	100	74
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(164)	(153)	(208)	(185)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	-	-	-	-
Συνολικά έξοδα και λοιπά έσοδα	(11.127)	(10.473)	(11.143)	(10.467)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου εισοδήματος	7.698	6.142	7.682	6.148
Φόρος εισοδήματος (χρέωση)/πίστωση	(3.741)	(1.864)	(3.745)	(1.864)
5				
Καθαρά κέρδη χρήσης	3.956	4.277	3.936	4.283
Λοιπά συνολικά έσοδα				
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	571	(59)	571	(59)
15				
Αναβαλλόμενος φόρος που προκύπτει από προγράμματα καθορισμένων παροχών	(143)	17	(143)	17
7				
Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσης, καθαρά μετά από φόρους	428	(42)	428	(42)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης	4.384	4.235	4.364	4.241

Οι σημειώσεις στις σελίδες 13 έως 74 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Ενοποιημένες και εταιρικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Σημειώσεις	Όμιλος		IBM Ελλάς		
	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)	
Κυκλοφορούν ενεργητικό					
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	8	17.826	14.629	17.783	14.604
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	9	21.153	19.144	21.153	19.143
Δάνεια προς συνδεδεμένα μέρη	9	5.000	101	0	-
Αποθέματα	10	103	173	103	173
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού		44.082	34.047	39.039	33.920
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό					
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	9	454	144	454	144
Δάνεια προς συνδεδεμένα μέρη	9	7.600	12.500	-	-
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	11	5.609	4.155	5.609	4.155
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	7	8.154	10.298	8.150	10.298
Επενδύσεις σε θυγατρικές	13	-	-	12.618	12.618
Σύνολο μη κυκλοφορούντος ενεργητικού		21.817	27.097	26.831	27.215
Σύνολο ενεργητικού		65.899	61.144	65.870	61.135
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	14	18.199	16.439	18.199	16.439
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	6	-	1.021	-	1.021
Έσοδα επόμενων χρήσεων	18	9.351	5.825	9.351	5.825
Προβλέψεις	12	67	66	67	66
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		27.617	23.351	27.617	23.351
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Έσοδα επόμενων χρήσεων	18	4.825	3.930	4.825	3.930
Αποζημίωση προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης	15	25.451	26.575	25.451	26.575
Προβλέψεις	12	-	-	-	-
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων		30.277	30.505	30.277	30.505
Σύνολο υποχρεώσεων		57.894	53.856	57.894	53.856
Σύνολο ενεργητικού μείον σύνολο υποχρεώσεων		8.005	7.288	7.976	7.279

Οι σημειώσεις στις σελίδες 13 έως 74 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Ενοποιημένες και εταιρικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Σημειώσεις	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)
Μετοχικό κεφάλαιο και αποθεματικά				
Μετοχικό κεφάλαιο	22	2.432	2.432	2.432
Τακτικό αποθεματικό και λοιπά αποθεματικά	23	(12.699)	(12.699)	(13.127)
Αποθεματικό για παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών		(312)	(312)	(294)
Κέρδη εις νέον		18.584	18.556	18.268
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		8.005	7.976	7.279

Οι σημειώσεις στις σελίδες 13 έως 74 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Ενοποιημένες και εταιρικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Το Διοικητικό Συμβούλιο αφού έλαβε γνώση της έκθεσης του Προέδρου και Γενικού Διευθυντή αποφάσισε ομόφωνα την έγκρισή της.

Χαλάνδρι, Συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της 25^{ης} Ιουνίου 2019

Το Διοικητικό Συμβούλιο της IBM Ελλάς Α.Ε.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. και
Διευθύνων Σύμβουλος
Σπυρίδων Ι. Πουλίδας
Α.Δ.Τ. Μ011985

Ο Διευθυντής Οικονομικών
Γεώργιος Φ. Αστρεϊνίδης
Α.Δ.Τ. ΑΕ082169

Ο Λογιστής
Χρήστος Α. Κουφοχρήστος
Αρ. Αδείας Α' Τάξης 0002040
Α.Δ.Τ. Σ598194

Τα μέλη του Δ.Σ.

Απόστολος Β. Λεωνιδόπουλος
Αρ. Διαβατηρίου 706225897

Νικόλαος Ι. Μανιάτης
Α.Δ.Τ. ΑΚ620296

Δημήτριος Ν. Πρίμπας
Α.Δ.Τ. Π509790

Οι σημειώσεις στις σελίδες 13 έως 74 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

ΙΒΜ ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Εταιρική Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Όμιλος	Σημειώσεις	Μετοχικό κεφάλαιο (‘000)	Αποθεματικό για παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών (‘000)	Τακτικό Αποθεματικό (‘000)	Αποθεματικό από συνταξιοδοτικό πρόγραμμα καθορισμένων παροχών (‘000)	Κέρδη εις νέον (‘000)	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (‘000)
Την 1^η Ιανουαρίου 2017		2.432	(230)	892	(13.977)	15.801	4.918
Κέρδη/(ζημιές) χρήσης		-	-	-	-	4.277	4.277
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	15	-	-	-	(59)	-	(59)
Αναβαλλόμενος φόρος από προγράμματα καθορισμένων παροχών	7	-	-	-	17	-	17
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης		-	-	-	(42)	4.277	4.235
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών	16	-	(64)	-	-	-	(64)
Διανομή μερισμάτων	23	-	-	-	-	(1.801)	(1.801)
Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 - δημοσιευμένα στοιχεία		2.432	(294)	892	(14.019)	18.277	7.288
Επίδραση υιοθέτησης ΔΠΧΑ 15 (Σημείωση 1), μετά από αναβαλλόμενο φόρο		-	-	-	-	601	601
Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2018		2.432	(294)	892	(14.019)	18.878	7.889
Κέρδη/(ζημιές) χρήσης		-	-	-	-	3.956	3.956
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	15	-	-	-	571	-	571
Αναβαλλόμενος φόρος από προγράμματα καθορισμένων παροχών	7	-	-	-	(143)	-	(143)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης		-	-	-	428	3.956	4.384
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών	17	-	(18)	-	-	-	(18)
Διανομή μερισμάτων	23	-	-	-	-	(4.250)	(4.250)
Στις 31 Δεκεμβρίου 2018		2.432	(312)	892	(13.591)	18.584	8.005

Οι σημειώσεις στις σελίδες 13 έως 74 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Εταιρική Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

IBM Ελλάς	Σημειώσεις	Μετοχικό κεφάλαιο (‘000)	Αποθεματικό για παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών (‘000)	Τακτικό Αποθεματικό (‘000)	Αποθεματικό από συνταξιοδοτικό πρόγραμμα καθορισμένων παροχών (‘000)	Κέρδη εις νέον (‘000)	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (‘000)
Στις 1 Ιανουαρίου 2017		2.432	(230)	892	(13.977)	15.786	4.903
Κέρδη/(ζημιές) χρήσης		-	-	-	-	4.283	4.283
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	15	-	-	-	(59)	-	(59)
Αναβαλλόμενος φόρος από προγράμματα καθορισμένων παροχών	7	-	-	-	17	-	17
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης		-	-	-	(42)	4.283	4.241
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών	16	-	(64)	-	-	-	(64)
Διανομή μερισμάτων	23	-	-	-	-	(1.801)	(1.801)
Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 - δημοσιευμένα στοιχεία		2.432	(294)	892	(14.019)	18.268	7.279
Επίδραση υιοθέτησης ΔΠΧΑ 15 (Σημείωση 1), μετά από αναβαλλόμενο φόρο						601	601
Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2018		2.432	(294)	892	(14.019)	18.869	7.880
Κέρδη/(ζημιές) χρήσης		-	-	-	-	3.936	3.936
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	15	-	-	-	571	-	571
Αναβαλλόμενος φόρος από προγράμματα καθορισμένων παροχών	7	-	-	-	(143)	-	(143)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης		-	-	-	428	3.936	4.364
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών	17	-	(18)	-	-	-	(18)
Διανομή μερισμάτων	23	-	-	-	-	(4.250)	(4.250)
Στις 31 Δεκεμβρίου 2018		2.432	(312)	892	(13.591)	18.556	7.976

Οι σημειώσεις στις σελίδες 13 έως 74 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Σημειώσεις	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	2018 (‘000)	2017 (‘000)	2018 (‘000)	2017 (‘000)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου εισοδήματος	7.698	6.142	7.682	6.148
Προσαρμογές για:				
Διαφορά μεταξύ συνταξιοδοτικού κόστους και εισφορών σε μετρητά	(553)	(61)	(553)	(61)
Αποσβέσεις	11 1.713	1.369	1.713	1.369
Χρηματοοικονομικά έσοδα/έξοδα	-	-	-	-
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών	14	58	14	58
Κέρδος/(ζημιά) από πώληση περιουσιακών στοιχείων	-	8	-	8
Σύνολο	8.871	7.516	8.855	7.522
Μεταβολές σε απαιτήσεις και υποχρεώσεις από λειτουργικές δραστηριότητες:				
(Αύξηση)/μείωση εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων	9 1.304	5.223	1.304	5.223
(Μείωση)/αύξηση εμπορικών και λοιπών υποχρεώσεων	14 1.760	(234)	1.760	(234)
(Αύξηση)/μείωση αποθεμάτων	10 70	3	70	3
Μείωση/(αύξηση) λοιπών περιουσιακών στοιχείων	9 (3.018)	(382)	(3.018)	(382)
(Μείωση)/αύξηση λοιπών υποχρεώσεων	4.422	(1.406)	4.422	(1.406)
Καταβληθέντες τόκοι	-	-	-	-
Εισπραχθέντες τόκοι	-	-	-	-
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος	(2.797)	(1.158)	(2.799)	(1.173)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	10.613	9.562	10.595	9.553
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες				
Αγορές ενσώματων πάγιων στοιχείων	11 (2.976)	(2.651)	(2.976)	(2.651)
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	(190)	457	(190)	457
Μείωση συμμετοχής σε θυγατρική	-	-	-	-
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(3.166)	(2.194)	(3.166)	(2.194)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Καταβληθέντα μερίσματα	23 (4.250)	(1.801)	(4.250)	(1.801)
(Αποπληρωμή)/ανάληψη δανείων	-	-	-	-
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(4.250)	(1.801)	(4.250)	(1.801)
Καθαρή (μείωση)/αύξηση στα χρηματικά διαθέσιμα	3.197	5.567	3.179	5.558
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της χρήσης	8 14.629	9.062	14.604	9.046
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος της χρήσης	8 17.826	14.629	17.783	14.604

Οι σημειώσεις στις σελίδες 12 έως 74 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

1. Δήλωσης συμμόρφωσης, βάση κατάρτισης χρηματοοικονομικών καταστάσεων και σημαντικές λογιστικές πολιτικές

Η **IBM Ελλάς Συστήματα Επεξεργασίας Πληροφοριών Α.Ε.** («η Εταιρεία») και η θυγατρική της IBM Europe Information Technology BV (μαζί ο «Όμιλος») δραστηριοποιούνται κυρίως στην πώληση προϊόντων πληροφορικής, λογισμικού και παροχή σχετικών υπηρεσιών, καθώς και στην ανάπτυξη συστημάτων λογισμικού. Επιπλέον, η Θυγατρική παρέχει χρηματοοικονομικές υπηρεσίες προς άλλες συνδεδεμένες εταιρείες στον ευρύτερο Όμιλο IBM.

Η Εταιρεία είναι μία ανώνυμη εταιρεία που συστάθηκε στην Ελλάδα με έδρα στη Λεωφόρο Κηφισίας 284, 152 32, στο Χαλάνδρι Αττικής, από όπου ασκείται και η κύρια επιχειρηματική της δραστηριότητα.

Η άμεση μητρική της Εταιρείας είναι η IBM Italia S.p.A., μια εταιρεία που έχει συσταθεί σε άλλη χώρα της ΕΕ (Ιταλία). Η τελευταία με τη σειρά της ανήκει στον όμιλο IBM International Group B.V., μια εταιρεία που έχει επίσης συσταθεί σε χώρα της Ε.Ε. (Κάτω Χώρες). Η τελική μητρική εταιρεία της Εταιρείας που ασκεί και τον τελικό έλεγχο είναι η International Business Machines Corporation («IBM Corporation»), μια εταιρεία που έχει συσταθεί στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Η IBM Europe Information Technology B.V. («η Θυγατρική» ή «IEIT») συστάθηκε στις 30 Ιανουαρίου 2012 σύμφωνα με το δίκαιο των Κάτω Χωρών και έχει την έδρα της στο Άμστερνταμ. Οι δραστηριότητες της εταιρείας συνίστανται στη χρηματοδότηση των εταιρειών της Εταιρείας IBM.

Η θυγατρική IEIT περιλαμβάνεται στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της IBM Ελλάς.

Νόμισμα παρουσίασης. Οι παρούσες ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ («EUR») (εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά).

Οι ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις εγκρίθηκαν προς δημοσίευση από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 31 Μαΐου 2019 και τελούν υπό την έγκριση της Τακτικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Βάση κατάρτισης χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους και σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), καθώς και τις διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διερμηνειών των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΕΔΔΠΧΑ).

Οι σημαντικότερες λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν κατά τη σύνταξη των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων παρουσιάζονται παρακάτω. Αυτές οι αρχές έχουν εφαρμοσθεί με συνέπεια σε όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά. Η σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων. Επίσης, απαιτεί την άσκηση κρίσης από τη Διοίκηση κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών που εφαρμόζει η Εταιρεία. Οι περιοχές στις οποίες έχουν γίνει σημαντικές υποθέσεις και εκτιμήσεις κατά τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων παρουσιάζονται στις σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Οι ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί επί της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.

Η κύρια δραστηριότητα της Εταιρείας είναι η πώληση προϊόντων πληροφορικής και λογισμικού, η παροχή συναφών υπηρεσιών και η ανάπτυξη συστημάτων λογισμικού.

Οι ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα παρουσίασης της Εταιρείας και του Ομίλου. Όλα τα ποσά είναι σε χιλιάδες ευρώ.

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες

Τα ακόλουθα νέα πρότυπα και διερμηνείες ισχύουν για την Εταιρεία από την 1^η Ιανουαρίου 2018:

- ΔΠΧΑ 9, Χρηματοοικονομικά Μέσα.

Η Εταιρεία υιοθέτησε το ΔΠΧΠ 9, Χρηματοοικονομικά μέσα, την 1^η Ιανουαρίου 2018. Η Εταιρεία επέλεξε να μην επαναδιατυπώσει συγκριτικά στοιχεία και αναγνώρισε τυχόν προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων στο αρχικό κέρδος εις νέον κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής των προτύπων, δηλ. την 1^η Ιανουαρίου 2018. Κατά συνέπεια, οι αναθεωρημένες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 7, Χρηματοοικονομικά Μέσα: Οι γνωστοποιήσεις έχουν εφαρμοστεί μόνο στην τρέχουσα περίοδο. Οι γνωστοποιήσεις της συγκριτικής περιόδου είναι ίδιες με τις γνωστοποιήσεις που έγιναν την προηγούμενη χρήση.

Οι σημαντικές νέες λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν κατά την τρέχουσα χρήση περιγράφονται στη Σημείωση 1 κατωτέρω. Οι λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν πριν από την 1^η Ιανουαρίου 2018 και εφαρμόζονται στη συγκριτική πληροφόρηση παρατίθενται στη Σημείωση 1 κατωτέρω.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η συμφωνία των ενοποιημένων λογιστικών αξιών κάθε κατηγορίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων όπως επιμετρούνταν με βάση το ΔΛΠ 39 και τα νέα ποσά που διαμορφώθηκαν κατά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 την 1^η Ιανουαρίου 2018.

Χιλιάδες ευρώ	Κατηγορία επιμέτρησης		Λογιστική αξία βάσει ΔΛΠ 39 - 31 Δεκεμβρίου 2017	Επίδραση υιοθέτησης ΔΠΧΑ 9		Λογιστική αξία βάσει ΔΠΧΑ 9 - 1 Ιανουαρίου 2018
	ΔΛΠ 39	ΔΠΧΑ 9		Αναταξινόμηση		
				Υποχρεωτική	Προαιρετική	
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	Δ&Α	ΑΚ	14.629			14.629
Χρηματοδοτικές απαιτήσεις	Δ&Α	ΑΚ	12.600			12.600
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	Δ&Α	ΑΚ	1.743			1.743
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	Δ&Α	ΑΚ	17.545			17.545
Σύνολο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων			46.517			46.517

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η συμφωνία των εταιρικών λογιστικών αξιών κάθε κατηγορίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων όπως επιμετρούνταν με βάση το ΔΛΠ 39 και τα νέα ποσά που διαμορφώθηκαν κατά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 την 1^η Ιανουαρίου 2018.

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Χιλιάδες ευρώ	Κατηγορία επιμέτρησης		Λογιστική αξία βάσει ΔΛΠ 39 - 31 Δεκεμβρίου 2017	Επίδραση υιοθέτησης ΔΠΧΑ 9	Λογιστική αξία βάσει ΔΠΧΑ 9 - 1 Ιανουαρίου 2018		
	ΔΛΠ 39	ΔΠΧΑ 9					
			Αναταξινόμηση		Επανεπίμετρηση		
				Υποχρεωτική	Προαιρετική	ΑΠΖ	Λοιπά
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	Δ&Α	ΑΚ	14.604				14.604
Χρηματοδοτικές απαιτήσεις	Δ&Α	ΑΚ	-				-
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	Δ&Α	ΑΚ	1.743				1.743
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	Δ&Α	ΑΚ	17.544				17.544
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων			33.891				33.891

(α) Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Όλες οι κατηγορίες μετρητών και ταμειακών διαθεσίμων όπως παρουσιάζονται στη σημείωση 10 αναταξινομήθηκαν από την κατηγορία επιμέτρησης Δάνεια και Απαιτήσεις («Δ&Α») βάσει ΔΛΠ 39 στην κατηγορία επιμέτρησης Αναπόσβεστο Κόστος («ΑΚ») σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 κατά την ημερομηνία υιοθέτησης του προτύπου. Οι Εκτιμώμενες Πιστωτικές Ζημιές («ΕΠΖ») για τα μετρητά και τα ταμειακά διαθέσιμα ήταν ασήμαντες.

(β) Εμπορικές απαιτήσεις

Με βάση την αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου που διενεργήθηκε από την Εταιρεία, διαπιστώθηκε ότι οι εμπορικές απαιτήσεις πρέπει να ταξινομούνται ως «Διακρατούμενες προς είσπραξη» καθώς η Εταιρεία δεν πώλησε ούτε σκοπεύει να πωλήσει οποιαδήποτε από τις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις. Συνεπώς, οι Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις αναταξινομήθηκαν από την κατηγορία «Δ&Α» βάσει του ΔΛΠ 39 στην κατηγορία επιμέτρησης ΑΚ σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 κατά την ημερομηνία υιοθέτησης του προτύπου. Ο αντίκτυπος του ΔΠΧΑ 9 στις ΑΠΖ των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων ήταν ασήμαντος.

(γ) Χρηματοοικονομικές απαιτήσεις

Με βάση την αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου που διενεργήθηκε από την Εταιρεία, διαπιστώθηκε ότι όλες οι κατηγορίες χρηματοοικονομικών απαιτήσεων πρέπει να ταξινομούνται ως «Διακρατούμενες προς είσπραξη» καθώς η Εταιρεία δεν πώλησε ούτε σκοπεύει να πωλήσει κάποια από τις χρηματοοικονομικές της απαιτήσεις. Συνεπώς, οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις αναταξινομήθηκαν από την κατηγορία «Δ&Α» βάσει του ΔΛΠ 39 στην κατηγορία επιμέτρησης ΑΚ σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 κατά την ημερομηνία υιοθέτησης του προτύπου. Η επίδραση του ΔΠΧΑ 9 στις ΑΠΖ των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων ήταν ασήμαντη.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

- ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες.
Η Εταιρεία εφαρμόσε το ΔΠΧΑ 15 για πρώτη φορά στις οικονομικές καταστάσεις του 2018 με ημερομηνία πρώτης εφαρμογής την 1^η Ιανουαρίου 2018 χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική μέθοδο μετάβασης.
Σύμφωνα με την τροποποιημένη αναδρομική μέθοδο μετάβασης, η Εταιρεία εφαρμόζει την νέα πολιτική αναδρομικά μόνο σε συμβάσεις που δεν έχουν ολοκληρωθεί μέχρι την ημερομηνία της πρώτης εφαρμογής. Συνεπώς, οι συγκριτικές πληροφορίες του 2017 δεν επαναδιατυπώθηκαν και οι σωρευτικές επιδράσεις από την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 15 αναγνωρίστηκαν ως προσαρμογή του αρχικού υπολοίπου των κερδών εις νέον κατά την 1^η Ιανουαρίου 2018. Η συγκριτική πληροφόρηση συνέχισε να παρουσιάζεται σύμφωνα με τις προηγούμενες λογιστικές πολιτικές βάσει του ΔΛΠ 18.
Επιπλέον, η Εταιρεία έχει επιλέξει να υιοθετήσει την πρακτική μη επαναδιατύπωσης εκ των υστέρων των συμβάσεων που τροποποιήθηκαν πριν από την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής.

Κατά την αρχική εφαρμογή, ποσό 2.387.133 ευρώ μεταφέρθηκε από το κονδύλι λοιπές απαιτήσεις στα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία προκειμένου να καθοριστεί το αρχικό υπόλοιπο των καθαρών περιουσιακών στοιχείων. Τα έξοδα προμηθειών πωλήσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής τα οποία προηγούμενως αναγνωρίζονταν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, κεφαλαιοποιήθηκαν στα έξοδα επόμενων χρήσεων, σύμφωνα με τις οδηγίες μετάβασης, ποσού 600.557 ευρώ. Η Εταιρεία αναμένει ότι η αναγνώριση εσόδων για το ευρύ χαρτοφυλάκιο υλισμικού, λογισμικού και υπηρεσιών που προσφέρει θα παραμείνει σε μεγάλο βαθμό αμετάβλητη.

Η επίδραση της μεταβολής της λογιστικής πολιτικής για τα έσοδα παρουσιάζεται αναλυτικά παρακάτω στην παρούσα σημείωση.

- ΔΠΧΑ 2 (τροποποιήσεις) «Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών» (εκδόθηκε στις 20 Ιουνίου 2016 και εφαρμόζεται για τις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2018).
- Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ (Κύκλος 2014 - 2016) - ΔΠΧΑ 1 και ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) (εκδόθηκαν στις 8 Δεκεμβρίου 2016 και εφαρμόζονται για τις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2018).
- ΕΔΔΠΧΠ 22 «Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές» (εκδόθηκε στις 8 Δεκεμβρίου 2016 και εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2018).
- ΔΛΠ 40 (Τροποποιήσεις) «Μεταφορές επενδυτικών ακινήτων» (εκδόθηκε στις 8 Δεκεμβρίου 2016 και εφαρμόζεται για τις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2018).

Τα νέα ή τροποποιημένα πρότυπα δεν είχαν σημαντική επίδραση στην Εταιρεία, εκτός από την επίδραση του ΔΠΧΑ 15.

Πρόσφατες λογιστικές ανακοινώσεις

Συγκεκριμένα νέα πρότυπα και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για τις λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2019 τα οποία η Εταιρεία δεν έχει εφαρμόσει νωρίτερα.

- ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εκδόθηκε στις 13 Ιανουαρίου 2016 και εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2019).
Τον Ιανουάριο του 2016, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε το νέο λογιστικό πρότυπο ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις», το οποίο επιφέρει αλλαγές στον λογιστικό χειρισμό των μισθώσεων. Το πρότυπο απαιτεί από τους μισθωτές να αναγνωρίσουν τα περιουσιακά στοιχεία που απορρέουν από δικαιώματα χρήσης και τις υποχρεώσεις από μισθώσεις για την πλειονότητα των μισθώσεων στην Ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης. Το νέο πρότυπο χρησιμοποιεί ένα ενιαίο μοντέλο για το λογιστικό χειρισμό των μισθώσεων από τον μισθωτή, καταργώντας τη διάκριση μεταξύ λειτουργικών και χρηματοδοτικών μισθώσεων. Το πρότυπο κάνει κάποιες αλλαγές στο λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του εκμισθωτή ώστε να συνάδει με το νέο πρότυπο αναγνώρισης εσόδων. Το πρότυπο απαιτεί επίσης ποιοτικές και ποσοτικές γνωστοποιήσεις που επιτρέπουν στους

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να εκτιμήσουν τον αντίκτυπο των μισθώσεων στην χρηματοοικονομική κατάσταση της εταιρείας, στις χρηματοοικονομικές της επιδόσεις και στις ταμειακές ροές. Το πρότυπο ισχύει για τις ετήσιες λογιστικές περιόδους που αρχίζουν την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται να εφαρμοστεί και νωρίτερα από την προαναφερθείσα ημερομηνία. Η εταιρεία υιοθέτησε το πρότυπο κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του εφαρμόζοντας τη μέθοδο μετάβασης στην οποία οι προηγούμενες συγκριτικές περιόδους δεν παρουσιάζονται αναδρομικά στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Η εταιρεία επέλεξε, επίσης, να εφαρμόσει την πρακτική μη επαναξιολόγησης των προηγούμενων συμπερασμάτων σχετικά με τις συμβάσεις που περιλαμβάνουν μισθώσεις, να εφαρμόσει ένα ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο σε ένα χαρτοφυλάκιο μισθώσεων με παρόμοια χαρακτηριστικά, να απομειώσει τα περιουσιακά στοιχεία του ενεργητικού που σχετίζονται με δικαιώματα χρήσης με προηγούμενες σημαντικές προβλέψεις μισθώσεων και να συνδυάσει στοιχεία σχετιζόμενα και μη με μισθώσεις για όλες τις κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων. Η εταιρεία επέλεξε να μην αναγνωρίζει τα περιουσιακά στοιχεία που απορρέουν από δικαίωμα χρήσης και τις υποχρεώσεις από βραχυπρόθεσμες μισθώσεις για όλες τις κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων. Μια διαδιευθυνσιακή ομάδα υλοποίησης αξιολόγησε το χαρτοφυλάκιο μισθώσεων και υλοποίησε το σύστημα, τη διαδικασία, τις δικλίδες ασφαλείας και τις αλλαγές στις πολιτικές.

Η εταιρεία συγκέντρωσε, επίσης, τα στοιχεία των μισθώσεων προκειμένου να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις της οδηγίας.

Η οδηγία είχε σημαντική επίδραση στην Ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος.

Την 1^η Ιανουαρίου 2019, η εταιρεία αναγνώρισε υποχρεώσεις μισθώσεων και δικαιώματα χρήσης περιουσιακών στοιχείων ύψους 2.048.000 ευρώ και 2.048.000 ευρώ αντίστοιχα.

Η προσαρμογή μετάβασης που αναγνωρίστηκε στα κέρδη εις νέον κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος δεν ήταν σημαντική.

- ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστήρια συμβόλαια» (εκδόθηκε στις 18 Μαΐου 2017 και εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2021).
- ΕΔΔΠΧΠ 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με τον χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος» (εκδόθηκε στις 7 Ιουνίου 2017 εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2019).
- ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) «Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες» (εκδόθηκε στις 12 Οκτωβρίου 2017 και εφαρμόζεται για τις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2019).
- Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ (Κύκλος 2015 - 2017) - ΔΠΧΑ 3, ΔΠΧΑ 11, ΔΛΠ 12 και ΔΛΠ 23 (Τροποποιήσεις) (εκδόθηκαν στις 12 Δεκεμβρίου 2017 και εφαρμόζονται για τις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2019).
- ΔΛΠ 19 (Τροποποιήσεις) «Τροποποίηση προγράμματος, περικοπή ή διακανονισμός» (εκδόθηκε στις 7 Φεβρουαρίου 2018 και εφαρμόζεται για τις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2019).
- Τροποποιήσεις στο Ενοσιολογικό Πλαίσιο για τη Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση (που εκδόθηκε στις 29 Μαρτίου 2018 και εφαρμόζεται για τις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2020).
- ΔΠΧΑ 3 (Τροποποιήσεις) «Ορισμός συνένωσης επιχειρήσεων» (εκδόθηκε στις 22 Οκτωβρίου 2018 και εφαρμόζεται στις εξαγορές που έλαβαν χώρα εντός των λογιστικών περιόδων που ξεκινούν την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2020).
- ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8 (Τροποποιήσεις) «Ορισμός του ουσιώδους» (εκδόθηκε στις 31 Οκτωβρίου 2018 και εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2020).

Ο Εταιρεία βρίσκεται σε διαδικασία εκτίμησης της επίδρασης των νέων και τροποποιημένων προτύπων στις οικονομικές της καταστάσεις.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Σημαντικές λογιστικές πολιτικές

α) Αρχές ενοποίησης

Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις της Εταιρείας και της κατά 100% θυγατρικής της στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και τα αποτελέσματα για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή. Έλεγχος υπάρχει όταν η Εταιρεία έχει τη δύναμη να διαμορφώνει τις χρηματοοικονομικές και λειτουργικές πολιτικές μιας οντότητας με στόχο να αποκομίσει οφέλη από τις δραστηριότητές της. Η θυγατρική παρουσιάζεται στη Σημείωση 13 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Θυγατρικές είναι όλες οι οντότητες (συμπεριλαμβανομένων των δομημένων οντοτήτων) στις οποίες ο Όμιλος ασκεί έλεγχο. Ο Όμιλος ασκεί έλεγχο σε μια οντότητα όταν ο Όμιλος εκτίθεται ή έχει δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή του στην οντότητα και έχει την ικανότητα να επηρεάζει αυτές τις αποδόσεις μέσω της ικανότητας που έχει να επηρεάζει τις δραστηριότητες της οντότητας. Οι θυγατρικές είναι πλήρως ενοποιημένες από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος μεταφέρεται στον Όμιλο. Η ενοποίηση παύει από την ημερομηνία κατά την οποία παύει ο έλεγχος. Η εξαγορά θυγατρικής από τον Όμιλο λογιστικοποιείται βάσει της μεθόδου εξαγοράς.

Διεταιρικές συναλλαγές, υπόλοιπα και μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται. Οι μη πραγματοποιηθείσες ζημιές επίσης απαλείφονται εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης της αξίας του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές αρχές που διέπουν τις θυγατρικές έχουν μεταβληθεί όπου κρίθηκε αναγκαίο ώστε να εναρμονιστούν με εκείνες που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές στα αποτελέσματα και τα ίδια κεφάλαια των θυγατρικών παρουσιάζονται ξεχωριστά στις ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων, συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και χρηματοοικονομικής θέσης αντίστοιχα.

β) Αναγνώριση εσόδων βάσει ΔΠΧΑ 15

Η Εταιρεία αναγνωρίζει ένα συμβόλαιο με πελάτη όταν έχει γραπτή έγκριση, το συμβόλαιο έχει υπογραφεί, τα δικαιώματα των μερών, συμπεριλαμβανομένων των όρων πληρωμής, έχουν προσδιοριστεί, το συμβόλαιο έχει εμπορική υπόσταση και η είσπραξη του τιμήματος είναι πιθανή.

Τα έσοδα αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος ενός υποσχεθέντος προϊόντος ή μιας υπηρεσίας μεταβιβάζεται στον πελάτη σε ποσό που αντικατοπτρίζει το τίμημα το οποίο αναμένει η Εταιρεία να δικαιούται να λάβει έναντι της παροχής αυτών των προϊόντων ή υπηρεσιών. Εάν το αντάλλαγμα που έχει υποσχεθεί στο συμβόλαιο περιλαμβάνει ένα μεταβλητό ποσό, η Εταιρεία υπολογίζει το ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται χρησιμοποιώντας είτε τη μέθοδο της «αναμενόμενης αξίας» είτε με τη μέθοδο του «πιο πιθανού ποσού». Τα συμβόλαια που συνάπτει η Εταιρεία ενδέχεται να περιλαμβάνουν όρους που θα μπορούσαν να προκαλέσουν μεταβλητότητα στην τιμή της συναλλαγής, συμπεριλαμβανομένων, για παράδειγμα, εκπτώσεων, εκπτώσεων όγκου, κυρώσεων που σχετίζονται με το επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών και πρόσθετων παροχών απόδοσης ή άλλων μορφών ενδεχόμενων εσόδων.

Η Εταιρεία περιλαμβάνει στο τίμημα τα εκτιμώμενα ποσά μόνο στον βαθμό που είναι πολύ πιθανό ότι δεν θα προκύψει σημαντική αναστροφή των αναγνωρισμένων σωρευτικών εσόδων όταν παύσει να υφίσταται η αβεβαιότητα που σχετίζεται με το μεταβλητό σκέλος του τιμήματος. Η Εταιρεία ενδέχεται να μην είναι σε θέση να εκτιμήσει αξιόπιστα τα ενδεχόμενα έσοδα σε ορισμένες μακροπρόθεσμες συμφωνίες λόγω αβεβαιότητας που δεν αναμένεται να επιλυθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα ή όταν η εμπειρία της Εταιρείας με παρόμοια είδη συμβολαίων είναι περιορισμένη. Οι συμφωνίες της Εταιρείας σπάνια περιλαμβάνουν ενδεχόμενα έσοδα. Οι εκτιμήσεις του μεταβλητού σκέλους του τιμήματος και ο προσδιορισμός του κατά πόσο θα συμπεριληφθούν τα εκτιμώμενα ποσά στο τίμημα της συναλλαγής βασίζονται σε όλες τις πληροφορίες (ιστορικές, τρέχουσες και προβλεπόμενες) που είναι εύλογα διαθέσιμες στην Εταιρεία, λαμβάνοντας υπόψη τον τύπο του πελάτη, τον τύπο της συναλλαγής και τα συγκεκριμένα γεγονότα και τις περιστάσεις κάθε συμφωνίας. Οι μεταβολές στις εκτιμήσεις του μεταβλητού στοιχείου του τιμήματος περιλαμβάνονται στη γνωστοποίηση της Σημείωσης 3 (α).

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Οι συνήθεις όροι χρέωσης της Εταιρείας είναι ότι η πληρωμή καθίσταται απαιτητή μετά την παραλαβή του τιμολογίου, και είναι πληρωτέα εντός 30 ημερών. Τα τιμολόγια κατά κανόνα εκδίδονται κατά τη μεταφορά του ελέγχου ή/και κατά την παροχή των υπηρεσιών. Επιπλέον, κατά τον προσδιορισμό του τιμήματος της συναλλαγής, η Εταιρεία προσαρμόζει το υποσχεθέν ποσό του τιμήματος με τις επιπτώσεις της διαχρονικής αξίας του χρήματος εάν οι όροι χρέωσης δεν είναι οι συνήθεις και το χρονοδιάγραμμα των πληρωμών που έχει συμφωνηθεί από τα συμβαλλόμενα μέρη παρέχει στον πελάτη ή στην Εταιρεία σημαντικό όφελος χρηματοδότησης, οπότε η σύμβαση περιέχει σημαντικό στοιχείο χρηματοδότησης. Στην πράξη, η Εταιρεία δεν λογιστικοποιεί σημαντικά στοιχεία χρηματοδότησης εάν το διάστημα μεταξύ της μεταβίβασης από την Εταιρεία προς τον πελάτη του προϊόντος ή της υπηρεσίας και της πληρωμής από τον πελάτη για το συγκεκριμένο προϊόν ή υπηρεσία είναι ίσο ή λιγότερο του έτους.

Η Εταιρεία δύναται να περιλαμβάνει υπηρεσίες υπεργολάβου ή εξοπλισμό/λογισμικό τρίτου προμηθευτή σε ορισμένες συμφωνίες ολοκληρωμένων υπηρεσιών. Σε αυτούς τους τύπους συμφωνιών, τα έσοδα από πωλήσεις προϊόντων ή υπηρεσιών τρίτων προμηθευτών αναγνωρίζονται καθαρά από κόστη όταν η Εταιρεία ενεργεί ως αντιπρόσωπος μεταξύ του πελάτη και του τρίτου προμηθευτή και ακαθάριστα όταν η Εταιρεία είναι ο εντολέας της συναλλαγής. Για να καθοριστεί το αν η Εταιρεία είναι αντιπρόσωπος ή εντολέας, η Εταιρεία εξετάζει εάν αποκτά τον έλεγχο των προϊόντων ή των υπηρεσιών πριν τη μεταφορά/παροχή τους στον πελάτη. Κατά την αξιολόγηση αυτή, εξετάζονται διάφοροι παράγοντες, κυρίως εάν η Εταιρεία έχει την πρωταρχική ευθύνη για την εκπλήρωση της υποχρέωσης προς τον πελάτη, καθώς και αν διατηρεί τους κινδύνους και τον έλεγχο των τιμών των αποθεμάτων.

Η Εταιρεία αναγνωρίζει έσοδα από πωλήσεις σε προμηθευτές λύσεων, μεταπωλητές και διανομείς (στο εξής «μεταπωλητές») κατά τη μεταβίβαση του ελέγχου των αγαθών ή των υπηρεσιών που μεταβιβάζονται στον μεταπωλητή, όταν ο μεταπωλητής έχει οικονομική υπόσταση ανεξάρτητα από την Εταιρεία και ο μεταπωλητής θεωρείται ο εντολέας της συναλλαγής με τον τελικό χρήστη.

Η Εταιρεία παρουσιάζει έσοδα μετά από τυχόν φόρους επί των κερδών που επιβάλλονται από τις κρατικές αρχές και οι οποίοι επιβάλλονται σε συγκεκριμένες συναλλαγές που παράγουν έσοδα.

Η Εταιρεία αξιολογεί τη δυνατότητα είσπραξης κατά την έναρξη της σύμβασης. Εάν μια σύμβαση πληροί το κριτήριο της εισπραξιμότητας κατά την έναρξη ισχύος της σύμβασης, το εν λόγω κριτήριο δεν επαναξιολογείται, παρά μόνο εάν υπάρχουν ενδείξεις σημαντικής μεταβολής στα γεγονότα και τις περιστάσεις. Εάν το τίμημα για μια συνολική συμφωνία δεν θεωρείται ότι μπορεί να εισπραχθεί αλλά πραγματοποιηθεί είσπραξη, τα έσοδα δεν μπορούν να αναγνωρισθούν μέχρις ότου να εκπληρωθούν όλες οι υποχρεώσεις και να εισπραχθεί ουσιαδώς όλο το τίμημα ή να τερματιστεί η σύμβαση ή η Εταιρεία να σταματήσει να μεταφέρει αγαθά / να παρέχει υπηρεσίες και να μην έχει καμία υποχρέωση να μεταβιβάσει πρόσθετα αγαθά/υπηρεσίες και το αντάλλαγμα που έχει ληφθεί να μην είναι επιστρεπτέο. Πριν από την υιοθέτηση του νέου προτύπου για τα έσοδα, τα έσοδα αναγνωρίζονταν όταν εισπράττονταν μετρητά από τους αναξιόπιστους πελάτες και τους πελάτες με ιστορικό αθέτησης.

Εκτός από τις προαναφερόμενες γενικές πολιτικές, παρακάτω παρουσιάζονται οι ειδικές πολιτικές αναγνώρισης εσόδων για συμφωνίες με πολλαπλές υποχρεώσεις εκτέλεσης και για κάθε σημαντική κατηγορία εσόδων.

Συμφωνίες με πολλαπλές υποχρεώσεις εκτέλεσης

Οι παγκόσμιες δυνατότητες της Εταιρείας ως εταιρείας παροχής γνωσιακών υπολογιστικών λύσεων και υπηρεσιών cloud περιλαμβάνουν υπηρεσίες, λογισμικό, υλισμικό και σχετικές υπηρεσίες χρηματοδότησης. Η Εταιρεία συνάπτει συμφωνίες που μπορεί να συνίστανται σε οποιοδήποτε συνδυασμό αυτών των προϊόντων και υπηρεσιών με βάση τις ανάγκες των πελατών της. Για παράδειγμα, ένας πελάτης μπορεί να αγοράσει ένα διακομιστή που περιλαμβάνει το λογισμικό του λειτουργικού συστήματος. Επιπλέον, η συμφωνία μπορεί να περιλαμβάνει υποστήριξη μετά την ολοκλήρωση της σύμβασης για το λογισμικό και σύμβαση για τη συντήρηση του εξοπλισμού μετά τη λήξη της εγγύησης. Αυτοί οι τύποι συμφωνιών ενδέχεται επίσης να περιλαμβάνουν χρηματοδότηση που παρέχεται από την Εταιρεία. Αυτές οι συμφωνίες αποτελούνται από πολλαπλά προϊόντα και υπηρεσίες, όπου το υλισμικό και το λογισμικό μπορούν να παραδοθούν σε μια περίοδο και οι υπηρεσίες υποστήριξης λογισμικού και υλισμικού παραδίδονται σε βάθος χρόνου. Σε άλλο παράδειγμα, η Εταιρεία μπορεί να βοηθήσει τον πελάτη στη δημιουργία και λειτουργία ενός εταιρικού περιβάλλοντος πληροφορικής (IT) με τη χρήση ιδιόκτητου cloud σε μακροχρόνια βάση, με τον πελάτη να αγοράζει σε περιοδική βάση υλισμικό ή/και λογισμικό από την Εταιρεία για να αναβαθμίσει ή να επεκτείνει την υπάρχουσα δομή. Οι υπηρεσίες που παρέχονται στο cloud

---

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

παρέχονται σε συνεχή βάση σε περισσότερες από μια περιόδους αναφοράς και τα προϊόντα υλισμικού και λογισμικού παρέχονται εντός της περιόδου στην οποία αγοράζονται.

Η Εταιρεία συνεχίζει να κατασκευάζει νέα προϊόντα και να δημιουργεί νέες λύσεις, καθώς και να ανανεώνει συνεχώς τις πλατφόρμες και τις μεθόδους παράδοσης, συμπεριλαμβανομένων του cloud και του μοντέλου «ως Υπηρεσία» (as-a-Service). Τα παραπάνω δεν αποτελούν ξεχωριστές επιχειρηματικές δραστηριότητες. Αποτελούν συνδυαστικές λύσεις που δημιουργούνται μέσω της συνεργασίας των διευθύνσεων υπηρεσιών αναλύσεων, δεδομένων, cloud και ασφάλειας. Τα έσοδα από αυτές τις ολοκληρωμένες λύσεις διέπονται από τις πολιτικές αναγνώρισης εσόδων για συμφωνίες με πολλαπλές υποχρεώσεις εκτέλεσης και για κάθε σημαντική κατηγορία εσόδων, ανάλογα με τον τύπο της προσφερόμενης λύσης που αποτελείται από υπηρεσίες, υλισμικό και λογισμικό.

Στον βαθμό που ένα προϊόν ή μια υπηρεσία που απορρέει από συμφωνία πολλαπλών υποχρεώσεων εκτέλεσης υπόκειται σε ειδικό λογιστικό χειρισμό, όπως οι μισθώσεις, το προϊόν ή η υπηρεσία αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις ειδικές οδηγίες. Για όλα τα υπόλοιπα προϊόντα ή υπηρεσίες των εν λόγω συμφωνιών, με βάση τα παρακάτω κριτήρια κρίνεται το πότε τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες είναι διακριτά και το πώς κατανέμεται το αντίτιμο της συμφωνίας σε κάθε ξεχωριστή υποχρέωση εκτέλεσης. Η υποχρέωση εκτέλεσης είναι μια υπόσχεση σε μια σύμβαση με έναν πελάτη για τη μεταφορά προϊόντων ή υπηρεσιών που είναι διακριτά. Εάν η Εταιρεία συνάψει δύο ή περισσότερες συμβάσεις την ίδια ή σχεδόν την ίδια χρονική στιγμή, οι συμβάσεις δύναται να συνδυαστούν και να λογιστικοποιηθούν ως μία σύμβαση, στην οποία περίπτωση η Εταιρεία καθορίζει εάν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες της συνδυασμένης σύμβασης είναι διακριτά. Οι συμβάσεις δύναται να συνδυαστούν και να λογιστικοποιηθούν ως μία σύμβαση εάν αποτέλεσαν αντικείμενο μιας ενιαίας διαπραγματεύσης με έναν και μοναδικό εμπορικό σκοπό ή το ποσό του ανταλλάγματος που πρόκειται να καταβληθεί στο πλαίσιο μιας σύμβασης εξαρτάται από την τιμή ή την εκτέλεση της άλλης σύμβασης ή τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στις συμβάσεις (ή ορισμένα αγαθά ή υπηρεσίες που περιλαμβάνονται σε κάθε μία από τις συμβάσεις) αποτελούν μία και μοναδική υποχρέωση εκτέλεσης.

Ένα αγαθό ή μια υπηρεσία που υπόσχεται η οικονομική οντότητα στον πελάτη θεωρείται διακριτό όταν πληρούνται αμφοτέρωτα τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) ο πελάτης μπορεί να επωφεληθεί από το αγαθό ή την υπηρεσία είτε μεμονωμένα είτε από κοινού με άλλους πόρους οι οποίοι είναι άμεσα διαθέσιμοι στον πελάτη (ήτοι το αγαθό ή η υπηρεσία δύναται να είναι διακριτό/ή)· και
- Η υπόσχεση της Εταιρείας να μεταβιβάσει το αγαθό ή την υπηρεσία στον πελάτη μπορεί να προσδιοριστεί χωριστά από άλλες υποσχέσεις που περιέχονται στη σύμβαση (ήτοι το αγαθό ή η υπηρεσία είναι διακριτό/ή στο πλαίσιο της σύμβασης).

Εάν δεν πληρούνται αυτά τα κριτήρια, η Εταιρεία προσδιορίζει το κατάλληλο μέγεθος μέτρησης της προόδου με βάση τη φύση της συνολικής υπόσχεσής της για την ενιαία υποχρέωση εκτέλεσης. Όταν τα προϊόντα και οι υπηρεσίες είναι διακριτά/ές, το αντάλλαγμα της συμφωνίας κατανέμεται σε κάθε υποχρέωση εκτέλεσης βάσει της εκτιμώμενης αυτοτελούς τιμής πώλησης. Οι πολιτικές εσόδων στις ενότητες Υπηρεσίες, Υλισμικό και/ή Λογισμικό που ακολουθούν εφαρμόζονται στη συνέχεια σε κάθε υποχρέωση εκτέλεσης, ανάλογα με την περίπτωση.

Στον βαθμό που η Εταιρεία παρέχει στον πελάτη το δικαίωμα να αποκτήσει πρόσθετα προϊόντα ή υπηρεσίες σε μία από αυτές τις συμφωνίες, η Εταιρεία λογιστικοποιεί την επιλογή ως χωριστή υποχρέωση εκτέλεσης στη σύμβαση μόνο εάν η επιλογή παρέχει ουσιώδες δικαίωμα στον πελάτη το οποίο δεν θα λάμβανε εάν δεν είχε συνάψει τη σύμβαση (π.χ. μια έκπτωση επιρόσθετη των εκπτώσεων που συνήθως παρέχονται για το προϊόν ή την υπηρεσία), οπότε ο πελάτης στην πραγματικότητα πληρώνει εκ των προτέρων για την επιλογή αγοράς μελλοντικών προϊόντων ή υπηρεσιών. Η Εταιρεία αναγνωρίζει έσοδα όταν μεταφέρονται αυτά τα μελλοντικά προϊόντα ή υπηρεσίες ή όταν λήγει το σχετικό δικαίωμα.

Υπηρεσίες

Οι κυριότερες υπηρεσίες που προσφέρει η Εταιρεία είναι υπηρεσίες υποδομών που περιλαμβάνουν εξωτερική ανάθεση και λοιπές συναφείς υπηρεσίες, υπηρεσίες διαχείρισης εφαρμογών, υπηρεσίες global process (GPS), συντήρηση και υποστήριξη συστημάτων, και συμβουλευτικές υπηρεσίες συμπεριλαμβανομένης της σχεδίασης και ανάπτυξης σύνθετων συστημάτων πληροφορικής σύμφωνα με

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

τις προδιαγραφές κάθε πελάτη (π.χ. σχεδίαση και κατασκευή). Αυτές οι προσφορές υπηρεσιών emπίπτουν στον τομέα των υπηρεσιών Global Business Services της Εταιρείας και στον τομέα Τεχνολογικών Υπηρεσιών και Cloud. Πολλές από αυτές τις υπηρεσίες μπορούν να παραδοθούν εν όλω ή εν μέρει μέσω cloud ή με τη χρήση μοντέλων «ως Υπηρεσία» (as-a-Service). Οι υπηρεσίες της Εταιρείας παρέχονται με βάση τον χρόνο και το υλικό, είτε ως σύμβαση προκαθορισμένης τιμής είτε ως σύμβαση προκαθορισμένης τιμής ανά ποσοστό παραδοτέου έργου. Οι διάρκειες των συμβάσεων κυμαίνονται από κάτω του έτους έως και πάνω από δέκα έτη.

Στις συμφωνίες παροχής υπηρεσιών, η Εταιρεία συνήθως ικανοποιεί την υποχρέωση εκτέλεσης και αναγνωρίζει τα έσοδα σε βάθος χρόνου. Στις συμφωνίες σχεδιασμού και κατασκευής, η υποχρέωση εκτέλεσης ικανοποιείται σε βάθος χρόνου είτε επειδή ο πελάτης ελέγχει το περιουσιακό στοιχείο καθώς αυτό δημιουργείται (π.χ. όταν το περιουσιακό στοιχείο κατασκευάζεται στις εγκαταστάσεις του πελάτη) είτε επειδή η εκτέλεση από πλευράς της Εταιρείας δεν δημιουργεί περιουσιακό στοιχείο με εναλλακτική χρήση και η Εταιρεία έχει εκτελεστό δικαίωμα είσπραξης συν ένα εύλογο κέρδος για την εκτέλεση που έχει ολοκληρωθεί έως μια δεδομένη ημερομηνία. Στις περισσότερες συμφωνίες παροχής υπηρεσιών, η υποχρέωση εκτέλεσης εκπληρώνεται σε βάθος χρόνου, επειδή ο πελάτης ταυτόχρονα λαμβάνει και αναλώνει τα οφέλη που παρέχονται καθώς η Εταιρεία παρέχει τις υπηρεσίες.

Στις υπηρεσίες εξωτερικής ανάθεσης και τις συναφείς υπηρεσίες, τη διαχείριση εφαρμογών, τις υπηρεσίες GPS και άλλες υπηρεσίες που βασίζονται στο cloud, η Εταιρεία καθορίζει το εάν οι υπηρεσίες που εκτελούνται κατά τις αρχικές φάσεις της συμφωνίας, όπως η δημιουργία υποδομής, είναι διακριτές. Στις περισσότερες περιπτώσεις, η συμφωνία είναι μια ενιαία υποχρέωση εκτέλεσης που αποτελείται από μια σειρά διακριτών υπηρεσιών που είναι ουσιαστικά ίδιες και ακολουθούν το ίδιο μοτίβο μεταφοράς (δηλ. διακριτές ημέρες υπηρεσίας). Η Εταιρεία εφαρμόζει ένα μέγεθος μέτρησης της προόδου (συνήθως με βάση το χρόνο) σε οποιοδήποτε σταθερό αντάλλαγμα και κατανέμει το μεταβλητό αντάλλαγμα στις διακριτές περιόδους υπηρεσίας βάσει της χρήσης. Ως αποτέλεσμα, τα έσοδα αναγνωρίζονται γενικά κατά τη διάρκεια της περιόδου παροχής των υπηρεσιών βάσει χρήσης. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αναγνώριση εσόδων που αντιστοιχούν στην αξία για τον πελάτη των υπηρεσιών που έχουν μεταβιβασθεί τη δεδομένη ημερομηνία σε σχέση με τις υπολειπόμενες υποσχόμενες υπηρεσίες.

Τα έσοδα από συμβάσεις χρόνου και υλικού αναγνωρίζονται με βάση τις παρασχεθείσες υπηρεσίες καθώς παρέχονται εργατοώρες και/ή πραγματοποιούνται άμεσα έξοδα. Τα έσοδα από συμβάσεις τύπου «ως Υπηρεσία», όπως η υπηρεσία Infrastructure-as-a-Service, αναγνωρίζονται είτε με τη σταθερή μέθοδο είτε βάσει χρήσης, ανάλογα με τους όρους της συμφωνίας (όπως το αν η Εταιρεία είναι έτοιμη να εκτελέσει τις υπηρεσίες ή αν η σύμβαση έχει δείκτες μέτρησης της χρήσης). Εάν η σύμβαση τύπου «ως Υπηρεσία» περιλαμβάνει δραστηριότητες δημιουργίας υποδομής, αυτές οι υποσχέσεις στη συμφωνία αξιολογούνται για να διαπιστωθεί αν είναι διακριτές.

Τα έσοδα που σχετίζονται με τις υπηρεσίες συντήρησης και υποστήριξης και τις υπηρεσίες επέκτασης εγγύησης αναγνωρίζονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της περιόδου εκτέλεσης, επειδή η Εταιρεία είναι έτοιμη να παρέχει υπηρεσίες καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης.

Στις συμβάσεις σχεδιασμού και κατασκευής προκαθορισμένης τιμής, τα έσοδα αναγνωρίζονται με βάση την πρόοδο προς την ολοκλήρωση της υποχρέωσης εκτέλεσης χρησιμοποιώντας ένα μέτρο του ποσοστού ολοκλήρωσης με βάση το κόστος (δηλ. τη μέθοδο ποσοστού ολοκλήρωσης). Τα έσοδα αναγνωρίζονται με βάση το κόστος που έχει προκύψει μέχρι τη χρονική στιγμή που πραγματοποιείται η αναγνώριση του εσόδου ως ποσοστό επί του συνολικού εκτιμώμενου κόστους εργασίας για την ολοκλήρωση της σύμβασης. Λόγω της φύσης των εργασιών που εκτελούνται βάσει αυτών των συμφωνιών, η εκτίμηση του κόστους κατά την ολοκλήρωση είναι πολύπλοκη, επηρεάζεται από πολλές παραμέτρους και απαιτεί σημαντική κρίση. Οι κύριοι παράγοντες τους οποίους εξετάζει η Εταιρεία για να υπολογίσει το μελλοντικό κόστος ολοκλήρωσης κάθε συμβολαίου είναι το μελλοντικό κόστος εργασίας, το μελλοντικό κόστος παραγωγής και η εκτιμώμενη παραγωγικότητα. Εάν προκύψουν περιστάσεις που αλλάζουν τις αρχικές εκτιμήσεις για τα έσοδα, το κόστος ή τον βαθμό ολοκλήρωσης, τότε οι εκτιμήσεις αναθεωρούνται. Αυτές οι αναθεωρήσεις ενδέχεται να οδηγήσουν σε αυξήσεις ή μειώσεις των εκτιμήσεων για τα έσοδα ή το κόστος και παρουσιάζονται σωρευτικά στα αποτελέσματα της χρήσης κατά την οποία καθίστανται γνωστές στην Εταιρεία οι περιστάσεις που επέβαλαν την αναθεώρηση. Το ποσό των εσόδων αναγνωρίζεται σωρευτικά

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

κατά την περίοδο αναφοράς (δηλαδή, από τις υποχρεώσεις εκτέλεσης που πληρούνται ή εν μέρει πληρούνται σε προηγούμενες περιόδους).

Η Εταιρεία εκτελεί συνεχείς αναλύσεις κερδοφορίας των συμβάσεων σχεδιασμού και κατασκευής υπηρεσιών που λογιστικοποιούνται χρησιμοποιώντας ένα μέτρο του ποσοστού ολοκλήρωσης με βάση το κόστος, προκειμένου να προσδιοριστεί εάν οι τελευταίες εκτιμήσεις των εσόδων, του κόστους και των κερδών χρειάζεται να επικαιροποιηθούν. Για τις συμβάσεις που είναι επαχθείς, η παρούσα υποχρέωση βάσει της σύμβασης αναγνωρίζεται και επιμετράται ως πρόβλεψη. Επαχθής είναι μια σύμβαση στην οποία το αναπόφευκτο κόστος εκπλήρωσης των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη σύμβαση υπερβαίνει τα οικονομικά οφέλη που αναμένεται να προκύψουν από αυτή τη σύμβαση. Τα αναπόφευκτο κόστος μιας σύμβασης αντανάκλα το ελάχιστο καθαρό κόστος υπαναχώρησης από τη σύμβαση, που είναι το χαμηλότερο μεταξύ του κόστους εκπλήρωσης των υποχρεώσεων της σύμβασης και των αποζημιώσεων ή κυρώσεων που ενδεχομένως θα προκύψουν από την υπαναχώρηση από τη σύμβαση.

Σε ορισμένες συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, η Εταιρεία χρεώνει τον πελάτη πριν αναγνωρίσει τα έσοδα από την εκτέλεση των υπηρεσιών και το ποσό ταξινομείται ως αναβαλλόμενο εισόδημα. Σε άλλες συμβάσεις υπηρεσιών, η Εταιρεία παρέχει τις υπηρεσίες πριν από την τιμολόγηση του πελάτη. Όταν η Εταιρεία εκτελεί υπηρεσίες πριν από την τιμολόγηση του πελάτη στις συμβάσεις σχεδιασμού και κατασκευής, το δικαίωμα στο αντάλλαγμα συναρτάται συνήθως με ολοκλήρωση κάποιου ορόσημου ή με αποδοχή από τον πελάτη και τα μη τιμολογημένα εισπρακτέα υπόλοιπα ταξινομούνται ως συμβατικό περιουσιακό στοιχείο.

Οι τιμολογήσεις συνήθως πραγματοποιούνται κατά τον μήνα μετά την παροχή των υπηρεσιών από την Εταιρεία ή σύμφωνα με συγκεκριμένους συμβατικούς όρους.

Υλισμικό

Οι λύσεις υλισμικού που προσφέρονται από την Εταιρεία περιλαμβάνουν την πώληση ή εκμίσθωση συστημάτων διακομιστών και λύσεων αποθήκευσης. Αυτές οι λύσεις υλισμικού υπάγονται στον κλάδο Συστημάτων της Εταιρείας. Αυτά τα προϊόντα μπορούν επίσης να προσφερθούν ως υπηρεσίες ή μέσω cloud, όπως η υπηρεσία Storage-as-a-Service. Η Εταιρεία προσφέρει επίσης υπηρεσίες εγκατάστασης για τον πιο περίπλοκο υλικό εξοπλισμό. Οι λύσεις υλισμικού συχνά συνοδεύονται από διακριτές υπηρεσίες συντήρησης, όπως περιγράφεται στην ενότητα «Υπηρεσίες» ανωτέρω.

Τα έσοδα από πωλήσεις υλισμικού αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος έχει μεταφερθεί στον πελάτη, το οποίο συμβαίνει συνήθως όταν ο εξοπλισμός έχει αποσταλεί στον πελάτη, ο κίνδυνος απώλειας έχει μεταφερθεί στον πελάτη και η Εταιρεία έχει άμεσο δικαίωμα πληρωμής έναντι του υλισμικού. Σε περιορισμένες περιπτώσεις, όταν μια πώληση υλισμικού περιλαμβάνει ρήτρες αποδοχής από τον πελάτη, τα έσοδα αναγνωρίζονται είτε όταν έχει πραγματοποιηθεί η αποδοχή από τον πελάτη είτε έχει παρέλθει η ισχύς των ρητρών αποδοχής από τον πελάτη είτε η Εταιρεία έχει αντικειμενικές ενδείξεις ότι πληρούνται τα κριτήρια που καθορίζονται στις ρήτρες αποδοχής από τον πελάτη. Τα έσοδα από μισθώσεις τύπου πώλησης υλισμικού αναγνωρίζονται στην αρχή της περιόδου της μίσθωσης. Τα έσοδα από ενοικιάσεις και λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ενοικίασης ή μίσθωσης. Τα έσοδα που προκύπτουν από αυτές τις συναλλαγές δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 15.

Τα έσοδα από συμφωνίες που αφορούν την παροχή υλισμικού «ως Υπηρεσία» αναγνωρίζονται είτε με τη σταθερή μέθοδο είτε με βάση τη χρήση, όπως περιγράφεται στην ενότητα Υπηρεσίες ανωτέρω. Οι υπηρεσίες εγκατάστασης λογιστικοποιούνται ως διακριτές υποχρεώσεις εκτέλεσης με τα έσοδα να αναγνωρίζονται καθώς παρέχονται οι υπηρεσίες. Τυχόν κόστος εγγυήσεων που παρέχονται κατά τη συνήθη πρακτική καθίσταται δεδουλευμένο όταν αναγνωρίζονται τα αντίστοιχα έσοδα. Οι δραστηριότητες αποστολής και διακίνησης που προκύπτουν αφού ο πελάτης έχει αποκτήσει τον έλεγχο ενός προϊόντος λογίζονται ως διακριτές υποχρεώσεις εκτέλεσης με τα έσοδα να αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος μεταβιβάζεται στον πελάτη.

Λογισμικό

Οι λύσεις λογισμικού που προσφέρει η Εταιρεία περιλαμβάνουν λογισμικά αναλύσεων, λογισμικά διαχείρισης δεδομένων και ασφάλειας, λογισμικά επεξεργασίας συναλλαγών που λειτουργούν κατά κύριο λόγο σε συστήματα κρίσιμης σημασίας για τους πελάτες, λογισμικά ενοποίησης συστημάτων, που βοηθούν τους πελάτες να δημιουργήσουν, συνδέσουν και βελτιστοποιήσουν τις εφαρμογές και τις υποδομές

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

διαχείρισης δεδομένων, και λογισμικά λειτουργικών συστημάτων, που παρέχουν λειτουργικά συστήματα για τον εξοπλισμό IBM Z και Power Systems. Αυτές οι λύσεις λογισμικού υπάγονται στον κλάδο Γνωστικών Υπολογιστικών Λύσεων της Εταιρείας. Πολλές από αυτές τις υπηρεσίες μπορούν να παραδοθούν εν όλω ή εν μέρει μέσω cloud ή με τη χρήση μοντέλων «ως Υπηρεσία» (as-a-Service), ενώ άλλες παρέχονται ως άδειες χρήσης λογισμικού που εγκαθίσταται στον εξοπλισμό του πελάτη (on-premise). Τα έσοδα από τις άδειες χρήσης λογισμικού απεριόριστης διάρκειας αναγνωρίζονται σε μια δεδομένη χρονική στιγμή κατά την έναρξη της συμφωνίας όταν μεταβιβάζεται ο έλεγχος στον πελάτη εάν η άδεια χρήσης του λογισμικού είναι διακριτή από την υποστήριξη που παρέχεται από την Εταιρεία μετά τη λήξη της σύμβασης. Σε περιορισμένες περιπτώσεις, όταν το λογισμικό απαιτεί συνεχείς ενημερώσεις για την παροχή της προβλεπόμενης λειτουργικότητας, η άδεια χρήσης λογισμικού και η υποστήριξη μετά τη λήξη της σύμβασης δεν είναι διακριτά και τα έσοδα από την ενιαία υποχρέωση εκτέλεσης αναγνωρίζονται σε βάθος χρόνου καθώς παρέχεται η υποστήριξη μετά τη λήξη της σύμβασης. Αυτό ισχύει μόνο για ορισμένες άδειες λογισμικού ασφάλειας απεριόριστης διάρκειας που προσφέρονται από την Εταιρεία. Πριν από την υιοθέτηση του νέου προτύπου εσόδων, η Εταιρεία αναγνώριζε τα έσοδα από αυτές τις άδειες λογισμικού σε μια δεδομένη χρονική στιγμή κατά την έναρξη της συμφωνίας.

Τα έσοδα από υπηρεσίες υποστήριξης μετά τη λήξη της σύμβασης αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος της σύμβασης με τη σταθερή μέθοδο, καθώς η Εταιρεία παρέχει την υπηρεσία να βρίσκεται σε ετοιμότητα να παρέχει υποστήριξη, όταν και εφόσον χρειαστεί, και παρέχει και μη προκαθορισμένες αναβαθμίσεις λογισμικού όταν και εφόσον υπάρχουν διαθέσιμες κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος της σύμβασης.

Τα έσοδα από συμφωνίες που αφορούν τη φιλοξενία λογισμικού ή την παροχή λογισμικού «ως Υπηρεσία» αναγνωρίζονται είτε με τη σταθερή μέθοδο είτε με βάση τη χρήση, όπως περιγράφεται στην ενότητα Υπηρεσίες ανωτέρω. Στις συμφωνίες φιλοξενίας λογισμικού, λαμβάνονται υπόψη τα δικαιώματα που παρέχονται στον πελάτη (π.χ. ιδιοκτησία μιας άδειας, ρήτρες τερματισμού της σύμβασης και η δυνατότητα του πελάτη να διαχειρίζεται το λογισμικό) για να προσδιοριστεί εάν η συμφωνία περιλαμβάνει άδεια. Στις συμφωνίες που περιλαμβάνουν άδεια χρήσης λογισμικού, τα σχετικά έσοδα αναγνωρίζονται σύμφωνα με την πολιτική αναγνώρισης των αδειών χρήσης λογισμικού και όχι σε βάθος χρόνου ως υπηρεσία.

Τα έσοδα από άδειες χρήσης λογισμικού καθορισμένης διάρκειας αναγνωρίζονται σε δεδομένη χρονική στιγμή κατά τη διάρκεια της σύμβασης (η οποία συνήθως είναι ένας μήνας λόγω δικαιωμάτων υπαναχώρησης του πελάτη). Ωστόσο, εάν το ποσό του τιμήματος που πρέπει να καταβληθεί ως αντάλλαγμα για την άδεια εξαρτάται από τη χρήση που κάνει ο πελάτης, τα έσοδα αναγνωρίζονται όταν πραγματοποιείται χρήση.

Αυτοτελής τιμή πώλησης

Η Εταιρεία κατανέμει το τίμημα της συναλλαγής σε κάθε υποχρέωση εκτέλεσης με βάση τη σχετική αυτοτελή τιμή πώλησης. Αυτοτελής τιμή πώλησης (ΑΤΠ) είναι η τιμή στην οποία η Εταιρεία θα πωλούσε αυτοτελώς ένα υποσχόμενο αγαθό ή μια υπηρεσία σε πελάτη. Στις περισσότερες περιπτώσεις, η Εταιρεία είναι σε θέση να προσδιορίσει την ΑΤΠ με βάση τις παρατηρήσιμες τιμές προϊόντων ή υπηρεσιών που πωλούνται ξεχωριστά υπό παρόμοιες συνθήκες σε παρόμοιους πελάτες. Η Εταιρεία συνήθως προσδιορίζει ένα εύρος αυτοτελών τιμών πώλησης για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες της, το οποίο επαναξιολογείται σε περιοδική βάση ή όταν αλλάζουν τα γεγονότα και οι περιστάσεις.

Στις περιπτώσεις που η Εταιρεία δεν είναι σε θέση να προσδιορίσει ένα εύρος αυτοτελών τιμών πώλησης βάσει παρατηρήσιμων τιμών, χρησιμοποιεί μια εκτίμηση της αυτόνομης τιμής πώλησης. Η Εταιρεία εκτιμά την ΑΤΠ εξετάζοντας πολλούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των συνολικών συνθηκών της αγοράς, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται και οι γεωγραφικοί ή τοπικοί ειδικοί παράγοντες, η ανταγωνιστική θέση, οι ενέργειες του ανταγωνισμού, το εσωτερικό κόστος, οι στόχοι κερδοφορίας και οι πρακτικές τιμολόγησης. Επιπλέον, σε ορισμένες περιπτώσεις, η Εταιρεία ενδέχεται να υπολογίσει την ΑΤΠ για ένα προϊόν ή μια υπηρεσία εφαρμόζοντας τη μέθοδο υπολοίπου. Αυτή η προσέγγιση χρησιμοποιείται κυρίως στις περιπτώσεις στις οποίες συγκεκριμένες άδειες χρήσης λογισμικού απεριόριστης διάρκειας πωλούνται μόνο συνδυαστικά με ένα έτος υποστήριξης μετά τη λήξη της σύμβασης και δεν έχει καθοριστεί τιμή για το λογισμικό. Η εκτίμηση της ΑΤΠ είναι μια τυπική διαδικασία που περιλαμβάνει έλεγχο και έγκριση από τη διοίκηση της Εταιρείας.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Κόστος υπηρεσιών

Οι επαναλαμβανόμενες λειτουργικές δαπάνες για συμβάσεις παροχής υπηρεσιών αναγνωρίζονται όταν πραγματοποιούνται.

Για τις συμβάσεις σχεδιασμού και κατασκευής καθορισμένης τιμής, το κόστος του εξωτερικού εξοπλισμού και λογισμικού που λογιστικοποιείται βάσει του μέτρου του ποσοστού ολοκλήρωσης με βάση το κόστος αναβάλλεται και αναγνωρίζεται με βάση το κόστος εργασίας που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι μια δεδομένη ημερομηνία (δηλαδή το μέτρο του ποσοστού ολοκλήρωσης), ως ποσοστό του συνολικού εκτιμώμενου κόστους εργασίας που απαιτείται για την εκπλήρωση της σύμβασης, καθώς ο έλεγχος μεταβιβάζεται με την πάροδο του χρόνου για αυτές τις υποχρεώσεις εκτέλεσης.

Ορισμένα επιλέξιμα, μη επαναλαμβανόμενα κόστη που πραγματοποιήθηκαν κατά τις αρχικές φάσεις των συμβάσεων εξωτερικής ανάθεσης και άλλων συμβάσεων υπηρεσιών cloud (π.χ. κόστος υποδομής) κεφαλαιοποιούνται όταν οι δαπάνες σχετίζονται άμεσα με τη σύμβαση, το κόστος δημιουργεί ή αυξάνει τους πόρους της Εταιρείας που θα χρησιμοποιηθούν για την εκπλήρωση της υποχρέωσης εκτέλεσης στο μέλλον και οι δαπάνες αναμένεται να ανακτηθούν. Αυτές οι δαπάνες συνίστανται σε έξοδα μετάβασης και υποδομής που σχετίζονται με την εγκατάσταση συστημάτων και διαδικασιών και με άλλα αναβαλλόμενα έξοδα εκπλήρωσης, συμπεριλαμβανομένων των προπληρωμένων περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται στις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών (δηλ. προπληρωμένο λογισμικό ή προπληρωμένες υπηρεσίες συντήρησης) και άλλα αναβαλλόμενα κόστη εκπλήρωσης που πληρούν τις προϋποθέσεις κεφαλαιοποίησης. Τα κεφαλαιοποιημένα έξοδα αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο κατά την εκτιμώμενη περίοδο ωφέλειας, η οποία περιλαμβάνει αναμενόμενες ανανεώσεις ή επεκτάσεις συμβάσεων, παράλληλα με τη μεταβίβαση στον πελάτη των υπηρεσιών με τις οποίες σχετίζεται το περιουσιακό στοιχείο. Επιπλέον, τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που σχετίζονται με τις εν λόγω συμβάσεις κεφαλαιοποιούνται και αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του περιουσιακού στοιχείου. Εάν ένα περιουσιακό στοιχείο αφορά συγκεκριμένη σύμβαση, η περίοδος απόσβεσης είναι η μικρότερη περίοδος μεταξύ της ωφέλιμης ζωής του περιουσιακού στοιχείου και της διάρκειας της σύμβασης. Τα ποσά που καταβάλλονται σε πελάτες πλέον της εύλογης αξίας των αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται σε συμβάσεις εξωτερικής ανάθεσης μεταφέρονται και αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο αφαιρετικά των εσόδων κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης περιόδου ωφέλειας.

Η Εταιρεία πραγματοποιεί σε περιοδική βάση αξιολογήσεις της ανακτησιμότητας του αναβαλλομένου κόστους μεταβασης και έναρξης συμβάσεων. Οι αξιολογήσεις αυτές διενεργούνται μέσω σύγκρισης της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου με το υπόλοιπο ποσό που η Εταιρεία αναμένει να λάβει για τις υπηρεσίες τις οποίες αφορά το περιουσιακό στοιχείο, μείον τα έξοδα που σχετίζονται άμεσα με την παροχή των υπηρεσιών που δεν έχουν ακόμη αναγνωριστεί. Εάν η λογιστική αξία θεωρείται μη ανακτήσιμη, αναγνωρίζεται ζημία απομείωσης.

Σε περίπτωση τερματισμού μιας σύμβασης εξωτερικής ανάθεσης, ενδέχεται οι όροι της σύμβασης να απαιτούν από τον πελάτη την καταβολή αποζημίωσης στην Εταιρεία για την ανάκτηση των απαιτήσεων που δεν έχουν τιμολογηθεί και των αναπόσβεστων αναβαλλόμενων εξόδων που πραγματοποιήθηκαν για την αγορά συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν για την παροχή των υπηρεσιών, καθώς και την καταβολή τυχόν επιπρόσθετων εξόδων που πραγματοποίησε η Εταιρεία για την παροχή των υπηρεσιών.

Κόστος λογισμικού

Ορισμένες επιλέξιμες μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν κατά τις αρχικές φάσεις των συμβάσεων τύπου Λογισμικό-ως-Υπηρεσία αναβάλλονται και αποσβένονται κατά την εκτιμώμενη περίοδο ωφέλειας, συμπεριλαμβανομένων των αναμενόμενων ανανεώσεων ή επεκτάσεων των συμβάσεων, σύμφωνα με την πολιτική που περιγράφεται για το Κόστος υπηρεσιών. Οι επαναλαμβανόμενες λειτουργικές δαπάνες σε αυτές τις συμβάσεις αναγνωρίζονται όταν πραγματοποιούνται.

Επαυξητικό κόστος εξασφάλισης μιας σύμβασης

Το επαυξητικό κόστος εξασφάλισης ενός συμβολαίου (π.χ. προμήθειες πώλησης) κεφαλαιοποιούνται και αποσβένονται με βάση τη σταθερή μέθοδο κατά την αναμενόμενη διάρκεια της σχέσης με τον πελάτη εάν η Εταιρεία εκτιμά ότι θα ανακτήσει αυτά τα έξοδα. Η Εταιρεία προηγουμένως αναγνώριζε τις δαπάνες αυτές ως έξοδα όταν αυτές πραγματοποιούνταν. Η αναμενόμενη διάρκεια της σχέσης με τον πελάτη προσδιορίζεται με βάση τη μέση διάρκεια των σχέσεων της Εταιρείας με τους πελάτες της,

---

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

συμπεριλαμβανομένων των αναμενόμενων ανανεώσεων, για κάθε τύπο προσφερόμενης λύσης και κυμαίνεται από τρία έως έξι χρόνια. Οι αναμενόμενες περιόδους ανανέωσης περιλαμβάνονται στην αναμενόμενη διάρκεια της σχέσης με τον πελάτη μόνο εφόσον τα ποσά των προμηθειών που καταβλήθηκαν κατά την ανανέωση δεν είναι ανάλογα με τα ποσά που καταβλήθηκαν στην αρχική σύμβαση. Το επαυξητικό κόστος εξασφάλισης ενός συμβολαίου περιλαμβάνει μόνο τα έξοδα που η Εταιρεία αναλαμβάνει για να εξασφαλίσει μια σύμβαση τα οποία δεν θα είχε πραγματοποιήσει εάν δεν είχε εξασφαλιστεί η σύμβαση. Η Εταιρεία έχει αποφασίσει ότι ορισμένα προγράμματα προμηθειών πληρούν τις προϋποθέσεις κεφαλαιοποίησης. Ορισμένα προγράμματα προμηθειών δεν υπόκεινται σε κεφαλαιοποίηση, καθώς τα έξοδα προμηθειών καταβάλλονται και αναγνωρίζονται καθώς αναγνωρίζονται τα σχετικά έσοδα. Επιπρόσθετα, στην πράξη, η Εταιρεία αναγνωρίζει ως έξοδο το κόστος εξασφάλισης μιας σύμβασης όταν πραγματοποιείται εφόσον η περίοδος απόσβεσης είναι ίση ή μικρότερη από ένα έτος. Αυτά τα έξοδα περιλαμβάνονται στον λογαριασμό έξοδα πώλησης και γενικά και διοικητικά έξοδα.

Εγγυήσεις προϊόντων

Η Εταιρεία προσφέρει εγγυήσεις για τα προϊόντα υλισμικού που προσφέρει που, σε γενικές γραμμές, φτάνουν έως τα τρία έτη, με την πλειονότητα αυτών να είναι είτε ένα είτε τρία έτη. Το εκτιμώμενο κόστος για τους συνήθεις όρους εγγύησης αναγνωρίζεται όταν αναγνωρίζονται τα έσοδα για το σχετικό προϊόν. Η Εταιρεία υπολογίζει το κόστος εγγύησης που αντιστοιχεί σε κάθε προϊόν με βάση το ιστορικό των εγγυήσεων και τις εκτιμώμενες μελλοντικές δαπάνες και εφαρμόζει αυτές τις εκτιμήσεις στη ροή εσόδων για τα προϊόντα που καλύπτονται από την εγγύηση. Οι εκτιμώμενες μελλοντικές δαπάνες για εγγυήσεις που ισχύουν για τα έσοδα που αναγνωρίζονται στην τρέχουσα περίοδο, χρεώνονται στο κόστος πωληθέντων. Η υποχρέωση από εγγυήσεις αναθεωρείται σε τριμηνιαία βάση για να επαληθευτεί ότι αντικατοπτρίζει ορθά την υπόλοιπη υποχρέωση με βάση τις εκτιμώμενες δαπάνες για το υπόλοιπο της περιόδου της υποχρέωσης. Προσαρμογές πραγματοποιούνται όταν το πραγματικό κόστος της εγγύησης διαφέρει από τις εκτιμήσεις. Οι δαπάνες από συμβάσεις υποστήριξης ή συντήρησης καθορισμένης τιμής, συμπεριλαμβανομένων των συμβάσεων επέκτασης εγγύησης, αναγνωρίζονται όταν πραγματοποιούνται. Τα έσοδα από συμβάσεις επέκτασης εγγύησης καταχωρούνται αρχικά ως έσοδα επόμενων χρήσεων και στη συνέχεια αναγνωρίζονται με τη σταθερή μέθοδο κατά την περίοδο ισχύος της εγγύησης, καθώς η Εταιρεία παρέχει την υπηρεσία του να βρίσκεται σε ετοιμότητα να παράσχει υπηρεσίες πέραν αυτής της περιόδου.

Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία και Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις

Η Εταιρεία ταξινομεί το δικαίωμα σε αντάλλαγμα για προϊόντα ή υπηρεσίες που μεταβιβάζονται στον πελάτη είτε ως απαίτηση είτε ως συμβατικό περιουσιακό στοιχείο. Η απαίτηση αποτελεί ανεπιφύλακτο δικαίωμα σε αντάλλαγμα σε σύγκριση με το συμβατικό περιουσιακό στοιχείο που αποτελεί δικαίωμα σε αντάλλαγμα που εξαρτάται από παράγοντες διαφορετικούς από το πέρασμα του χρόνου. Η πλειονότητα των συμβατικών περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας αντιπροσωπεύει μη τιμολογημένα ποσά που σχετίζονται με συμβάσεις παροχής υπηρεσιών σχεδιασμού και κατασκευής όταν χρησιμοποιείται η μέθοδος αναγνώρισης εσόδων με βάση το κόστος, τα αναγνωρισμένα έσοδα υπερβαίνουν το ποσό που έχει τιμολογηθεί στον πελάτη και το δικαίωμα στο αντάλλαγμα συναρτάται με την ολοκλήρωση κάποιου ορόσημου ή την αποδοχή από τον πελάτη. Τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία, σε γενικές γραμμές, ταξινομούνται ως κυκλοφορούντα και καταχωρούνται σε καθαρή βάση με τα έσοδα επόμενων χρήσεων (δηλ. τις συμβατικές υποχρεώσεις) σε επίπεδο σύμβασης.

Γνωστοποιήσεις μετάβασης

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις της τροποποιημένης αναδρομικής μεθόδου μετάβασης, η Εταιρεία παρουσιάζει τα κονδύλια των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που επηρεάστηκαν και προσαρμόστηκαν ώστε να είναι συγκρίσιμα με τα ποσά που παρουσιάστηκαν βάσει του προηγούμενου προτύπου αναγνώρισης εσόδων κατά το πρώτο έτος εφαρμογής του νέου προτύπου εσόδων. Οι ακόλουθοι πίνακες συνοψίζουν τις επιπτώσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018.

Όπως αναφέρεται παρακάτω, η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 15 είχε ως αποτέλεσμα αλλαγές στις ακόλουθες λογιστικές πολιτικές:

- (a) λογιστικός χειρισμός επαυξητικού κόστους εξασφάλισης μιας σύμβασης

ΙΒΜ ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Αν η Εταιρεία συνέχιζε να εφαρμόζει τις προηγούμενες λογιστικές πολιτικές για αυτές τις συναλλαγές, η επίδραση σε κάθε κονδύλι των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του 2018 θα ήταν η ακόλουθη:

Ενοποιημένες Καταστάσεις Αποτελεσμάτων και Λοιπών Συνολικών Εσόδων (απόσπασμα)

Για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018	2018		2018
	Δημοσιευμένα	Αναπροσαρμογές	Υπόλοιπα χωρίς την επίδραση του ΔΠΧΑ 15
	Ευρώ (’000)	Ευρώ (’000)	Ευρώ (’000)
Έξοδα πωλήσεων και γενικά και διοικητικά έξοδα	(11.198)	289	(10.909)
Καθαρά κέρδη χρήσης	3.956	289	4.245

Ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (απόσπασμα)

Για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018	31.12.2018		31.12.2018
	Δημοσιευμένα	Αναπροσαρμογές	Υπόλοιπα χωρίς την επίδραση του ΔΠΧΑ 15
	Ευρώ (’000)	Ευρώ (’000)	Ευρώ (’000)
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό			
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	454	(23)	431
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	3.496	(289)	3.207
Καθαρή θέση			
Κέρδη εις νέον	18.584	(601)	17.983

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών (απόσπασμα)

Για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018	2018		2018
	Δημοσιευμένα	Αναπροσαρμογές	Υπόλοιπα χωρίς την επίδραση του ΔΠΧΑ 15
	Ευρώ (’000)	Ευρώ (’000)	Ευρώ (’000)
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες			
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων	7.698	289	7.987
Μεταβολές σε απαιτήσεις και υποχρεώσεις από λειτουργικές δραστηριότητες			
Αύξηση/(μείωση) στα λοιπά στοιχεία ενεργητικού	3.018	(289)	2.729
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	10.613	-	10.613

γ) Αναγνώριση εσόδων στη συγκριτική περίοδο

Τα έσοδα επιμετρώνται στην εύλογη αξία του αντιτίμου που εισπράττεται ή είναι εισπρακτέο και αντιπροσωπεύουν τα ποσά που είναι εισπρακτέα για τα αγαθά και τις υπηρεσίες που παρέχονται στο πλαίσιο της συνήθους επιχειρηματικής δραστηριότητας, μετά την αφαίρεση εκπτώσεων και φόρων που σχετίζονται με τις πωλήσεις.

Η Εταιρεία αναγνωρίζει τα έσοδα μόνο εφόσον θεωρείται πιθανό ότι θα υπάρξει μελλοντική εισροή οικονομικού οφέλους σε αυτή και εφόσον αυτό το όφελος μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα. Η Εταιρεία γενικά αναγνωρίζει έσοδα όταν έχει οριστικοποιήσει μία συμφωνία, έχει λάβει χώρα η παράδοση, η τιμή πώλησης είναι προκαθορισμένη ή μπορεί να προσδιοριστεί και η εισπραξιμότητα της απαίτησης είναι εύλογα εξασφαλισμένη. Η παράδοση δεν θεωρείται ότι έχει πραγματοποιηθεί παρά μόνο όταν τα αγαθά έχουν παραδοθεί ή οι υπηρεσίες έχουν παρασχεθεί στον πελάτη, ο κίνδυνος ζημιάς έχει μεταφερθεί στον πελάτη και είτε ο πελάτης έχει αποδεχτεί τα προϊόντα σύμφωνα με τα όσα ορίζει η σύμβαση πώλησης είτε έχουν λήξει οι όροι αποδοχής είτε η Εταιρεία έχει αντικειμενικές αποδείξεις ότι πληρούνται όλα τα κριτήρια αποδοχής. Κανένα έσοδο δεν αναγνωρίζεται εάν υπάρχουν σημαντικές αμφιβολίες αναφορικά με την είσπραξη του οφειλόμενου αντιτίμου, την ανάκτηση του σχετικού κόστους ή τη συνεχιζόμενη σχέση της Εταιρείας με τα αγαθά.

Υλισμικό και μισθώσεις

Τα έσοδα από πωλήσεις υλισμικού ή από χρηματοοικονομικές μισθώσεις γενικά αναγνωρίζονται όταν το προϊόν αποστέλλεται στον πελάτη και όταν οι σημαντικοί κίνδυνοι και τα οφέλη που προκύπτουν από την ιδιοκτησία έχουν μεταβιβαστεί στον αγοραστή. Τυχόν κόστος για εγγυήσεις και υπολειπόμενες υποχρεώσεις που είναι επουσιώδεις ή τυλικές αναγνωρίζεται κατά την αναγνώριση του αντίστοιχου εσόδου. Τα έσοδα από ενοικιάσεις και λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ενοικίασης ή μίσθωσης (βλέπε «Μισθώσεις» παρακάτω).

Λογισμικό

Τα έσοδα από την πώληση λογισμικού που παρέχεται με απεριόριστη άδεια χρήσης και χρεώνεται εφάπαξ στον πελάτη αναγνωρίζονται κατά την έναρξη της περιόδου ισχύος της άδειας χρήσης. Τα έσοδα από συμβόλαια καθορισμένου χρόνου (με μηνιαία χρέωση άδειας χρήσης) αναγνωρίζονται σε βάση συνδρομής, κατά τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία ο πελάτης χρησιμοποιεί την άδεια χρήσης. Τα έσοδα από συντήρηση, μη καθορισμένες αναβαθμίσεις καθώς και υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης αναγνωρίζονται στη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία παρέχονται οι εν λόγω υπηρεσίες.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Υπηρεσίες

Οι κυριότερες υπηρεσίες που προσφέρει η Εταιρεία περιλαμβάνουν δημιουργία κέντρων δεδομένων και μετασχηματισμό επιχειρησιακών διαδικασιών στον τομέα της πληροφορικής, υπηρεσίες διαχείρισης εφαρμογών, τεχνολογική υποδομή και συντήρηση συστημάτων, φιλοξενία διαδικτυακών χώρων καθώς και σχεδίαση και ανάπτυξη σύνθετων συστημάτων πληροφορικής σύμφωνα με τις προδιαγραφές κάθε πελάτη (σχεδίαση και κατασκευή). Αυτές οι υπηρεσίες παρέχονται με βάση τον χρόνο και το υλικό, και μπορεί να υπάρχει σύμβαση προκαθορισμένης τιμής είτε προκαθορισμένης τιμής ανά ποσοστό παραδοτέου έργου. Οι περίοδοι των συμβάσεων γενικά κυμαίνονται από ένα έως και δέκα έτη. Τα έσοδα από συμβάσεις εξωτερικής ανάθεσης κέντρων δεδομένων και μετασχηματισμού επιχειρησιακών διαδικασιών πληροφορικής γενικά αναγνωρίζονται κατά το έτος παροχής των υπηρεσιών χρησιμοποιώντας είτε ένα αντικειμενικό τρόπο μέτρησης των παρασχεθέντων υπηρεσιών είτε με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της σύμβασης. Με βάση την πρώτη μέθοδο, το ποσό των εσόδων που αναγνωρίζονται βασίζεται στις υπηρεσίες που παρασχέθηκαν κατά το έτος, όπως αυτές ορίζονται στη σύμβαση.

Τα έσοδα από υπηρεσίες διαχείρισης εφαρμογών, τεχνολογικής υποδομής και συντήρησης συστημάτων καθώς και από συμβάσεις φιλοξενίας ιστοσελίδων κατά κανόνα αναγνωρίζονται με σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της σύμβασης.

Τα έσοδα από συμβάσεις χρόνου και υλικού αναγνωρίζονται με τις συμβατικές τιμές καθώς παρέχονται ώρες εργασίας και προκύπτουν άμεσες δαπάνες. Τα έσοδα από υπηρεσίες διαχείρισης εφαρμογών, τεχνολογικής υποδομής και συντήρησης συστημάτων καθώς και από συμβάσεις φιλοξενίας ιστοσελίδων κατά κανόνα αναγνωρίζονται με σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της σύμβασης.

Τα έσοδα από συμβάσεις σχεδίασης και κατασκευής προκαθορισμένης τιμής αναγνωρίζονται όταν τα παρεχόμενα αγαθά ή υπηρεσίες μπορούν να εκτιμηθούν αξιόπιστα και τα έσοδα και τα κόστη αναγνωρίζονται συνήθως με τη μέθοδο του ποσοστού ολοκλήρωσης. Σύμφωνα με τη μέθοδο του ποσοστού ολοκλήρωσης, τα έσοδα αναγνωρίζονται με βάση το κόστος που έχει προκύψει μέχρι τη χρονική στιγμή που πραγματοποιείται η αναγνώριση του εσόδου ως ποσοστό επί του συνολικού εκτιμώμενου κόστους για την ολοκλήρωση της σύμβασης. Εάν προκύψουν περιστάσεις που ενδέχεται να αλλάξουν τις αρχικές εκτιμήσεις για τα έσοδα, το κόστος ή τον βαθμό ολοκλήρωσης, τότε οι εκτιμήσεις αναθεωρούνται.

Αυτές οι αναθεωρήσεις ενδέχεται να καταλήξουν σε αυξήσεις ή μειώσεις των εκτιμήσεων για τα έσοδα ή το κόστος και παρουσιάζονται στα αποτελέσματα της χρήσης κατά την οποία καθίστανται γνωστές στη διοίκηση οι περιστάσεις που επέβαλαν την αναθεώρηση.

Η Εταιρεία προβαίνει σε συνεχή βάση σε αναλύσεις της κερδοφορίας των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών με σκοπό να καθορίζεται κατά πόσο οι πιο πρόσφατες εκτιμήσεις για τα έσοδα, το κόστος πωληθέντων ή τα κέρδη απαιτούν αναθεώρηση. Εάν οποιαδήποτε στιγμή αυτές οι εκτιμήσεις καταδεικνύουν ότι η σύμβαση δεν θα είναι επικερδής, το σύνολο της εκτιμώμενης ζημιάς για το υπόλοιπο της σύμβασης καταχωρίζεται αμέσως στα αποτελέσματα χρήσης.

Σε ορισμένες από τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, η Εταιρεία τιμολογεί τον πελάτη πριν από την παροχή των υπηρεσιών (έσοδα επόμενων χρήσεων). Σε άλλες συμβάσεις υπηρεσιών, η Εταιρεία παρέχει τις υπηρεσίες πριν από την τιμολόγηση του πελάτη (μη τιμολογημένες απαιτήσεις). Οι τιμολογήσεις συνήθως πραγματοποιούνται κατά τον μήνα μετά την παροχή των υπηρεσιών από την Εταιρεία ή σύμφωνα με συγκεκριμένους συμβατικούς όρους.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Συμφωνίες παροχής πολλαπλών στοιχείων

Η Εταιρεία συνάπτει συμφωνίες παροχής πολλαπλών στοιχείων που είτε αφορούν λογισμικό είτε όχι και που μπορεί να περιλαμβάνουν οποιονδήποτε συνδυασμό υπηρεσιών, λογισμικού, υλισμικού ή/και παροχής χρηματοδότησης. Μια συμφωνία παροχής πολλαπλών στοιχείων διαχωρίζεται σε περισσότερα από ένα στοιχεία εσόδου εάν πληρούνται όλα τα παρακάτω κριτήρια:

Συμβάσεις που σχετίζονται με την πώληση λογισμικού

Η λειτουργικότητα των στοιχείων που παραδίδονται δεν εξαρτάται από τα στοιχεία που δεν έχουν παραδοθεί.

Υπάρχει εύλογη αξία των στοιχείων που δεν έχουν παραδοθεί.

Η παράδοση των στοιχείων που παραδίδονται αποτελεί την ολοκλήρωση της διαδικασίας δημιουργίας εσόδου για τα συγκεκριμένα στοιχεία.

Συμβάσεις που δεν σχετίζονται με την πώληση λογισμικού

Τα παραδιδόμενα στοιχεία έχουν αξία για τον πελάτη σε αυτοτελή βάση.

Υπάρχει αντικειμενική και αξιόπιστη τεκμηρίωση για την εύλογη αξία των στοιχείων που δεν έχουν παραδοθεί.

Εάν η συμφωνία περιλαμβάνει ένα γενικό δικαίωμα επιστροφής των παραδιδόμενων στοιχείων, η παράδοση ή παροχή των μη παραδοθέντων προϊόντων ή υπηρεσιών θεωρείται πιθανή και τελεί ουσιαστικά υπό τον έλεγχο της Εταιρείας.

Εάν δεν πληρούνται αυτά τα κριτήρια, τα έσοδα μεταφέρονται είτε έως ότου ικανοποιηθούν τα εν λόγω κριτήρια είτε έως ότου παραδοθεί το τελευταίο προς παράδοση στοιχείο. Εάν υπάρχει αντικειμενική και αξιόπιστη τεκμηρίωση της εύλογης αξίας για όλα στοιχεία εσόδου σε μια συμφωνία, το αντίτιμο της συμφωνίας κατανέμεται στα χωριστά στοιχεία εσόδου με βάση τη σχετική εύλογη αξία κάθε στοιχείου. Ωστόσο, ενδέχεται να υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες υπάρχει αντικειμενική και αξιόπιστη τεκμηρίωση της εύλογης αξίας των στοιχείων που δεν έχουν παραδοθεί, αλλά δεν υπάρχει για τα στοιχεία που έχουν παραδοθεί. Σε αυτές τις περιπτώσεις, για τον επιμερισμό του αντιτίμου της συμφωνίας χρησιμοποιείται η υπολειμματική μέθοδος. Βάσει της υπολειμματικής μεθόδου, το ποσό του αντιτίμου που επιμερίζεται στα παραδοθέντα στοιχεία ισούται με το συνολικό αντίτιμο της συμφωνίας μείον τη συνολική εύλογη αξία των μη παραδοθέντων στοιχείων. Οι πολιτικές εσόδων που περιγράφονται παραπάνω εφαρμόζονται στη συνέχεια σε κάθε στοιχείο, όπως ενδείκνυται.

δ) Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα από επενδύσεις αναγνωρίζονται όταν το δικαίωμα εισπραχθεί τους από την Εταιρεία και η εισροή οικονομικών οφελών έχει εδραιωθεί.

ε) Χρηματοοικονομικά έσοδα

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται όταν καθίστανται δεδουλευμένα με τη χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Τα έσοδα από τόκους παρουσιάζονται ξεχωριστά από τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά έσοδα ή ζημίες που συνίστανται σε αμοιβές και προμήθειες.

στ) Μισθώσεις

Λειτουργικές μισθώσεις. Όταν η Εταιρεία είναι μισθωτής σε μια μίσθωση στην οποία δεν μεταφέρονται από τον εκμισθωτή στην Εταιρεία ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη που σχετίζονται με την ιδιοκτησία, οι συνολικές πληρωμές μισθωμάτων χρεώνονται στα αποτελέσματα της χρήσης με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Η διάρκεια της μίσθωσης είναι η μη ακυρώσιμη περίοδος για την οποία ο μισθωτής έχει συμφωνήσει να μισθώσει το περιουσιακό στοιχείο μαζί με τυχόν επιπρόσθετους όρους βάσει των οποίων ο μισθωτής έχει την επιλογή να συνεχίσει να μισθώνει το περιουσιακό στοιχείο, με ή χωρίς επιπλέον πληρωμή, όταν κατά την έναρξη της μίσθωσης είναι εύλογα βέβαιο ότι ο μισθωτής θα εξασκήσει το δικαίωμα αυτό.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Οι μισθώσεις που ενσωματώνονται σε άλλες συμφωνίες διαχωρίζονται εάν (α) η εκπλήρωση της συμφωνίας εξαρτάται από τη χρήση συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου ή περιουσιακών στοιχείων και (β) μέσω της συμφωνίας μεταβιβάζεται το δικαίωμα χρήσης του περιουσιακού στοιχείου. Όταν τα περιουσιακά στοιχεία εκμισθώνονται με λειτουργική μίσθωση, τα εισπρακτέα μισθώματα αναγνωρίζονται ως έσοδα από μισθώματα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις. Όταν η Εταιρεία είναι εκμισθωτής σε μια συμφωνία μίσθωσης στην οποία εκχωρεί στον μισθωτή ουσιαδώς όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που συνδέονται με την ιδιοκτησία, τα μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία παρουσιάζονται ως απαίτηση από χρηματοδοτική μίσθωση και επιμετρώνται στην παρούσα αξία των μελλοντικών μισθωμάτων. Οι απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται αρχικά κατά την έναρξη (όταν ξεκινά η περίοδος μίσθωσης), χρησιμοποιώντας προεξοφλητικό επιτόκιο που καθορίζεται κατά την έναρξη (το ναυρίτερο μεταξύ της ημερομηνίας της σύμβασης μίσθωσης και της ημερομηνίας δέσμευσης των μερών στους κύριους όρους της μίσθωσης).

Η διαφορά μεταξύ του μικτού ποσού και της παρούσας αξίας της απαίτησης αναγνωρίζεται ως μη δεδουλευμένο χρηματοοικονομικό έσοδο. Το έσοδο αυτό αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της καθαρής επένδυσης (προ φόρου), η οποία αντιπροσωπεύει μια σταθερή περιοδική απόδοση. Τα πρόσθετα έξοδα που σχετίζονται άμεσα με τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη της συμφωνίας μίσθωσης περιλαμβάνονται στην αρχική επιμέτρηση της απαίτησης από χρηματοδοτική μίσθωση και μειώνουν το ποσό του εσόδου που αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης, εκτός εάν η Εταιρεία ενεργεί ως εκμισθωτής-κατασκευαστής ή πωλητής, οπότε οι δαπάνες αυτές εξοδοποιούνται ως μέρος του κέρδους πώλησης όπως συμβαίνει στις συνήθεις πωλήσεις. Τα χρηματοοικονομικά έσοδα από μισθώσεις καταχωρούνται στα έσοδα από μισθώσεις στα αποτελέσματα της χρήσης.

ς) Κόστος υπηρεσιών

Τα επαναλαμβανόμενα λειτουργικά έξοδα για συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς και την υποβολή προσφορών, αναγνωρίζονται καθώς πραγματοποιούνται.

Τα έκτακτα έξοδα που πραγματοποιούνται στα αρχικά στάδια των συμβάσεων εξωτερικής ανάθεσης μεταφέρονται και στη συνέχεια αποσβένονται. Τα έξοδα αυτά περιλαμβάνουν έξοδα μετάβασης και εγκατάστασης που σχετίζονται με την εγκατάσταση συστημάτων και διαδικασιών και αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης περιόδου ωφέλειας με μέγιστη διάρκεια τη διάρκεια του συμβολαίου. Επιπλέον, τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που σχετίζονται με συμβάσεις εξωτερικής ανάθεσης κεφαλαιοποιούνται και αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του περιουσιακού στοιχείου. Εάν ένα περιουσιακό στοιχείο αφορά συγκεκριμένη σύμβαση, η περίοδος απόσβεσης είναι η μικρότερη περίοδος μεταξύ της ωφέλιμης ζωής του περιουσιακού στοιχείου και της διάρκειας της σύμβασης.

Τα ποσά που καταβάλλονται σε πελάτες πλέον της εύλογης αξίας των αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται σε συμβάσεις εξωτερικής ανάθεσης μεταφέρονται και αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο αφαιρετικά των εσόδων κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης περιόδου ωφέλειας η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τη μικρότερη διάρκεια μεταξύ της διάρκειας της σύμβασης και πέντε ετών. Η Εταιρεία πραγματοποιεί σε περιοδική βάση αξιολογήσεις της ανακτησιμότητας του αναβαλλομένου κόστους μετάβασης και έναρξης συμβάσεων. Η αξιολόγηση αυτή πραγματοποιείται μέσω σύγκρισης των εκτιμώμενων ελάχιστων υπολειπόμενων μη προεξοφλημένων ταμειακών ροών μιας σύμβασης με τα αναπόσβεστα έξοδα της σύμβασης.

Σε περιπτώσεις διακοπής μιας σύμβασης εξωτερικής ανάθεσης, ενδέχεται οι όροι της σύμβασης να απαιτούν από τον πελάτη την καταβολή αποζημίωσης στην Εταιρεία για την ανάκτηση των απαιτήσεων που δεν έχουν τιμολογηθεί, τα αναπόσβεστα αναβαλλόμενα έξοδα για την αγορά συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν για την παροχή υπηρεσιών και την καταβολή τυχόν επιπρόσθετων εξόδων που πραγματοποίησε η Εταιρεία για την παροχή των υπηρεσιών.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

η) Έξοδα πωλήσεων και γενικά και διοικητικά έξοδα

Τα έξοδα πωλήσεων και τα γενικά και διοικητικά έξοδα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης καθώς προκύπτουν και περιλαμβάνουν έξοδα διάθεσης, μισθούς εργαζομένων, προμήθειες γραφείου, φόρους εκτός του φόρου εισοδήματος, ασφάλειες και ενοίκια γραφείων. Επιπλέον, τα έξοδα πωλήσεων και τα γενικά και διοικητικά έξοδα περιλαμβάνουν και άλλα λειτουργικά στοιχεία όπως διαγραφείσες απαιτήσεις, δεδουλευμένες συμβατικές υποχρεώσεις προς εργαζομένους λόγω τερματισμού της απασχόλησης κατά τη συνεχιζόμενη επιχειρηματική δραστηριότητα και δαπάνες που πραγματοποιούνται για σκοπούς προστασίας του περιβάλλοντος.

θ) Χρηματοοικονομικά έξοδα

Τα χρηματοοικονομικά έξοδα αντιπροσωπεύουν κυρίως έξοδα από τόκους δανείων που προσδιορίζονται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

ι) Συνάλλαγμα

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας παρουσιάζονται σε Ευρώ το οποίο αποτελεί το λειτουργικό νόμισμα της Εταιρείας. Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα της Εταιρείας με τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών.

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, τα νομισματικά στοιχεία σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται ξανά με τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσης.

ια) Παροχές σε εργαζομένους

Σχηματίζεται πρόβλεψη για τις παροχές που προκύπτουν για τους εργαζομένους αναφορικά με μισθούς, ημερομίσθια και λοιπές παροχές όταν είναι πιθανό ότι θα απαιτηθεί η εξόφλησή τους και είναι δυνατόν να επιμετρηθούν με ακρίβεια. Οι προβλέψεις που σχηματίζονται για παροχές προς τους εργαζομένους που αναμένεται να τακτοποιηθούν εντός δώδεκα μηνών επιμετρώνται στις ονομαστικές αξίες τους χρησιμοποιώντας το ύψος της αποζημίωσης που αναμένεται να ισχύει κατά τον χρόνο της τακτοποίησης.

Η Εταιρεία συμμετέχει σε διάφορα συνταξιοδοτικά προγράμματα, συμπεριλαμβανομένων συνταξιοδοτικών προγραμμάτων καθορισμένων παροχών και καθορισμένων εισφορών καθώς και σε άλλα συνταξιοδοτικά προγράμματα.

Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Οι εισφορές στα προγράμματα καθορισμένων εισφορών αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν οι εργαζόμενοι έχουν παράσχει υπηρεσίες που τους καθιστούν δικαιούχους των εισφορών.

Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Η υποχρέωση/το περιουσιακό στοιχείο που καταχωρείται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης για το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της δέσμευσης για την καθορισμένη παροχή κατά την ημερομηνία αναφοράς μείον την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο προκύπτει από αυτό τον υπολογισμό περιορίζεται στην παρούσα αξία των παροχών που προκύπτουν για την Εταιρεία και είναι διαθέσιμες με τη μορφή επιστροφών και μειώσεων σε μελλοντικές εισφορές στο πρόγραμμα. Η υποχρέωση καθορισμένων παροχών υπολογίζεται από ανεξάρτητους αναλογιστές χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας με αναλογιστικές εκτιμήσεις που εκτελούνται στο τέλος κάθε χρήσης. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών εκροών με συντελεστή προεξόφλησης το επιτόκιο υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων ή με τις τιμές της αγοράς κρατικών ομολόγων εάν δεν υπάρχει συγκροτημένη αγορά υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων στο

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

νόμισμα στο οποίο θα καταβληθούν οι παροχές, και έχουν διάρκεια περίπου ίση με τη διάρκεια της αντίστοιχης υποχρέωσης καθορισμένων παροχών.

Οι επανεπιμετρήσεις χρεώνονται ή πιστώνονται στα λοιπά συνολικά έσοδα κατά την περίοδο στην οποία προκύπτουν.

Το κόστος υπηρεσίας και το καθαρό έξοδο/έσοδο από τόκους επί της καθαρής υποχρέωσης/του καθαρού περιουσιακού στοιχείου αναγνωρίζονται άμεσα στα αποτελέσματα ως παροχές σε εργαζομένους και αντίστοιχα και το χρηματοοικονομικό έξοδο/έσοδο.

Λοιπές παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Η Εταιρεία παρέχει επίσης και άλλα προγράμματα παροχών μετά την έξοδο από την υπηρεσία, όπως παροχές ιατρικής και οδοντιατρικής περίθαλψης σε συνταξιούχους και εξαρτώμενα πρόσωπα που πληρούν τα κριτήρια, καθώς και ασφάλεια ζωής στους συνταξιούχους που πληρούν τα σχετικά κριτήρια. Το αναμενόμενο κόστος των παροχών αυτών καθίσταται δεδουλευμένο κατά τη διάρκεια της περιόδου απασχόλησης χρησιμοποιώντας την ίδια λογιστική μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από επανεπιμετρήσεις και αλλαγές σε αναλογιστικές παραδοχές χρεώνονται ή πιστώνονται στα λοιπά συνολικά έσοδα κατά την περίοδο την οποία προκύπτουν. Οι υποχρεώσεις αυτές εκτιμώνται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς από ανεξάρτητο αναλογιστή.

Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης καθίστανται πληρωτέες όταν η Εταιρεία τερματίζει την απασχόληση πριν την κανονική ημερομηνία συνταξιοδότησης ή όταν ο εργαζόμενος δέχεται την εθελούσια αποχώρηση με αντάλλαγμα αυτές τις παροχές. Η Εταιρεία αναγνωρίζει αυτές τις παροχές όταν δεσμεύεται, είτε όταν τερματίζει την απασχόληση υπάρχοντων εργαζομένων σύμφωνα με ένα λεπτομερές πρόγραμμα για το οποίο δεν υπάρχει πιθανότητα απόσυρσης, είτε όταν προσφέρει αυτές τις παροχές ως κίνητρο για εθελουσία αποχώρηση. Για τις παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται ως αποτέλεσμα της απόφασης του εργαζομένου να δεχθεί μια προσφορά παροχών σε αντάλλαγμα του τερματισμού της απασχόλησης, η Εταιρεία δεν μπορεί πλέον να αποσύρει την προσφορά παροχών τερματισμού (α) όταν ο εργαζόμενος αποδεχτεί την προσφορά ή (β) όταν προκύψει περιορισμός στην ικανότητα της Εταιρείας να αποσύρει την προσφορά. Η στιγμή αυτή είναι όταν γίνεται η προσφορά εάν ο περιορισμός υπάρχει κατά τη στιγμή της προσφοράς.

ιβ) Παροχές που εξαρτώνται από την αξία μετοχών

Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών

Τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών της International Business Machines Corporation παρέχονται σε ορισμένους εργαζομένους (μεταξύ αυτών και στο ανώτερο διευθυντικό προσωπικό) της Εταιρείας. Τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτά εκχωρούνται από την IBM Corporation, δηλαδή την τελική μητρική εταιρεία. Η εύλογη αξία των υπηρεσιών από εργαζομένους που λαμβάνονται ως αντάλλαγμα για την εκχώρηση δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών αναγνωρίζεται ως έξοδο με μια αντίστοιχη αναπροσαρμογή στα ίδια κεφάλαια με τη μορφή εισφοράς κεφαλαίου από την International Business Machines Corporation. Το συνολικό ποσό που πρόκειται να εξοδοποιηθεί στη διάρκεια της περιόδου ωρίμανσης της παροχής καθορίζεται με βάση την εύλογη αξία των εκχωρούμενων δικαιωμάτων προαίρεσης, εξαιρουμένης της επίδρασης οποιωνδήποτε κριτηρίων ωρίμανσης που δεν εξαρτώνται από την αγορά. Τυχόν κριτήρια ωρίμανσης που δεν εξαρτώνται από την αγορά συμπεριλαμβάνονται στις παραδοχές σχετικά με τον αριθμό των δικαιωμάτων προαίρεσης που αναμένεται να εξασκηθούν. Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, η Εταιρεία αναθεωρεί τις εκτιμήσεις της σχετικά με τον αριθμό των δικαιωμάτων προαίρεσης που αναμένεται να εξασκηθούν. Η Εταιρεία αναγνωρίζει την επίδραση της αναθεώρησης των αρχικών εκτιμήσεων, εάν υφίσταται, στα αποτελέσματα της χρήσης καθώς και μέσω αντίστοιχης προσαρμογής στο αποθεματικό παροχών που η αξία τους εξαρτάται από την αξία των μετοχών στη διάρκεια της εναπομένουσας περιόδου ωρίμανσης.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Η εύλογη αξία υπολογίζεται με βάση το μοντέλο τιμολόγησης Black-Scholes. Η αναμενόμενη διάρκεια ζωής που χρησιμοποιείται στο μοντέλο έχει αναπροσαρμοστεί, με βάση την καλύτερη εκτίμηση της διοίκησης, με την επίδραση της μη δυνατότητας μεταβίβασης, των περιορισμών εξάσκησης και συμπεριφορικών παραγόντων.

Αναφορικά με τους όρους της συμφωνίας με την International Business Machines Corporation, η Εταιρεία απαιτείται να αποζημιώσει την International Business Machines Corporation με τη διαφορά μεταξύ της αγοραίας αξίας των σχετικών μετοχών που ισχύει κατά την ημερομηνία εξάσκησης του δικαιώματος και των εσόδων από την εξάσκηση του δικαιώματος. Αυτή η ενδοομιλική χρέωση εκφράζεται σε δολάρια ΗΠΑ με βάση την αγοραία αξία των σχετικών μετοχών και την τιμή άσκησης σε δολάρια ΗΠΑ. Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή του ανεξόφλητου υπολοίπου σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και κατά την ημερομηνία τακτοποίησης αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.

Η ενδοομιλική χρέωση απεικονίζεται στα ίδια κεφάλαια έναντι του αποθεματικού παροχών που η αξία τους εξαρτάται από την αξία των μετοχών, το οποίο προκύπτει από την εκχώρηση παροχών βασιζόμενων σε μετοχές, και το πλεόνασμα, εάν υπάρχει, λογιστικοποιείται ως διανομή κεφαλαίου από την Εταιρεία στην τελική μητρική εταιρεία.

Παροχές σε μετοχές

Οι εν λόγω παροχές αποτελούν παροχές σε μετοχές της International Business Machines Corporation οι οποίες εκχωρούνται μετά από μια χρονική περίοδο και οι οποίες σε γενικές γραμμές ωριμάζουν βάσει κριτηρίων που σχετίζονται με την παροχή υπηρεσιών ή την απόδοση. Η εύλογη αξία κάθε παροχής σε μετοχές επιμετράται στην αγοραία τιμή των μετοχών της International Business Machines Corporation κατά την ημερομηνία της εκχώρησης.

Πρόγραμμα αγοράς μετοχών από εργαζόμενους

Η IBM Corporation παρέχει επίσης ένα πρόγραμμα αγοράς μετοχών από εργαζόμενους (ESPP), το οποίο επιτρέπει σε συμμετέχοντες από όλο τον κόσμο που πληρούν τις προϋποθέσεις να αγοράσουν πλήρεις ή κλασματικές κοινές μετοχές της IBM Corporation μέσω κρατήσεων από τη μισθοδοσία, με έκπτωση 5% επί της αγοραίας τιμής. Τυχόν έκπτωση που παρέχεται στους εργαζόμενους της Εταιρείας στα πλαίσια του ESPP αναγνωρίζεται ως δαπάνη αμοιβής προσωπικού.

Η Εταιρεία έχει επιλέξει να μην εφαρμόσει αναδρομικά το ΔΠΧΑ 2 «Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών» σε συμμετοχικούς τίτλους (συναλλαγές με διακανονισμό με συμμετοχικούς τίτλους) που χορηγήθηκαν στις ή πριν τις 7 Νοεμβρίου 2002 και σε συμμετοχικούς τίτλους που χορηγήθηκαν μετά τις 7 Νοεμβρίου 2002 και που είχαν ωριμάσει πριν από την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΑ.

ιγ) Φορολογία εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο που υπολογίζεται επί των φορολογητέων κερδών της χρήσης, τυχόν προσαρμογές αναφορικά με προηγούμενες χρήσεις και τον αναβαλλόμενο φόρο (έξοδο ή έσοδο) της χρήσης.

Ο τρέχων φόρος υπολογίζεται επί των φορολογητέων κερδών της χρήσης. Το φορολογητέο κέρδος διαφέρει από το λογιστικό έσοδο όπως αναφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, καθώς δεν περιλαμβάνει στοιχεία εσόδων ή εξόδων τα οποία είναι φορολογητέα ή εκπίπτουν σε άλλες χρήσεις και, επιπλέον, εξαιρεί στοιχεία τα οποία δεν θα είναι ποτέ φορολογητέα ή εκπιπτόμενα. Η τρέχουσα φορολογική υποχρέωση της Εταιρείας υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τους φορολογικούς συντελεστές που έχουν τεθεί σε ισχύ ή έχουν ουσιαστικά τεθεί σε ισχύ έως την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Αναβαλλόμενη φορολογία

Ο αναβαλλόμενος φόρος αναγνωρίζεται επί των διαφορών μεταξύ των λογιστικών αξιών των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και της αντίστοιχης φορολογικής βάσης που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του φορολογητέου κέρδους. Ο αναβαλλόμενος φόρος λογιστικοποιείται με τη μέθοδο της υποχρέωσης. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

υποχρεώσεις αναγνωρίζονται γενικά για όλες τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές και οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται στον βαθμό κατά τον οποίο είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν διαθέσιμα φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων θα είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν οι εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές. Δεν αναγνωρίζονται τέτοια στοιχεία ενεργητικού και παθητικού εάν οι προσωρινές διαφορές προκύπτουν από υπεραξία ή από την αρχική αναγνώριση (εξαιρουμένης της συνένωσης επιχειρήσεων) άλλων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σε μια συναλλαγή η οποία δεν επηρεάζει ούτε το φορολογητέο κέρδος ούτε το λογιστικό κέρδος.

Η λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξετάζεται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και μειώνεται στον βαθμό κατά τον οποίο δεν είναι πλέον πιθανό να υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη που να επιτρέπουν την ανάκτηση του συνόλου ή μέρους της φορολογικής απαίτησης.

Ο αναβαλλόμενος φόρος υπολογίζεται βάσει των φορολογικών συντελεστών που ισχύουν ή αναμένεται ότι θα ισχύουν στη χρήση στην οποία το περιουσιακό στοιχείο θα αναγνωριστεί ή η υποχρέωση θα διακανονιστεί. Ο αναβαλλόμενος φόρος χρεώνεται ή πιστώνεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός από την περίπτωση στην οποία σχετίζεται με στοιχεία τα οποία χρεώνονται ή πιστώνονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια, οπότε ο αναβαλλόμενος φόρος αναγνωρίζεται επίσης στα ίδια κεφάλαια.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει νομικά κατοχυρωμένο δικαίωμα συμψηφισμού των τρεχουσών φορολογικών απαιτήσεων έναντι τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν αυτά σχετίζονται με φόρους εισοδήματος που επιβάλλονται από την ίδια φορολογική αρχή και η Εταιρεία σκοπεύει να τακτοποιήσει τις τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε καθαρή βάση.

ιδ) Αποθέματα

Τα έτοιμα προϊόντα αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας.

Το κόστος περιλαμβάνει την αξία των άμεσων υλικών και, εφόσον υπάρχουν, και των γενικών εξόδων που πραγματοποιήθηκαν για να περιέλθουν στην τρέχουσα τοποθεσία και κατάσταση. Το κόστος υπολογίζεται με τη μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους.

Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία αντιπροσωπεύει την εκτιμώμενη τιμή πώλησης μείον το συνολικό εκτιμώμενο κόστος ολοκλήρωσης, καθώς και το κόστος που πραγματοποιείται για την προώθηση των πωλήσεων, την πώληση και τη διανομή. Όπου απαιτείται, καταχωρείται σχετική πρόβλεψη απαξίωσης για απαξιωμένα, ελαττωματικά και βραδέως κινούμενα αποθέματα.

ιε) Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται για χρήση στην παραγωγή αγαθών και την παροχή υπηρεσιών ή για διοικητικούς σκοπούς εμφανίζονται στον ισολογισμό στο κόστος μείον τη συσσωρευμένη απόσβεση και τυχόν συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης.

Η αποσβεστέα αξία ενός περιουσιακού στοιχείου υπολογίζεται μετά την αφαίρεση της υπολειμματικής του αξίας. Η υπολειμματική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου είναι το εκτιμώμενο ποσό που θα λάμβανε η Εταιρεία από την πώληση του περιουσιακού στοιχείου μετά την αφαίρεση των εκτιμώμενων εξόδων πώλησης.

Η απόσβεση χρεώνεται με τρόπο ώστε το κόστος των περιουσιακών στοιχείων να διαγράφεται κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους, χρησιμοποιώντας τη σταθερή μέθοδο. Οι εκτιμώμενες περίοδοι ωφέλιμης ζωής που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό των αποσβέσεων είναι οι εξής:

Εξοπλισμός και μηχανήματα	-	84 μήνες
Μόνιμες κατασκευές και εξαρτήματα	-	120 μήνες
Εξοπλισμός γραφείου	-	60 μήνες
Μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία	-	βάσει σύμβασης μίσθωσης/έργου

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Το κέρδος ή η ζημιά που προκύπτει από την πώληση ή απόσυρση ενός ενσώματου πάγιου περιουσιακού στοιχείου υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ των εσόδων από την πώληση και της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.

Συντελεστές απόσβεσης – ανάλυση ευαισθησίας

Η Εταιρεία αποσβένει τα περιουσιακά της στοιχεία κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους. Η εκτίμηση της ωφέλιμης ζωής βασίζεται σε ιστορικά στοιχεία και προσδοκίες σχετικά με τη μελλοντική τους χρήση και εμπεριέχει μεγάλο βαθμό κρίσης.

Η ωφέλιμη ζωή των πάγιων περιουσιακών στοιχείων βασίστηκε στην καλύτερη δυνατή εκτίμηση από την πλευρά της Διοίκησης της Εταιρείας. Εάν η εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή των πάγιων περιουσιακών στοιχείων ήταν μικρότερη κατά 10%, η Εταιρεία θα λόγιζε επιπρόσθετη ετήσια απόσβεση για τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία ύψους 171.600 ευρώ (2017: 136.000 ευρώ). Εάν η εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή των πάγιων περιουσιακών στοιχείων ήταν μεγαλύτερη κατά 10%, η Εταιρεία θα λόγιζε μικρότερη ετήσια απόσβεση για τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία κατά 171.600 ευρώ (2017: 136.000 ευρώ).

Δεν υπάρχουν άλλες περιοχές που να απαιτούν σημαντικές υποθέσεις και εκτιμήσεις που είναι σημαντικές για τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017.

ιστ) Επενδύσεις σε θυγατρικές

Οι επενδύσεις σε θυγατρικές αναγνωρίζονται στο κόστος μείον τυχόν ζημιές απομείωσης.

ιζ) Απομείωση αξίας ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων

Σε ετήσια βάση, η Εταιρεία εξετάζει τις λογιστικές αξίες των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων της για να διαπιστώσει εάν υπάρχουν ενδείξεις ότι αυτά τα περιουσιακά στοιχεία έχουν υποστεί απομείωση. Εάν υπάρξει τέτοια ένδειξη, το ανακτήσιμο ποσό του περιουσιακού στοιχείου εκτιμάται ώστε να αξιολογηθεί το μέγεθος της ζημιάς απομείωσης, εάν υφίσταται. Εάν δεν είναι δυνατό να εκτιμηθεί το ανακτήσιμο ποσό ενός μεμονωμένου περιουσιακού στοιχείου, τότε η Εταιρεία εκτιμά το ανακτήσιμο ποσό της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ) στην οποία ανήκει το περιουσιακό στοιχείο.

Η ανακτήσιμη αξία προσδιορίζεται ως η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας μείον τα έξοδα πώλησης και της αξίας χρήσεως. Για την εκτίμηση της αξίας χρήσης, οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους με την χρήση ενός προ φόρου προεξοφλητικού επιτοκίου το οποίο αντανακλά τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για την διαχρονική αξία του χρήματος και για τους κινδύνους που σχετίζονται με το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο.

Εάν η ανακτήσιμη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου (ή μιας ΜΔΤΡ) εκτιμάται ότι είναι μικρότερη από τη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου (ή της ΜΔΤΡ), η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό του. Η ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται άμεσα στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος.

Σε περίπτωση που μια ζημιά απομείωσης μεταγενέστερα αντिलογισθεί, η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου (ΜΔΤΡ) αυξάνεται σύμφωνα με την αναθεωρημένη εκτίμηση της ανακτήσιμης αξίας του, με τέτοιο όμως τρόπο ώστε η αναθεωρημένη λογιστική αξία να μην υπερβαίνει τη λογιστική αξία που θα είχε καθοριστεί εάν δεν είχε αναγνωριστεί καμία ζημιά απομείωσης για το περιουσιακό στοιχείο (ή τη ΜΔΤΡ) κατά τα προηγούμενα έτη. Ο αντिलογισμός μιας ζημιάς απομείωσης αναγνωρίζεται άμεσα στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος.

ιη) Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν η Εταιρεία έχει μια τρέχουσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος και είναι πιθανό ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων από την Εταιρεία για να τακτοποιήσει τη συγκεκριμένη υποχρέωση. Οι προβλέψεις επιμετρώνται με βάση τη βέλτιστη εκτίμηση της Διοίκησης για

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

τη δαπάνη που θα απαιτηθεί για την τακτοποίηση της υποχρέωσης κατά την ημερομηνία αναφοράς και προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους όταν η επίδραση που έχουν είναι σημαντική.

Προβλέψεις για σκοπούς προστασίας του περιβάλλοντος αναγνωρίζονται όταν η Εταιρεία εισάγει στην αγορά ένα προϊόν το οποίο, σύμφωνα με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες, υποχρεούται να παραλαμβάνει πίσω από τον πελάτη χωρίς χρέωση σε μεταγενέστερο χρόνο με σκοπό την απόσυρσή του με τρόπο φιλικό προς το περιβάλλον.

Οι προβλέψεις για το εκτιμώμενο κόστος των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την παροχή εγγυήσεων αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία πώλησης των σχετικών προϊόντων με βάση τη βέλτιστη εκτίμηση της Διοίκησης για τη δαπάνη που θα απαιτηθεί για την τακτοποίηση της υποχρέωσης. Προβλέψεις για ελεύθερο χώρο και δαπάνες αναδιάρθρωσης αναγνωρίζονται όταν η Εταιρεία διαθέτει επίσημο λεπτομερές σχέδιο αναδιάρθρωσης το οποίο να έχει κοινοποιηθεί στα εμπλεκόμενα μέρη.

ιθ) Χρηματοοικονομικά μέσα

Κατηγορίες χρηματοοικονομικών μέσων

Η Εταιρεία κατατάσσει τα χρηματοοικονομικά της περιουσιακά στοιχεία στις ακόλουθες κατηγορίες: τραπεζικές καταθέσεις, εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις και απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη. Οι ακόλουθες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις παρουσιάζονται ως ξεχωριστές κατηγορίες χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων: εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις και υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία προσαρμοσμένη με τυχόν άμεσα σχετιζόμενα έξοδα συναλλαγής στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της Εταιρείας όταν η Εταιρεία καθίσταται συμβαλλόμενο μέρος στους συμβατικούς όρους του χρηματοοικονομικού μέσου. Για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, η Εταιρεία χρησιμοποιεί διάφορες μεθόδους και παραδοχές που βασίζονται στις συνθήκες της αγοράς και τους κινδύνους που υφίστανται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Για την πλειονότητα των χρηματοοικονομικών μέσων, για τον προσδιορισμό των εύλογων αξιών χρησιμοποιούνται συνήθεις πρακτικές και τεχνικές της αγοράς, όπως η ανάλυση προεξοφλημένων ταμειακών ροών, το κόστος αντικατάστασης και το κόστος ακύρωσης. Όλες οι μέθοδοι προσδιορισμού της εύλογης αξίας οδηγούν σε μια γενική προσέγγιση της αξίας η οποία ενδέχεται να μην πραγματοποιηθεί ποτέ. Τα μοντέλα αποτίμησης και οι παραδοχές διαμορφώνονται έτσι ώστε να εξαλείφονται τυχόν άμεσα κέρδη ή ζημιές εύλογης αξίας όταν οι συναλλαγές πραγματοποιούνται με βάση τους συνήθεις όρους της αγοράς. Μετά την αρχική αναγνώριση, αναγνωρίζεται μια πρόβλεψη για ΑΠΖ για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε ΑΚ και για τις επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων, με αποτέλεσμα μια άμεση λογιστική ζημιά.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία:

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - ταξινόμηση και μεταγενέστερη επιμέτρηση - κατηγορίες επιμέτρησης. Η Εταιρεία κατατάσσει τα χρηματοοικονομικά της περιουσιακά στοιχεία στις ακόλουθες κατηγορίες επιμέτρησης: Εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων και αναπόσβεστο κόστος. Η ταξινόμηση και μεταγενέστερη επιμέτρηση των χρεωστικών τίτλων εξαρτάται από: (i) το επιχειρηματικό μοντέλο που εφαρμόζει η Εταιρεία για τη διαχείριση του σχετικού χαρτοφυλακίου περιουσιακών στοιχείων και (ii) τα χαρακτηριστικά ταμειακών ροών του περιουσιακού στοιχείου.

Χρεωστικοί τίτλοι - ταξινόμηση και μεταγενέστερη επιμέτρηση - επιχειρηματικό μοντέλο. Το επιχειρηματικό μοντέλο αντικατοπτρίζει τον τρόπο με τον οποίο η Εταιρεία διαχειρίζεται τα περιουσιακά στοιχεία προκειμένου να δημιουργήσει ταμειακές ροές - είτε ο στόχος της Εταιρείας είναι: (i) αποκλειστικά και μόνο να εισπράττει τις συμβατικές ταμειακές ροές από τα περιουσιακά στοιχεία («διακρατούμενα για

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών») ή (ii) για να εισπράττει τις συμβατικές ταμειακές ροές αλλά και τις ταμειακές εκροές που μπορεί να προκύψουν από την πώληση των περιουσιακών στοιχείων («διακρατούμενα για είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών και πώληση»). Εάν δεν ισχύει καμία από τις περιπτώσεις (i) και (ii), τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται ως μέρος κάποιου «άλλου» επιχειρηματικού μοντέλου και επιμετρώνται σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Το επιχειρηματικό μοντέλο προσδιορίζεται για μια Εταιρεία (σε επίπεδο χαρτοφυλακίου) με βάση όλα τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τις δραστηριότητες που η Εταιρεία αναλαμβάνει ώστε να επιτύχει το στόχο που έχει τεθεί για το διαθέσιμο χαρτοφυλάκιο κατά την ημερομηνία της αξιολόγησης. Στους παράγοντες που εξετάζονται από την Εταιρεία για τον προσδιορισμό του επιχειρηματικού μοντέλου περιλαμβάνονται ο σκοπός και η σύνθεση του χαρτοφυλακίου, η προηγούμενη εμπειρία σχετικά με τον τρόπο είσπραξης των ταμειακών ροών των αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων, ο τρόπος αξιολόγησης και διαχείρισης των κινδύνων, ο τρόπος αξιολόγησης της απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων και ο τρόπος ανταμοιβής των διοικητικών στελεχών. Στη Σημείωση 2 παρέχονται πληροφορίες για τις σημαντικές λογιστικές κρίσεις που εφαρμόζονται από την Εταιρεία για τον προσδιορισμό των επιχειρηματικών μοντέλων για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά της στοιχεία.

Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων - πρόβλεψη πιστωτικής ζημιάς για τις ΑΠΖ Η Εταιρεία αξιολογεί με βάση λογικές και βάσιμες πληροφορίες τις ΑΠΖ για τους χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται σε αναπόσβεστο κόστος και σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων, τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία και τα ανοίγματα που προκύπτουν από δανειακές δεσμεύσεις και συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης για τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία. Η Εταιρεία επιμετρά τις ΑΠΖ και αναγνωρίζει τις καθαρές ζημιές απομείωσης σε χρηματοοικονομικά και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Η μέτρηση των ΑΠΖ αντικατοπτρίζει: (i) ένα αμερόληπτα καθορισμένο και σταθμισμένο βάσει πιθανοτήτων ποσό το οποίο καθορίζεται μέσω της αξιολόγησης μιας σειράς πιθανών εκβάσεων, (ii) τη διαχρονική αξία του χρήματος και (iii) όλες τις λογικές και βάσιμες πληροφορίες που είναι διαθέσιμες κατά την ημερομηνία αναφοράς χωρίς αδικαιολόγητο κόστος ή προσπάθεια και αφορούν παρελθόντα γεγονότα, τρέχουσες συνθήκες και προβλέψεις των μελλοντικών συνθηκών.

Οι χρεωστικοί τίτλοι που επιμετρώνται σε αναπόσβεστο κόστος και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία παρουσιάζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης καθαρά από την πρόβλεψη αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.

Για τις εμπορικές απαιτήσεις και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία, η Εταιρεία εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση (simplified approach) που προβλέπεται από το ΔΠΧΑ 9. Βάσει της προσέγγισης αυτής, η Εταιρεία αναγνωρίζει αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές από την αρχική αναγνώριση και καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των εμπορικών απαιτήσεων (expected lifetime losses). Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε Σημείωση 16.

Για όλους τους υπόλοιπους χρεωστικούς τίτλους, η Εταιρεία εφαρμόζει ένα πρότυπο απομείωσης αξίας τριών σταδίων, με βάση τις μεταβολές στην πιστοληπτική ικανότητα από την αρχική αναγνώριση. Ένα χρηματοοικονομικό μέσο που δεν έχει υποστεί πιστωτική ζημιά κατά την αρχική αναγνώριση κατατάσσεται στο Στάδιο 1. Οι ΑΠΖ των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που κατατάσσονται στο Στάδιο 1 ισούνται με το τμήμα των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών από συμβάντα αθέτησης που ενδέχεται να λάβουν χώρα εντός των επόμενων 12 μηνών ή έως τη συμβατική λήξη, εάν είναι μικρότερη («ΑΠΖ για τους επόμενους 12 μήνες»). Εάν η Εταιρεία διαπιστώσει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με την αρχική αναγνώριση, το περιουσιακό στοιχείο μεταφέρεται στο Στάδιο 2 και οι ΑΠΖ υπολογίζονται με βάση τις ΑΠΖ που έχουν υπολογιστεί από την αρχική αναγνώριση και για όλη τη διάρκεια ζωής του περιουσιακού στοιχείου, δηλαδή έως την συμβατική λήξη, λαμβάνοντας όμως υπόψη τυχόν αναμενόμενες προκαταβολές. Στη Σημείωση 16 παρέχεται περιγραφή του τρόπου με τον οποίο η Εταιρεία προσδιορίζει πότε έχει συμβεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου. Εάν η Εταιρεία διαπιστώσει ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο έχει υποστεί πιστωτική ζημιά, το περιουσιακό στοιχείο μεταφέρεται στο Στάδιο 3 και οι ΑΠΖ του επιτρώνται ως ΑΠΖ για όλη τη διάρκεια ζωής του περιουσιακού στοιχείου. Στη Σημείωση 16 παρέχεται ο ορισμός του περιουσιακού στοιχείου που

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

έχει υποστεί πιστωτική ζημιά καθώς και ο ορισμός της αθέτησης, όπως χρησιμοποιείται από την Εταιρεία. Στη Σημείωση 2 παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τα δεδομένα, τις παραδοχές και τις τεχνικές εκτίμησης που χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση των ΑΠΖ, συμπεριλαμβανομένης της επεξήγησης του τρόπου με τον οποίο η Εταιρεία χρησιμοποιεί τις διαθέσιμες βασικές και λογικές πληροφορίες στα μοντέλα ΑΠΖ. Για πρακτικούς λόγους, η Εταιρεία έχει αποφασίσει να υπολογίσει μόνο την ΑΠΖ για όλη τη διάρκεια ζωής των περιουσιακών στοιχείων και όχι την ΑΠΖ για τους επόμενους 12 μήνες, καθώς δεν ήταν πρακτικά εφικτό να υπολογιστούν οι πιθανότητες αθέτησης για δεδομένη χρονική στιγμή. Ως εκ τούτου, η Εταιρεία χρησιμοποίησε τις τρέχουσες πιθανότητες αθέτησης για τις ΑΠΖ όλης της διάρκειας ζωής των περιουσιακών στοιχείων για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - παύση απεικόνισης Η Εταιρεία αποαναγνωρίζει τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία όταν (α) τα περιουσιακά στοιχεία έχουν λήξει ή τα δικαιώματα στις ταμειακές ροές από τα περιουσιακά στοιχεία έχουν λήξει ή (β) η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματα επί των ταμειακών ροών από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή έχει συνάψει συμφωνία μεταβίβασης και ταυτόχρονα (i) έχει μεταφέρει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από την ιδιοκτησία των περιουσιακών στοιχείων ή (ii) ούτε έχει μεταφέρει ούτε διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας και δεν διατηρεί τον έλεγχο.

Ο έλεγχος διατηρείται εάν ο αντισυμβαλλόμενος δεν έχει πρακτικά τη δυνατότητα να πουλήσει το περιουσιακό στοιχείο στο σύνολό του σε μη συνδεδεμένο μέρος χωρίς να απαιτείται να επιβάλει επιπρόσθετους περιορισμούς στην πώληση.

Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις. Οι εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και στη συνέχεια επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου σύμφωνα με το επιχειρηματικό μοντέλο «Διακρατούμενες προς είσπραξη».

Χρηματοοικονομικές απαιτήσεις. Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και στη συνέχεια επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου σύμφωνα με το επιχειρηματικό μοντέλο «Διακρατούμενες προς είσπραξη» και την αξιολόγηση με βάση το κριτήριο SPPI (μόνο πληρωμές κεφαλαίου και τόκων). Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις με εναπομένουσα διάρκεια άνω των 12 μηνών ταξινομούνται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και οι απαιτήσεις με εναπομένουσα διάρκεια μικρότερη των 12 μηνών ταξινομούνται στα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.

Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα. Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν τις τραπεζικές καταθέσεις όψεως. Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα επιμετρώνται στο ΑΚ επειδή: (i) κατέχονται για είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών και οι ταμειακές αυτές ροές συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου (SPPI), και (ii) δεν ταξινομούνται στα περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Υποχρεώσεις που προβλέπονται αποκλειστικά από τη νομοθεσία, όπως η νομοθεσία περί διάσωσης με ίδια μέσα που ισχύει σε ορισμένες χώρες, δεν έχουν αντίκτυπο στην εφαρμογή του κριτηρίου SPPI.

Δάνεια και απαιτήσεις

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές, τα οποία δεν αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε ενεργές αγορές. Συμπεριλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό, εκτός από εκείνα με λήξη μεγαλύτερη των 12 μηνών από την ημερομηνία αναφοράς τα οποία συμπεριλαμβάνονται στο μη κυκλοφορούν ενεργητικό. Τα δάνεια και οι απαιτήσεις περιλαμβάνουν τις «χρηματοοικονομικές απαιτήσεις», τις «εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις» (εξαιρουμένων των «προκαταβολών» και του «αναβαλλόμενου κόστους μετάβασης»), τα «ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα» και τις «απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη».

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις:

Ταξινόμηση

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες: χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στο αναπόσβεστο κόστος. Η ταξινόμηση εξαρτάται από τη φύση και το σκοπό των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και καθορίζεται κατά την αρχική αναγνώριση.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων είναι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που κατέχονται για εμπορική εκμετάλλευση. Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση ταξινομείται σε αυτή την κατηγορία εφόσον αποκτάται με σκοπό να πωληθεί στο εγγύς μέλλον. Τα παράγωγα ταξινομούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (2017: χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται για εμπορία). Οι υποχρεώσεις αυτής της κατηγορίας ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Αναπόσβεστο κόστος

Το αναπόσβεστο κόστος ενός χρεωστικού τίτλου υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου που κατανέμει τα έσοδα από τόκους κατά τη διάρκεια της σχετικής περιόδου. Το πραγματικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εισροές στην καθαρή λογιστική αξία κατά την αρχική αναγνώριση (συμπεριλαμβανομένων όλων των αμοιβών και των καταβληθέντων ή ληφθέντων ποσών που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου, του κόστους συναλλαγής και τυχόν άλλων επαυξήσεων ή εκπτώσεων) κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρεωστικού τίτλου ή (όπου κρίνεται απαραίτητο) σε μικρότερο διάστημα. Τα χρηματοοικονομικά μέσα που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος περιλαμβάνουν τις εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις (εξαιρουμένων των λοιπών υποχρεώσεων, των δεδουλευμένων εξόδων και των φόρων κοινωνικής ασφάλισης και λοιπών φόρων) και τις υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη (Σημειώσεις 14 και 18).

Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται όταν η Εταιρεία υποχρεωθεί να προβεί σε μελλοντικές πληρωμές που προκύπτουν από την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών. Τα ποσά δεν καλύπτονται από εγγυήσεις και συνήθως τακτοποιούνται με συνήθεις εμπορικούς όρους. Οι εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία.

Οι εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις στη συνέχεια αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, με τα έξοδα τόκων να αναγνωρίζονται με βάση την πραγματική απόδοση.

Η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου είναι μία μέθοδος υπολογισμού του αναπόσβεστου κόστους μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και κατανομής του εξόδου τόκων κατά τη διάρκεια της αντίστοιχης περιόδου. Πραγματικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο το οποίο προεξοφλεί τις εκτιμώμενες μελλοντικές πληρωμές λαμβάνοντας υπόψη την εκτιμώμενη διάρκεια της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης ή (όπου είναι εφικτό) μια μικρότερη περίοδο, και παρέχει την καθαρή λογιστική αξία που αναγνωρίζεται αρχικά.

Παύση απεικόνισης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις παύουν να απεικονίζονται όταν παύει να υφίσταται η υποχρέωση (όταν δηλαδή η υποχρέωση που ορίζεται στη σύμβαση εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει).

Μια ανταλλαγή μεταξύ της Εταιρείας και των αρχικών δανειστών της με χρεωστικούς τίτλους με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, καθώς και ουσιαστικές τροποποιήσεις των όρων και προϋποθέσεων των υφιστάμενων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, λογίζεται ως εξόφληση της αρχικής χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και αναγνώριση νέας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης. Οι όροι διαφέρουν ουσιαστικά εάν η προεξοφλημένη παρούσα αξία των ταμειακών ροών, βάσει των νέων όρων, περιλαμβανομένων τυχόν αμοιβών που έχουν καταβληθεί και αφαιρουμένων τυχόν αμοιβών που έχουν εισπραχθεί η οποία έχει προκύψει με τη χρήση του αρχικού πραγματικού επιτοκίου, διαφέρει κατά τουλάχιστον 10% από την προεξοφλημένη παρούσα αξία των ταμειακών ροών που απομένουν από την

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

αρχική χρηματοοικονομική υποχρέωση. Εάν μια ανταλλαγή χρεωστικών τίτλων ή τροποποίηση όρων αντιμετωπιστεί λογιστικά ως εξόφληση, κάθε κόστος ή αμοιβή αναγνωρίζεται ως μέρος του κέρδους ή της ζημίας από την εξόφληση. Εάν η ανταλλαγή ή τροποποίηση δεν αντιμετωπίζεται λογιστικά ως εξόφληση, κάθε κόστος ή αμοιβή αναπροσαρμόζει τη λογιστική αξία της υποχρέωσης και αποσβένεται κατά την εναπομένουσα διάρκεια της τροποποιημένης υποχρέωσης.

Οι τροποποιήσεις των υποχρεώσεων που δεν συνεπάγονται την εξόφληση/παύση ύπαρξης της υποχρέωσης λογιστικοποιούνται ως μεταβολή του ποσού σε σωρευτική βάση, με τυχόν κέρδος ή ζημία να αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, εκτός εάν η οικονομική ουσία της διαφοράς στις λογιστικές αξίες αποδίδεται σε συναλλαγή κεφαλαίου με τους ιδιοκτήτες.

Χρεωστικοί και συμμετοχικοί τίτλοι

Οι χρεωστικοί και συμμετοχικοί τίτλοι ταξινομούνται είτε ως υποχρεώσεις είτε ως ίδια κεφάλαια με βάση την ουσία της σύμβασης.

Τόκοι και μερίσματα

Οι τόκοι και τα μερίσματα ταξινομούνται ως έξοδα ή ως διανομή κερδών, σύμφωνα με την ταξινόμηση των σχετικών χρεωστικών ή συμμετοχικών τίτλων ή των συστατικών μερών σύνθετων χρηματοοικονομικών μέσων στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.

Λογιστικές πολιτικές για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία βάσει ΔΛΠ 39:

Κατηγορίες χρηματοοικονομικών στοιχείων. Η Εταιρεία έχει τις ακόλουθες κατηγορίες χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων: δάνεια και απαιτήσεις, χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε αναπόσβεστο κόστος και παράγωγα.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία πλέον ή μείον τυχόν άμεσα σχετιζόμενα έξοδα συναλλαγής στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της Εταιρείας όταν η Εταιρεία καθίσταται συμβαλλόμενο μέρος στους συμβατικούς όρους του χρηματοοικονομικού μέσου. Για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, η Εταιρεία χρησιμοποιεί διάφορες μεθόδους και παραδοχές που βασίζονται στις συνθήκες της αγοράς και τους κινδύνους που υφίστανται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς.

Για την πλειονότητα των χρηματοοικονομικών μέσων, για τον προσδιορισμό των εύλογων αξιών χρησιμοποιούνται συνήθεις πρακτικές και τεχνικές της αγοράς, όπως η ανάλυση προεξοφλημένων ταμειακών ροών, το κόστος αντικατάστασης και το κόστος ακύρωσης. Όλες οι μέθοδοι προσδιορισμού της εύλογης αξίας οδηγούν σε μια γενική προσέγγιση της αξίας η οποία ενδέχεται να μην πραγματοποιηθεί ποτέ.

Δάνεια και απαιτήσεις. Τα περιουσιακά στοιχεία της εν λόγω κατηγορίας αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου, μείον την πρόβλεψη απομείωσης. Τα δάνεια και οι απαιτήσεις είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές, τα οποία δεν αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε ενεργές αγορές. Συμπεριλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό, εκτός από εκείνα με λήξη μεγαλύτερη των 12 μηνών από την ημερομηνία ισολογισμού τα οποία συμπεριλαμβάνονται στο μη κυκλοφορούν ενεργητικό.

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις περιλαμβάνουν τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, τις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις καθώς και τις χρηματοοικονομικές απαιτήσεις που έχουν αναγνωριστεί στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης (σημειώσεις 11, 12 και 13).

Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα. Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν μετρητά, καταθέσεις όψεως καθώς και άλλες βραχυπρόθεσμες, υψηλής ρευστότητας επενδύσεις με διάρκεια ίση ή μικρότερη από 3 μήνες από την ημερομηνία αγοράς οι οποίες είναι άμεσα ρευστοποιήσιμες και εμπεριέχουν χαμηλό κίνδυνο μεταβολής της αξίας τους, αποτιμώνται σε εύλογη αξία μείον τυχόν ποσά υπεραναλήψεων.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σε αναπόσβεστο κόστος. Αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομείωσης για τα δάνεια και τις απαιτήσεις βάσει ενός συνδυασμού ιστορικών στοιχείων για διαγραφές, ανάλυσης παλαιότητας και τυχόν γνωστών ζημιών απομείωσης. Ακολουθούν οι μέθοδοι τις οποίες χρησιμοποιεί η Εταιρεία για τον υπολογισμό της πρόβλεψης απομείωσης, οι οποίες εφαρμόζονται με συνέπεια στα διαφορετικά της χαρτοφυλάκια. Η Εταιρεία εξετάζει τα δάνεια και τις απαιτήσεις σε τακτική βάση. Η εξέταση συνίσταται κυρίως σε μια ανάλυση που βασίζεται σε τρέχουσα διαθέσιμη πληροφόρηση για τους πελάτες, όπως είναι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις, εκθέσεις και δημοσιευμένες πιστοληπτικές αξιολογήσεις καθώς και στο τρέχον οικονομικό περιβάλλον, σε εγγυήσεις οφειλών μετά την αφαίρεση του κόστους επανάκτησης και στο ιστορικό.

Επιπλέον, πραγματοποιείται ανάλυση των διαφορετικών χαρτοφυλακίων της που αξιολογούνται συνολικά, με βάση πιστοληπτικές αξιολογήσεις, την πιθανότητα αθέτησης, τη διάρκεια, τα χαρακτηριστικά των στοιχείων και το ιστορικό ζημιών για να προσδιοριστεί εάν υφίστανται αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης.

Αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης αποτελούν τα ακόλουθα γεγονότα:

- σημαντική οικονομική δυσκολία του εκδότη ή αντισυμβαλλόμενου ή
- αθέτηση ή καθυστέρηση πληρωμής τόκων και κεφαλαίου ή
- πιθανότητα χρεοκοπίας ή άλλης χρηματοοικονομικής αναδιοργάνωσης του οφειλέτη.

Εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι τα δάνεια και οι απαιτήσεις έχουν υποστεί απομείωση, η Εταιρεία υπολογίζει μια ζημιά απομείωσης συγκρίνοντας τη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου με την παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών. Οι προκύπτουσες ζημιές απομείωσης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης. Η λογιστική αξία της απομειωμένης απαίτησης μειώνεται μέσω της χρήσης ενός ειδικού λογαριασμού προβλέψεων.

Οι ζημιές που προκύπτουν από πελάτες και λοιπές απαιτήσεις χρεώνονται έναντι της πρόβλεψης όταν η Διοίκηση έχει στη διάθεσή της αντικειμενικές ενδείξεις μη είσπραξης της απαίτησης. Σε περίπτωση που ανακτηθεί οποιοδήποτε ποσό της απαίτησης, αυτό πιστώνεται στην πρόβλεψη.

Παύση απεικόνισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία παύουν να απεικονίζονται όταν τα συμβατικά δικαιώματα είσπραξης των ταμειακών ροών από τα στοιχεία λήγουν ή όταν η Εταιρεία μεταβιβάζει τα περιουσιακά στοιχεία με αποτέλεσμα να μεταβιβάζονται ουσιαδώς όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη που συνεπάγεται η ιδιοκτησία σε άλλη οντότητα. Εάν η Εταιρεία δεν μεταβιβάζει ούτε διατηρεί ουσιαδώς όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας και διατηρεί τον έλεγχο του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου, τότε αναγνωρίζει το μερίδιο που διατηρεί στο στοιχείο καθώς και μια αντίστοιχη υποχρέωση για ποσά που ενδέχεται να καταβάλει. Εάν η Εταιρεία διατηρεί ουσιαδώς όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που συνεπάγεται η ιδιοκτησία ενός μεταβιβαζόμενου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, τότε εξακολουθεί να αναγνωρίζει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και επίσης αναγνωρίζει και ένα εξασφαλισμένο δάνειο για τα ποσά που έχει εισπράξει.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε αναπόσβεστο κόστος. Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται όταν η Εταιρεία δεσμεύεται να πραγματοποιήσει μελλοντικές πληρωμές για την αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών ή την αγορά χρηματοοικονομικών και άλλων μακροπρόθεσμων περιουσιακών στοιχείων.

Τα ποσά δεν καλύπτονται από εγγυήσεις και συνήθως τακτοποιούνται με συνήθεις εμπορικούς όρους.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος περιλαμβάνουν τις εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις (εξαιρουμένων των λοιπών υποχρεώσεων, των δεδουλευμένων εξόδων και του κόστους κοινωνικής ασφάλισης και λοιπών φόρων) και την κατηγορία «Δάνεια και απαιτήσεις» (Σημειώσεις 22 και 23).

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Οι προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις και τα δάνεια αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία μείον τα έξοδα συναλλαγής και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου είναι μία μέθοδος υπολογισμού του αναπόσβεστου κόστους μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και κατανομής του εξόδου τόκων κατά τη διάρκεια της αντίστοιχης περιόδου. Πραγματικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο το οποίο προεξοφλεί τις εκτιμώμενες μελλοντικές πληρωμές λαμβάνοντας υπόψη την εκτιμώμενη διάρκεια της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης ή (όπου είναι εφικτό) μια μικρότερη περίοδο, και παρέχει την καθαρή λογιστική αξία που αναγνωρίζεται αρχικά.

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων συμβάσεων ανταλλαγής συναλλάγματος, συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης επιτοκίων, προθεσμιακών συμφωνιών επιτοκίων, συμφωνιών ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων, καθώς και δικαιωμάτων προαίρεσης συναλλάγματος και επιτοκίων, αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα παρουσιάζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν η εκτιμημένη εύλογη αξία τους είναι θετική και ως υποχρεώσεις όταν η εκτιμημένη εύλογη αξία τους είναι αρνητική. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα της χρήσης. Η Εταιρεία δεν εφαρμόζει λογιστική αντιστάθμισης.

1. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές

Η εφαρμογή των λογιστικών προτύπων και πολιτικών απαιτεί από την Εταιρεία να πραγματοποιήσει εκτιμήσεις και παραδοχές σχετικά με μελλοντικά γεγονότα που επηρεάζουν άμεσα τη χρηματοοικονομική της θέση και απόδοση. Οι λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές που περιγράφονται είναι αυτές που η Εταιρεία θεωρεί ως σημαντικότερες για τις χρηματοοικονομικές της καταστάσεις. Μια λογιστική εκτίμηση θεωρείται σημαντική όταν ισχύουν ταυτόχρονα τα εξής: (α) η φύση των εκτιμήσεων ή παραδοχών είναι σημαντική λόγω του βαθμού υποκειμενικότητας και κρίσης που εμπεριέχουν και (β) η επίδραση ενός εύλογου εύρους αποτελεσμάτων των εκτιμήσεων και παραδοχών είναι σημαντική για τη χρηματοοικονομική θέση και την απόδοση της Εταιρείας.

Αναγνώριση εσόδων

Η εφαρμογή των λογιστικών αρχών των ΔΠΧΑ που σχετίζονται με την επιμέτρηση και αναγνώριση των εσόδων απαιτεί από την Εταιρεία την άσκηση κρίσης και την πραγματοποίηση εκτιμήσεων. Πιο συγκεκριμένα, οι πολύπλοκες συμφωνίες με μη συνήθεις όρους και προϋποθέσεις ενδέχεται να απαιτούν σε μεγάλο βαθμό ερμηνεία της σύμβασης για τον προσδιορισμό του κατάλληλου λογιστικού χειρισμού, λαμβάνοντας υπόψη και το κατά πόσο τα παραδοτέα που ορίζονται σε μια συμφωνία παροχής πολλαπλών στοιχείων πρέπει να αντιμετωπίζονται λογιστικά ως ξεχωριστά στοιχεία. Επίσης, σημαντικό βαθμό υποκειμενικότητας χαρακτηρίζει και τον προσδιορισμό του κατά πόσο η Εταιρεία ή κάποιος μεταπωλητής ενεργεί ως εντολέας σε μια συναλλαγή και του κατά πόσο μεμονωμένες συμβάσεις μπορούν να θεωρηθούν τμήματα της ίδιας συμφωνίας.

Η αναγνώριση των εσόδων επηρεάζεται και από την ικανότητα της Εταιρείας να εκτιμήσει τα κίνητρα πωλήσεων, τις αναμενόμενες επιστροφές και τις προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις. Για τον υπολογισμό αυτών των προβλέψεων, η Εταιρεία λαμβάνει υπόψη διάφορους παράγοντες, μεταξύ άλλων την εξέταση συγκεκριμένων συναλλαγών, την πιστοληπτική ικανότητα των πελατών, την προηγούμενη εμπειρία και τις οικονομικές συνθήκες και τις συνθήκες της αγοράς.

Η Εταιρεία προβαίνει σε διαρκείς αναλύσεις της κερδοφορίας των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών με σκοπό να καθορίζει κατά πόσο οι πιο πρόσφατες εκτιμήσεις απαιτούν αναθεώρηση. Οι κύριοι παράγοντες τους οποίους εξετάζει η Εταιρεία για να υπολογίσει το μελλοντικό κόστος ολοκλήρωσης κάθε συμβολαίου είναι το μελλοντικό κόστος εργασίας, το μελλοντικό κόστος παραγωγής και η παραγωγικότητα.

Συνταξιοδοτικές παραδοχές

Η επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών της Εταιρείας προς τους εργαζομένους και του καθαρού περιόδου συνταξιοδοτικού κόστους/εσόδου απαιτεί τη χρήση ορισμένων παραδοχών, συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων και εκτιμήσεων των προεξοφλητικών επιτοκίων και της

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

αναμενόμενης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Οι μεταβολές σε αυτές τις παραδοχές ενδέχεται να επηρεάσουν τις μελλοντικές χρηματοδοτικές ανάγκες των προγραμμάτων και την αναγνώριση αναλογιστικού κέρδους/ζημιάς στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος.

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο στον βαθμό που η διοίκηση θεωρεί πιθανό να υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη, τα οποία θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν έναντι μελλοντικών εκπιπόμενων προσωρινών διαφορών. Πραγματοποιείται εκτίμηση των μελλοντικών κερδών με βάση τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και της οικονομίας γενικότερα καθώς και μια εκτίμηση των μελλοντικών αυτών συνθηκών. Οι παράγοντες που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε χαμηλότερα μελλοντικά κέρδη σε σύγκριση με τις σχετικές εκτιμήσεις αφορούν σημαντικές μεταβολές στην οικονομία ή μια σημαντική αλλαγή στην οικονομική κατάσταση ενός συγκεκριμένου πελάτη ή τμήματος του κλάδου που αντιπροσωπεύει σημαντική συγκέντρωση στη βάση πελατών της Εταιρείας .

Προσδιορισμός ΑΠΖ

Ο προσδιορισμός της ΑΠΖ είναι μια σημαντική εκτίμηση που περιλαμβάνει τη χρήση εξειδικευμένης μεθοδολογίας, μοντέλων και δεδομένων. Λεπτομέρειες για τη μεθοδολογία προσδιορισμού της ΑΠΖ παρουσιάζονται στη Σημείωση 16 (πιστωτικός κίνδυνος). Τα ακόλουθα στοιχεία έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην πρόβλεψη πιστωτική ζημιάς: ορισμός αθέτησης, σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου, πιθανότητα αθέτησης, έκθεση σε πιθανότητα αθέτησης, ζημιά δεδομένης της αθέτησης (LGD) καθώς και τα μακροοικονομικά σενάρια. Η Εταιρεία επανεξετάζει τακτικά και επικυρώνει τα μοντέλα και τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται στα μοντέλα για να μειώσει τις διαφορές μεταξύ των εκτιμώμενων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών και των πραγματικών πιστωτικών ζημιών.

Η Εταιρεία χρησιμοποίησε μελλοντοστραφείς πληροφορίες για τη μέτρηση της ΑΠΖ, που κυρίως έχουν προκύψει από το δικό της μοντέλο μακροοικονομικών προβλέψεων. Οι σημαντικότερες μελλοντοστραφείς παραδοχές στις οποίες βασίστηκε ο προσδιορισμός της ΑΠΖ και οι σταθμίσεις που εφαρμόστηκαν σε αυτές στις 31 Δεκεμβρίου 2018 είχαν ως εξής:

Σενάριο	Στάθμιση %	Αύξηση ΑΕΠ %	Ποσοστό ανεργίας %
Βάση	50	1,7	20
Θετική στάθμιση	20	1,9	19
Αρνητική στάθμιση	30	1,5	21

Οι μελλοντοστραφείς οικονομικές πληροφορίες που επηρεάζουν το μοντέλο ΑΠΖ είναι η αύξηση του ΑΕΠ και το ποσοστό ανεργίας. Η αύξηση του ΑΕΠ ενσωματώνεται χρησιμοποιώντας τον ρυθμό ανάπτυξης του τρέχοντος έτους ως βάση. Το ποσοστό ανεργίας ενσωματώνεται χρησιμοποιώντας το προβλεπόμενο ποσοστό ανεργίας για τους επόμενους 12 μήνες.

Σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου

Η Εταιρεία εξετάζει την πιθανότητα αθέτησης της υποχρέωσης κατά την αρχική αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου και το κατά πόσο παρατηρήθηκε συνεχόμενη σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου καθ' όλη την περίοδο αναφοράς. Για να εκτιμηθεί εάν υπάρχει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου, η Εταιρεία συγκρίνει τον κίνδυνο αθέτησης του περιουσιακού στοιχείου κατά την ημερομηνία αναφοράς με τον κίνδυνο αθέτησης κατά την ημερομηνία της αρχικής του αναγνώρισης. Λαμβάνει υπόψη διαθέσιμες εύλογες και βάσιμες μελλοντοστραφείς πληροφορίες. Πιο συγκεκριμένα, ενσωματώνονται οι ακόλουθοι δείκτες:

- εσωτερική πιστοληπτική αξιολόγηση
- εξωτερική πιστοληπτική αξιολόγηση (όπου είναι διαθέσιμη) η οποία ενσωματώνεται στη συνέχεια στην εσωτερική πιστοληπτική αξιολόγηση

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

- πραγματική ή αναμενόμενη σημαντική δυσμενής μεταβολή στις επιχειρηματικές, χρηματοοικονομικές ή οικονομικές συνθήκες που αναμένεται να προκαλέσουν σημαντική μεταβολή στην ικανότητα του δανειολήπτη να ανταποκριθεί στις δανειακές του υποχρεώσεις
- πραγματικές ή αναμενόμενες σημαντικές μεταβολές των αποτελεσμάτων χρήσης του δανειολήπτη
- σημαντικές μειώσεις του πιστωτικού κινδύνου άλλων χρηματοοικονομικών μέσων του ίδιου δανειολήπτη
- σημαντικές μεταβολές στην αξία της εξασφάλισης που υποστηρίζει την υποχρέωση ή στην ποιότητα των εγγυήσεων τρίτων ή των πιστωτικών ενισχύσεων

Μακροοικονομικές πληροφορίες (όπως τα επιτόκια της αγοράς ή οι ρυθμοί ανάπτυξης) ενσωματώνονται ως μέρος του εσωτερικού μοντέλου αξιολόγησης.

Ανεξάρτητα από την παραπάνω ανάλυση, μια σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου τεκμαίρεται όταν υπάρχει πάνω από τριάντα ημέρες καθυστέρηση στην καταβολή μιας συμβατικής πληρωμής. Σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου συμβαίνει όταν ο οφειλέτης υποβαθμιστεί στην εσωτερική κλίμακα αξιολόγησης από Εξαιρετική, Καλή ή Ικανοποιητική στην εσωτερική κατηγορία Ειδική παρακολούθηση

Αθέτηση σε ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο συμβαίνει όταν ο αντισυμβαλλόμενος δεν πραγματοποιεί τις συμβατικές πληρωμές εντός 90 ημερών από την ημερομηνία στην οποία καθίστανται πληρωτέες, ή

- α) υποβάλλεται αίτημα υπαγωγής σε καθεστώς χρεοκοπίας ή αναγκαστικής εκκαθάρισης από τον εκδότη ή τον οφειλέτη του χρέους που είναι πιθανό να προκαλέσει απώλεια ή καθυστέρηση μελλοντικών συμβατικών πληρωμών,
- β) έχει πραγματοποιηθεί μια δυσμενής ανταλλαγή μέσω της οποίας: i) ο εκδότης προσφέρει στους πιστωτές ένα νέο ή αναδιαρθρωμένο χρέος ή ένα νέο πακέτο τίτλων, μετρητών ή περιουσιακών στοιχείων που αντιπροσωπεύουν αξία μικρότερη σε σχέση με την αρχική υπόσχεση της υποχρέωσης και ii) η ανταλλαγή επιτρέπει στον εκδότη να αποφύγει μια πιθανή αθέτηση υποχρεώσεων,
- γ) έχει πραγματοποιηθεί μια αλλαγή στους όρους πληρωμής μιας σύμβασης πίστωσης ή μιας συμφωνίας που έχει επιβληθεί από το κράτος, με αποτέλεσμα μια μειωμένη χρηματοοικονομική υποχρέωση, όπως η αναγκαστική μετατροπή νομισμάτων (επιβαλλόμενη από τον οφειλέτη ή το κράτος του οφειλέτη) ή μια αναγκαστική αλλαγή σε κάποια άλλη πτυχή της αρχικής υπόσχεσης, όπως είναι μια τιμαριθμική αναπροσαρμογή ή η αλλαγή της λήξης.

Αξιολόγηση επιχειρηματικού μοντέλου. Το επιχειρηματικό μοντέλο καθορίζει την ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Η Διοίκηση άσκησε την κρίση της για τον προσδιορισμό του επιπέδου συγκέντρωσης και των χαρτοφυλακίων χρηματοοικονομικών μέσων κατά την αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου. Κατά την αξιολόγηση των συναλλαγών πωλήσεων, η Εταιρεία εξετάζει την ιστορική συχνότητα, τον χρόνο και την αξία τους, τους λόγους για τους οποίους πραγματοποιήθηκαν και τις προσδοκίες για μελλοντικές πωλήσεις. Οι συναλλαγές πώλησης που αποσκοπούν στην ελαχιστοποίηση ενδεχόμενων ζημιών λόγω πιστοληπτικής υποβάθμισης θεωρείται ότι συνάδουν με το μοντέλο «Διακρατούμενα προς είσπραξη». Άλλες πωλήσεις που πραγματοποιούνται πριν τη λήξη οι οποίες δεν σχετίζονται με δραστηριότητες διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου συνάδουν επίσης με το επιχειρηματικό μοντέλο «Διακρατούμενα προς είσπραξη», με την προϋπόθεση ότι δεν είναι συχνές ή είναι ασήμαντες σε αξία, τόσο μεμονωμένα όσο και στο σύνολό τους. Η Εταιρεία αξιολογεί τη σημασία των πωλήσεων συγκρίνοντας την αξία τους με την αξία του χαρτοφυλακίου που υπόκειται σε αξιολόγηση επιχειρηματικού μοντέλου κατά τη μέση διάρκεια ζωής του χαρτοφυλακίου. Επιπλέον, οι πωλήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αναμένονται μόνο σε έκτακτη περίπτωση ή ως αντίδραση σε μεμονωμένο συμβάν που είναι πέρα από τον έλεγχο της Εταιρείας και δεν είναι επαναλαμβανόμενες ούτε θα μπορούσαν να προβλεφθούν από την Εταιρεία, θεωρείται ότι οφείλονται στο επιχειρηματικό μοντέλο και δεν επηρεάζουν την ταξινόμηση των αντίστοιχων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Το επιχειρηματικό μοντέλο "Διακρατούμενα προς είσπραξη και πώληση" σημαίνει ότι τα περιουσιακά στοιχεία διακρατούνται για την είσπραξη των ταμειακών ροών, με την πώληση όμως να αποτελεί επίσης μια εναλλακτική για την επίτευξη του στόχου του επιχειρηματικού μοντέλου, όπως η διαχείριση των αναγκών ρευστότητας μέσω της εκχώρησης των εμπορικών απαιτήσεων (factoring).

Η Εταιρεία δεν κατέχει χρηματοοικονομικά μέσα που ταξινομούνται ως διακρατούμενα προς είσπραξη και πώληση ή διακρατούμενα προς πώληση.

Αξιολόγηση του κατά πόσο οι ταμειακές ροές αποτελούν αποκλειστικά και μόνο πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (κριτήριο SPPI). Ο προσδιορισμός του κατά πόσο οι ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου αποτελούν αποκλειστικά και μόνο πληρωμές κεφαλαίου και τόκων απαιτεί την άσκηση κρίσης.

Η Εταιρεία εντόπισε και εξέτασε τους συμβατικούς όρους που μεταβάλλουν τον χρόνο ή το ποσό των συμβατικών ταμειακών ροών. Το κριτήριο SPPI πληρούται εάν ένα δάνειο επιτρέπει την πρόωρη εξόφληση και το ποσό της προκαταβολής αντιπροσωπεύει ουσιαστικά το κεφάλαιο και τους δεδουλευμένους τόκους συν μια εύλογη επιπρόσθετη αποζημίωση για τον πρόωρο τερματισμό της σύμβασης. Το κεφάλαιο του περιουσιακού στοιχείου είναι η εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση μείον τις μεταγενέστερες αποπληρωμές κεφαλαίου, δηλ. τις δόσεις μείον τους τόκους που υπολογίζονται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Ως εξαίρεση σε αυτήν την αρχή, το πρότυπο προβλέπει ότι τα μέσα με χαρακτηριστικά προεξόφλησης που πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις πληρούν το κριτήριο SPPI: (i) το περιουσιακό στοιχείο δημιουργήθηκε υπέρ ή υπό το άρτιο, (ii) το ποσό προπληρωμής αντιπροσωπεύει το συμβατικό ονομαστικό ποσό και τους δεδουλευμένους τόκους καθώς και μια εύλογη επιπρόσθετη αποζημίωση για την πρόωρη λήξη της σύμβασης και (iii) η εύλογη αξία της προπληρωμής δεν είναι σημαντική κατά την αρχική αναγνώριση.

Η Εταιρεία εξέτασε τα παραδείγματα του προτύπου και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα χαρακτηριστικά που προκύπτουν αποκλειστικά και μόνο από τη νομοθεσία και δεν αποτελούν μέρος της σύμβασης, που σημαίνει ότι εάν η νομοθεσία αλλάξει τα χαρακτηριστικά δεν θα ισχύουν πλέον (όπως η διάσωση με ίδια μέσα που ισχύει σε ορισμένες χώρες) δεν χρειάζεται να ληφθούν υπόψη στην εκτίμηση του αν οι ταμειακές ροές πληρούν το κριτήριο SPPI.

Η Εταιρεία δεν διαθέτει μέσα που να μην πληρούν το κριτήριο SPPI.

Τροποποίηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Όταν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τροποποιούνται συμβατικά (π.χ. μετά από επαναδιαπραγμάτευση), η Εταιρεία αξιολογεί κατά πόσο η τροποποίηση είναι ουσιώδης και πρέπει να οδηγήσει σε παύση απεικόνισης του αρχικού περιουσιακού στοιχείου και αναγνώριση νέου περιουσιακού στοιχείου στην εύλογη αξία. Η εκτίμηση αυτή βασίζεται κυρίως σε ποιοτικούς παράγοντες που περιγράφονται στη σχετική λογιστική πολιτική και απαιτεί σε μεγάλο βαθμό την άσκηση κρίσης. Δεν υπήρξαν τροποποιήσεις των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια της τρέχουσας ή της προηγούμενης περιόδου αναφοράς.

Πολιτική διαγραφών. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαγράφονται, εν όλω ή εν μέρει, όταν η Εταιρεία έχει εξαντλήσει όλες τις προσπάθειες ανάκτησης και έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης. Ο προσδιορισμός των ταμειακών ροών για τις οποίες δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης απαιτεί την άσκηση κρίσης. Η Διοίκηση έλαβε υπόψη τις ακόλουθες ενδείξεις για το αν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης:

- τα δάνεια και τις απαιτήσεις που είναι ληξιπρόθεσμα για πάνω από 720 ημέρες,
- έναρξη διαδικασίας εκκαθάρισης ή πτώχευσης,
- η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων είναι μικρότερη από το κόστος ανάκτησης των απαιτήσεων
- έχουν υλοποιηθεί οι νόμιμες ενέργειες.

Η Διοίκηση θεωρεί, επίσης, βάσει των πρακτικών του παρελθόντος, ότι οι συμβατικοί τόκοι υπερημερίας δεν μπορούν να εισπραχθούν για δάνεια που είναι ληξιπρόθεσμα άνω των 540 ημερών. Ως εκ τούτου, οι τόκοι υπερημερίας διαγράφηκαν από τις προ αποσβέσεων λογιστικές αξίες των αντίστοιχων δανείων.

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

2. Έσοδα

Τα έσοδα αντιπροσωπεύουν τα καθαρά ποσά που έχουν εισπραχθεί και είναι εισπρακτέα για αγαθά και λογισμικό που έχουν πωληθεί από την Εταιρεία σε εξωτερικούς πελάτες, μείον τυχόν επιστροφές και προβλέψεις, και τα έσοδα που προέρχονται από την παροχή υπηρεσιών.

Τα έσοδα της Εταιρείας για τη χρήση αναλύονται ως εξής:

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	2018 (‘000)	2017 (‘000)	2018 (‘000)	2017 (‘000)
Έσοδα από συμβόλαια με πελάτες (Σημείωση 3(α))				
Πωλήσεις προϊόντων	33.921	30.918	33.921	30.918
Παροχή υπηρεσιών	53.313	48.416	53.313	48.416
Έσοδα από άλλες πηγές				
Χρηματοοικονομικά έσοδα	77	56	77	56
	87.311	79.390	87.311	79.390

α) Διαχωρισμός Εσόδων από Συμβόλαια με Πελάτες

Ο παρακάτω πίνακας παρέχει λεπτομερή στοιχεία για τα έσοδα από μεγάλης κλίμακας πωλήσεις προϊόντων/υπηρεσιών.

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	2018 (‘000)	2017 (‘000)	2018 (‘000)	2017 (‘000)
Γνωσιακές Υπολογιστικές Λύσεις	11.938	12.282	11.938	12.282
Παγκόσμιες Επιχειρηματικές Υπηρεσίες	19.976	20.221	19.976	20.221
Ενδοομιλικές πωλήσεις προϊόντων και υπηρεσιών	6.053	2.841	6.053	2.841
Λοιπά	68	56	68	56
Συστήματα	15.364	13.537	15.364	13.537
Υπηρεσίες τεχνολογίας και cloud	33.912	30.453	33.912	30.453
	87.311	79.390	87.311	79.390

Συμφωνία των ποσών των συμβάσεων

Σημείωση: Ο παρακάτω πίνακας παρέχει πληροφορίες σχετικά με τα ποσά των εμπορικών απαιτήσεων, των συμβατικών περιουσιακών στοιχείων και των συμβατικών υποχρεώσεων. Τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία δεν εμφανίζονται στον Ισολογισμό, κάτι που προβλέπεται από το ΔΠΧΑ 15. Αντ’ αυτού, η συμφωνία και η σημείωση για τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στο κονδύλι Λοιπές απαιτήσεις έχει ως εξής:

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

	Όμιλος 31.12.2018 (‘000)	Όμιλος 1.1.2018 (‘000)
Εμπορικές απαιτήσεις μείον πρόβλεψη απομείωσης	14.291	16.030
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	1.949	2.387
Έσοδα επόμενων χρήσεων (βραχυπρόθεσμο μέρος)	(9.351)	(5.825)
Έσοδα επόμενων χρήσεων (μακροπρόθεσμο μέρος)	(4.825)	(3.930)
	<u>2.064</u>	<u>8.662</u>

Στη Σημείωση 9 παρέχονται πληροφορίες για την πρόβλεψη απομείωσης των εμπορικών απαιτήσεων και των συμβατικών περιουσιακών στοιχείων.

Το ποσό των εσόδων που αναγνωρίστηκε κατά τη διάρκεια της χρήσης και συμπεριλήφθηκε στο λογαριασμό του αναβαλλόμενου εσόδου την 1^η Ιανουαρίου 2018 ήταν 6.461.930 ευρώ και αφορά κυρίως υπηρεσίες.

	Όμιλος 31.12.2018 (‘000)	IBM Ελλάς 31.12.2018 (‘000)
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία		
Υπόλοιπα στην αρχή της χρήσης	2.387	2.387
Μειώσεις λόγω τιμολογήσεων/εισπράξεων, συμπεριλαμβανομένων ποσών που αναγνωρίστηκαν ως έσοδα κατά τη διάρκεια της χρήσης	438	438
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	<u>1.949</u>	<u>1.949</u>
Έσοδα επόμενων χρήσεων		
Υπόλοιπα στην αρχή της χρήσης	9.755	9.755
Αυξήσεις λόγω εισπράξεων, συμπεριλαμβανομένων ποσών που αναγνωρίστηκαν ως έσοδα κατά τη διάρκεια της χρήσης	4.421	4.421
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	<u>14.176</u>	<u>14.176</u>

Υπολειπόμενες υποχρεώσεις εκτέλεσης

Η γνωστοποίηση της υπολειπόμενης υποχρέωσης εκτέλεσης περιλαμβάνει το συνολικό τίμημα της συναλλαγής που δεν έχει ακόμη αναγνωριστεί στη λήξη της περιόδου αναφοράς και μια επεξήγηση σχετικά με το πότε η Εταιρεία αναμένει να αναγνωρίσει αυτά τα ποσά στα έσοδα. Στόχος της γνωστοποίησης είναι να δηλώσει τη συνολική εργασία στο πλαίσιο μιας σύμβασης που δεν έχει ακόμη εκτελεστεί και δεν περιλαμβάνει συμβάσεις στις οποίες ο πελάτης δεν έχει δεσμευτεί, όπως λύσεις που παρέχονται ως-Υπηρεσία, έργα για κρατικούς φορείς, άδειες χρήσης λογισμικού περιορισμένης διάρκειας και υπηρεσίες. Ο πελάτης δεν θεωρείται δεσμευμένος όταν είναι σε θέση να τερματίσει για δικούς του λόγους τη συναλλαγή χωρίς την καταβολή σημαντικής αποζημίωσης βάσει σύμβασης. Η γνωστοποίηση περιλαμβάνει εκτιμήσεις του μεταβλητού ανταλλάγματος, εκτός αν αυτό βασίζεται σε πωλήσεις ή στη χρήση δικαιωμάτων που παρέχονται ως αντάλλαγμα για δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Επιπλέον, στην πράξη, η Εταιρεία δεν περιλαμβάνει συμβάσεις που έχουν αρχική διάρκεια ενός έτους ή λιγότερο. Οι εκτιμήσεις των υπολειπόμενων υποχρεώσεων εκτέλεσης υπόκεινται σε αλλαγές και επηρεάζονται από διάφορους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων τερματισμών, αλλαγών στο πλαίσιο των συμβάσεων, περιοδικών αναθεωρήσεων, προσαρμογών για έσοδα που δεν έχουν πραγματοποιηθεί και προσαρμογών για το νόμισμα.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, δεν υπήρχαν υποχρεώσεις εκτέλεσης που να σχετίζονται με συμβάσεις πελατών που δεν έχουν εκπληρωθεί ή έχουν εκπληρωθεί μερικώς.

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	31.12.2018 (‘000)	1.1.2018 (‘000)	31.12.2018 (‘000)	1.1.2018 (‘000)
Λοιπά κυκλοφορούντα και μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία				
Κεφαλαιοποιημένο κόστος εξασφάλισης σύμβασης	618	601	618	601
Αναβαλλόμενα έξοδα εκπλήρωσης της σύμβασης:				
Αναβαλλόμενα έξοδα υποδομής σύμβασης	43	32	43	32
Λοιπά αναβαλλόμενα έξοδα εκπλήρωσης	1.341	886	1.341	886
	2.002	1.519	2.002	1.519

Από το συνολικό ποσό, το ποσό των 1.547.319 ευρώ είναι βραχυπρόθεσμο και το ποσό των 454.338 ευρώ είναι μακροπρόθεσμο. Το βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο τμήμα των αναβαλλόμενων εξόδων περιλαμβάνονται στα κυκλοφορούντα και στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.

Την 1^η Ιανουαρίου 2018, σύμφωνα τις οδηγίες μετάβασης του ΔΠΧΑ 15, 600.557 ευρώ από προμήθειες πωλήσεων που είχαν καταχωρηθεί προηγουμένως στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, κεφαλαιοποιήθηκαν ως κόστος για την εξασφάλιση συμβολαίου.

Το ποσό του συνολικού αναβαλλόμενου κόστους που αποσβέστηκε κατά τη διάρκεια της χρήσης ήταν 1.382.841 ευρώ. Δεν σημειώθηκαν σημαντικές ζημιές απομείωσης κατά τη διάρκεια της περιόδου.

3. Έξοδα ανά κατηγορία

Οι εταιρείες πραγματοποίησαν τα ακόλουθα κόστη και δαπάνες:

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	2018 (‘000)	2017 (‘000)	2018 (‘000)	2017 (‘000)
Μισθοί και λοιπές παροχές προσωπικού	19.113	19.174	19.085	19.136
Αποσβέσεις και απομείωση παγίων περιουσιακών στοιχείων	1.578	1.287	1.578	1.287
Κέρδη/ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές	159	(936)	159	(936)
Αγορές ετοιμών προϊόντων, πρώτων υλών και ανταλλακτικών	18.555	16.093	18.555	16.093
Δαπάνες για υπηρεσίες διοικητικής υποστήριξης από Διεθνή Κέντρα IBM	16.514	11.735	16.514	11.735
Άδειες χρήσης λογισμικού και προμήθειες	5.799	6.666	5.799	6.666
Εξωτερικές υπηρεσίες	14.555	16.351	14.555	16.351
Έξοδα ταξιδιών	1.152	755	1.152	755
Έξοδα ενοικίων	1.114	1.109	1.114	1.109
Ναύλοι, τελωνειακά έξοδα και έξοδα αποθήκευσης	445	435	445	435
Δαπάνες συντήρησης κτιρίου	755	650	755	650
Λοιπά έξοδα	18	34	18	34
	79.757	73.354	79.729	73.316

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

4. Έξοδα προσωπικού

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	2018 (‘000)	2017 (‘000)	2018 (‘000)	2017 (‘000)
Μισθοί και ημερομίσθια	14.817	14.693	14.789	14.655
Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης	3.190	3.008	3.190	3.008
Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και ασφάλεια ζωής	253	212	253	212
Λοιπά έξοδα προσωπικού	72	53	72	53
Προγράμματα καθορισμένων εισφορών	219	341	219	341
Προγράμματα καθορισμένων παροχών (σημ. 14)	563	867	563	867
	19.113	19.174	19.085	19.136

Ο μέσος αριθμός εργαζομένων κατά τη διάρκεια της χρήσης διαμορφώθηκε ως εξής:

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	2018 Αριθμός	2017 Αριθμός	2018 Αριθμός	2017 Αριθμός
Εργαζόμενοι	268	253	268	253

Έξοδα ύψους 563.000 ευρώ (2017: 867.000 ευρώ) που αφορούν προγράμματα καθορισμένων παροχών και λοιπές παροχές σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία αντιπροσωπεύουν λειτουργικά κέρδη. Αυτά τα ποσά δεν περιλαμβάνουν ποσά που αναγνωρίζονται στην κατάσταση λοιπών συνολικών εσόδων και αφορούν προγράμματα καθορισμένων παροχών και λοιπές παροχές λόγω εξόδου από την υπηρεσία. Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τα κόστη/έσοδα από τα προγράμματα παροχών λόγω εξόδου από την υπηρεσία περιλαμβάνονται στη σημείωση 15.

5. Φόρος εισοδήματος

(α) Ανάλυση χρέωσης/(πίστωσης) χρήσης

Αναφορικά με τη χρήση:	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	2018 (‘000)	2017 (‘000)	2018 (‘000)	2017 (‘000)
Τρέχων φόρος	1.720	2.299	1.720	2.299
Προσαρμογή που αφορά προηγούμενες χρήσεις	23	1	23	1
Φόρος - έξοδο/(έσοδο)	1.743	2.300	1.743	2.300

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	2018 (‘000)	2017 (‘000)	2018 (‘000)	2017 (‘000)
Αναβαλλόμενη φορολογία				
Αναβαλλόμενος φόρος (μεταβολή προσωρινών διαφορών)	805	(436)	809	(436)
Προσαρμογές που αφορούν προηγούμενες χρήσεις	48		48	
Αναβαλλόμενος φόρος από μεταβολή φορολογικού συντελεστή	1.145		1.145	
Φόρος - έξοδο/(έσοδο)	3.741	1.864	3.745	1.864

(β) Παράγοντες που επηρεάζουν την τρέχουσα φορολογική υποχρέωση

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	2018 (‘000)	2017 (‘000)	2018 (‘000)	2017 (‘000)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων	7.698	6.142	7.682	6.148
Κέρδη επί τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή 29%	2.232	1.781	2.228	1.783
Επίδραση από:				
Μη εκπιπτόμενα έξοδα	132	82	132	82
Ισχύουσες μεταβολές φορολογικού συντελεστή	1.145	-	1.145	-
Διαφορές πρόβλεψης προηγούμενων χρήσεων	67	-	67	-
Επίδραση ΔΠΧΑ 15	166	-	166	-
Λοιπά	(1)	1	7	(1)
Συνολική χρέωση φόρου εισοδήματος για τη χρήση	3.741	1.864	3.745	1.864

Ο φορολογικός συντελεστής που ισχύει για τη χρήση 2018 ισούται με 29% (2017: 29%) για τη μητρική εταιρεία και 20% για τη θυγατρική (2017: 20%)

Επιπλέον της δαπάνης για φόρους που χρεώθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, έχει αναγνωρισθεί αναβαλλόμενος φόρος απευθείας στα ίδια κεφάλαια στις χρήσεις 2018 και 2017 ως εξής:

· Πίστωση 3.683 ευρώ και πίστωση 8.000 ευρώ πραγματοποιήθηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια της χρήσης 2018 και 2017 αντίστοιχα, αντιπροσωπεύοντας τη φορολογική επίδραση των παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών.

· Χρέωση 143.017 και 17.077 ευρώ πραγματοποιήθηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια της χρήσης 2018 και 2017 αντίστοιχα, αντιπροσωπεύοντας τη φορολογική επίδραση των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων.

Οι χρήσεις έως το 2010 έχουν οριστικοποιηθεί μετά από έλεγχο που πραγματοποίησαν οι ελληνικές φορολογικές αρχές.

Για τις χρήσεις 2011-2015, όλες οι ελληνικές Ανώνυμες Εταιρείες και οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης των οποίων οι οικονομικές καταστάσεις ελέγχονται υποχρεωτικά πρέπει επίσης να λαμβάνουν ένα "Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό", σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5, άρθρο 82 του Ν. 2238/1994 (για τα οικονομικά έτη 2011-

ΙΒΜ ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

2013) και των διατάξεων του άρθρου 65Α του Ν. 4174/2013, όπως ισχύει (για τα οικονομικά έτη 2014 και έπειτα), η οποία εκδίδεται κατόπιν φορολογικού ελέγχου που διενεργείται από τον ίδιο νόμιμο ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που διενεργεί τον υποχρεωτικό έλεγχο. Κατόπιν ολοκλήρωσης του φορολογικού ελέγχου, ο νόμιμος ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο εκδίδει στην εταιρεία «Εκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης» η οποία στη συνέχεια υποβάλλεται ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Οικονομικών.

Για τις χρήσεις που ξεκινούν την 1^η Ιανουαρίου 2016 κι έπειτα, ο φορολογικός έλεγχος του νόμιμου ελεγκτή ή του ελεγκτικού γραφείου κατέστη προαιρετικός, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4174/2013, άρθρο 65Α, όπως τροποποιήθηκε από τις διατάξεις του Ν. 4410/2016.

Παρά το γεγονός ότι το «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό» είναι προαιρετικό από το 2016 κι έπειτα, η Εταιρεία έχει αναθέσει στην PwC τη διενέργεια των συγκεκριμένων διαδικασιών φορολογικής συμμόρφωσης και την έκδοση «Εκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης» για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016.

Ο φορολογικός έλεγχος για τις χρήσεις 2011-2017 διενεργήθηκε από την ελεγκτική εταιρεία PricewaterhouseCoopers Α.Ε. Κατά την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου, η «Εκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης» εκδόθηκε χωρίς ουσιώδεις προσαρμογές όσον αφορά τον φόρο και την αντίστοιχη πρόβλεψη φόρου. Ο φορολογικός έλεγχος για τη χρήση 2018 βρίσκεται σε εξέλιξη από την PricewaterhouseCoopers Α.Ε. Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι κατά την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου δεν θα προκύψουν σημαντικές επιπρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις πέραν από αυτές που έχουν καταχωρισθεί και απεικονίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Η θυγατρική εταιρεία υπόκειται στον Ολλανδικό Αστικό Κώδικα και την Ολλανδική Φορολογική Νομοθεσία. Σύμφωνα με τις προβλέψεις αυτών, οι εταιρείες είναι υποχρεωμένες να υποβάλλουν ετήσιους υπολογισμούς του φόρου εισοδήματος, ωστόσο δεν υποχρεούνται να υποβάλλονται σε έλεγχο από ανεξάρτητη Ελεγκτική Εταιρεία ή Ορκωτό Ελεγκτή εφόσον θεωρούνται μικρές. Ως εκ τούτου, η ΙΕΙΤ ΒV δεν απαιτείται να υποβληθεί σε έλεγχο.

6. Αναβαλλόμενη φορολογία

Μεταβολή στην αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση/(υποχρέωση)

	Υπόλοιπο 31.12.2017 (‘000)	Χρέωση στα αποτελέσματα α – επίδραση μεταβολής φορολογικής νομοθεσίας (‘000)	Χρέωση στα αποτελέσματα – επίδραση μεταβολής φορολογικής βάσης (‘000)	Αναγνώριση μέσω ιδίων κεφαλαίων (‘000)	Υπόλοιπο 31.12.2018 (‘000)
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις:					
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία μετοχών	34	-	(3)	(4)	27
Συνταξιοδοτικές και λοιπές παροχές προς εργαζομένους	7.707	(1.018)	(183)	(143)	6.363
Αναβαλλόμενα έσοδα	1.881	(133)	103	-	1.851
Αναγνώριση εσόδων και κόστους	(215)	23	235	-	42
Προβλέψεις	(151)	(6)	192	-	36
Απόσβεση ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	993	(11)	(1.154)	-	(171)
Συνολική αναβαλλόμενη φορολογία	10.248	(1.145)	(809)	(147)	8.150

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

	Υπόλοιπο 31.12.2016 (‘000)	Χρέωση στα αποτελέσματα – επίδραση μεταβολής φορολογικής νομοθεσίας (‘000)	Χρέωση στα αποτελέσματα – επίδραση μεταβολής φορολογικής βάσης (‘000)	Αναγνώριση μέσω ιδίων κεφαλαίων (‘000)	Υπόλοιπο 31.12.2017 (‘000)
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις:					
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία μετοχών	44	-	(2)	(8)	34
Συνταξιοδοτικές και λοιπές παροχές προς εργαζομένους	7.708	-	(18)	17	7.707
Αναβαλλόμενα έσοδα	1.995	-	(113)		1.882
Αναγνώριση εσόδων και κόστους	(538)	-	1.577		1.039
Προβλέψεις	605	-	(820)		(215)
Απόσβεση ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	40	-	(189)		(149)
Συνολική αναβαλλόμενη φορολογία	9.853	-	435	9	10.297

Η αναπροσαρμογή του υπολοίπου έναρξης οφείλεται στο γεγονός ότι η υποβολή φορολογικής δήλωσης του 2017 έγινε μετά την υπογραφή των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων του 2017, με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται το πραγματικό ποσό.

Σύμφωνα με το άρθρο 23 του Ν. 4579/2018 που τροποποιεί το άρθρο 58 του Ν. 4172/2013, ξεκινώντας από το 2019, ο συντελεστής φόρου εισοδήματος στην Ελλάδα θα μειωθεί σταδιακά σε 25% έως το 2022. Το ποσοστό θα μειωθεί κατά 1% ετησίως (ήτοι 28% το 2019, 27% το 2020, 26% το 2021 και 25% από το 2022 κι έπειτα). Για τα πιστωτικά ιδρύματα, θα εξακολουθήσει να ισχύει το τρέχον ποσοστό 29%.

Η μεταβολή του φορολογικού συντελεστή είχε ως αποτέλεσμα την επαναεπιμέτρηση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, η οποία μειώθηκε κατά το ποσό που αντανάκλαται παραπάνω.

7. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)
Τραπεζικές καταθέσεις	17.826	14.629	17.783	14.604
Επιταγές	-	-	-	-
	17.826	14.629	17.783	14.604

Στις 31.12.2018, τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ήταν τοποθετημένα σε διαφορετικές τράπεζες εσωτερικού και εξωτερικού, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου σε έναν μόνο χρηματοπιστωτικό οργανισμό.

Επιπλέον, το μεγαλύτερο ποσοστό βρίσκεται σε τράπεζες υψηλής πιστοληπτικής ικανότητας, A1 και άνω.

Οι καταθέσεις στις τράπεζες του εξωτερικού δεν φέρουν τόκο.

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

8. Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)
Εμπορικές απαιτήσεις	17.100	18.986	17.100	18.986
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη (σημ. 18)	2.178	1.743	2.178	1.743
Προκαταβολές	567	1.437	567	1.436
Λοιπές απαιτήσεις	4,571	78	4,571	78
	24,416	22.244	24,416	22.243
Μείον:				
Πρόβλεψη απομείωσης	(2.809)	(2.956)	(2.809)	(2.956)
	21,607	19.288	21,607	19.287

Αναλύονται ως εξής:

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)
Κυκλοφορούν ενεργητικό	21,153	19.031	21,153	19.143
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	454	257	454	144
	21,607	19.288	21,607	19.287

Η μέση περίοδος πίστωσης για απαιτήσεις από πωλήσεις προϊόντων κυμαίνεται μεταξύ 0 και 30 ημερών (2017: 0 έως 30 ημέρες). Δεν χρεώνονται τόκοι επί των εμπορικών απαιτήσεων για τις πρώτες 30 μέρες από την ημερομηνία έκδοσης του τιμολογίου. Μετά την πάροδο των 30 ημερών, ενδέχεται να χρεωθεί τόκος με βάση τα επιτόκια της αγοράς επί του ανεξόφλητου υπολοίπου. Έχει σχηματισθεί πρόβλεψη για τα υπόλοιπα πελατών από πωλήσεις προϊόντων που εκτιμάται ότι δεν θα εισπραχθούν με βάση τα ιστορικά στοιχεία.

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο στο τέλος κάθε χρήσης ισούται με τη λογιστική αξία της κάθε κατηγορίας απαιτήσεων (εξαιρουμένων των απαιτήσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις) που αναφέρεται ανωτέρω. Η Εταιρεία δεν κατέχει εξασφαλίσεις για αυτά τα υπόλοιπα.

Λόγω της βραχυπρόθεσμης φύσης των απαιτήσεων, οι λογιστικές αξίες αυτών προσεγγίζουν τις εύλογες αξίες.

- (i) Οι μη ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις στις 31.12.2018 ανέρχονται στο ποσό των 7.396.000 ευρώ (31.12.2017: 6.496.000 ευρώ). Η Εταιρεία χρησιμοποιεί εσωτερικό σύστημα αξιολόγησης και θεωρεί τις εν λόγω απαιτήσεις πλήρως ανακτήσιμες. Στις 31.3.2019 εισπράχθηκαν 6.213.909,40 ευρώ.
- (ii) Ληξιπρόθεσμες αλλά μη απομειωμένες εμπορικές απαιτήσεις από τρίτους
- (iii) Στις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις συμπεριλαμβάνονται απαιτήσεις αξίας 6.488.000 ευρώ (31.12.2017: 9.534.000 ευρώ) τα οποία στο τέλος της χρήσης 31.12.2018 ήταν ληξιπρόθεσμα αλλά μη απομειωμένα. Η Εταιρεία θεωρεί ότι τα ποσά αυτά εξακολουθούν να είναι πλήρως ανακτήσιμα. Στις 31.3.2019 εισπράχθηκαν 908.561,81 ευρώ.

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Ανάλυση παλαιότητας ληξιπρόθεσμων αλλά μη απομειωμένων εμπορικών απαιτήσεων:

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
	(‘000)	(‘000)	(‘000)	(‘000)
0 – 90 ημέρες	6.357	8.887	6.357	8.887
91 – 180 ημέρες	23	316	23	316
181 – 365 ημέρες	109	266	109	266
> 365 ημέρες	0	65	0	65
Σύνολο	6.488	9.534	6.488	9.534

Η Εταιρεία έχει λάβει υπόψη την πιστοληπτική αξιολόγηση των πελατών των οποίων τα υπόλοιπα θεωρούνται υγιή και η είσπραξη τους θεωρείται βέβαιη.

(iv) Πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις από τρίτους

Η πρόβλεψη απομείωσης σχηματίστηκε για απαιτήσεις που είναι ληξιπρόθεσμες άνω του έτους σε ολόκληρο το ποσό.

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
	(‘000)	(‘000)	(‘000)	(‘000)
Υπόλοιπο έναρξης χρήσης	(2.956)	(3.175)	(2.956)	(3.175)
Ζημιά απομείωσης που έχει αναγνωριστεί	0	(93)	0	(93)
Διαγραφές χρήσης	12	151	12	151
Αντιστροφή πρόβλεψης απομείωσης απαιτήσεων	136	161	136	161
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	(2.809)	(2.956)	(2.809)	(2.956)

Η μέση περίοδος πίστωσης για απαιτήσεις από πωλήσεις προϊόντων κυμαίνεται μεταξύ 0 και 30 ημερών (2017: 0 έως 30 ημέρες). Δεν χρεώνονται τόκοι επί των εμπορικών απαιτήσεων για τις πρώτες 30 μέρες από την ημερομηνία έκδοσης του τιμολογίου. Μετά την πάροδο των 30 ημερών, χρεώνεται τόκος με βάση τα επιτόκια της αγοράς επί του ανεξόφλητου υπολοίπου. Έχει σχηματισθεί πρόβλεψη για τα υπόλοιπα πελατών από πωλήσεις προϊόντων που εκτιμάται ότι δεν θα εισπραχθούν με βάση τα ιστορικά στοιχεία.

Λόγω της βραχυπρόθεσμης φύσης των απαιτήσεων, οι λογιστικές αξίες αυτών προσεγγίζουν τις εύλογες αξίες.

Για τον προσδιορισμό της ανακτησιμότητας των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων, η Εταιρεία λαμβάνει υπόψη τυχόν αλλαγές που έχουν σημειωθεί στην πιστοληπτική ικανότητα των πελατών από την ημερομηνία στην οποία παραχωρήθηκε η πίστωση έως την ημερομηνία αναφοράς. Η συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου είναι περιορισμένη λόγω του μεγέθους και της διαφοροποίησης της πελατειακής βάσης. Ως εκ τούτου, η διοίκηση θεωρεί ότι δεν απαιτείται επιπρόσθετη πρόβλεψη απομείωσης εμπορικών απαιτήσεων από αυτή που έχει ήδη σχηματισθεί.

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

(v) Δάνεια προς συνδεδεμένα μέρη (Σημείωση 17)

Πελάτης	Επιτόκιο	Λήξη	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)
IBM Netherland Onroerend Goed B.V	0,16%	28 Ιουνίου 2019	5.000	5.000
IBM Netherland Onroerend Goed B.V	0,47%	30 Ιουνίου 2021	7.500	7.500
IBM Netherland B.V.	12M LIBOR + 0,15%	27 Αυγούστου 2021	100	100
			12.600	12.600

Το δάνειο αφορά τη θυγατρική ΙΕΙΤ, συνεπώς αναγνωρίζεται μόνο σε επίπεδο ομίλου.
Στις 31.12.2018 δεν υπήρξε ενέχυρο έναντι του δανείου.

9. Αποθέματα

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)
Έτοιμα προϊόντα	103	173	103	173
Σύνολο	103	173	103	173

Η απομείωση της αξίας των αποθεμάτων στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία τους που έχει αναγνωρισθεί στα έξοδα της χρήσης που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 για την Εταιρεία είναι μηδενική (2017: 0).

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, αποθέματα αξίας 103.000 ευρώ (31.12.2017: 173.000 ευρώ) αποτιμώνται στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία τους.

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

10. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Όμιλος	Μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία (‘000)	Μηχανολογικός και λοιπός εξοπλισμός (‘000)	Εξοπλισμός γραφείου (‘000)	Έπιπλα και βελτιώσεις κτιρίων (‘000)	Σύνολο (‘000)
Κόστος κτήσης					
Στις 1 Ιανουαρίου 2017	2.692	5	11.974	1.146	15.818
Προσθήκες	136	2	2.323	191	2.652
Πωλήσεις	-	-	(323)	(0)	(323)
Διαγραφές	-	-	(95)	(220)	(315)
Μεταφορές	-	-	(303)	-	(303)
Αναταξινομήσεις	-	-	-	-	-
Στις 31 Δεκεμβρίου 2017	2.828	7	13.576	1.117	17.529
Προσθήκες	0	(2)	3.067	(90)	2.976
Πωλήσεις	-	-	(27)	(0)	(27)
Διαγραφές	-	(0)	(117)	(78)	(195)
Μεταφορές	-	-	171	-	171
Αναταξινομήσεις	-	-	-	-	-
Στις 31 Δεκεμβρίου 2018	2.829	5	16.669	950	20.453

Όμιλος	Μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία (‘000)	Μηχανολογικός και λοιπός εξοπλισμός (‘000)	Εξοπλισμός γραφείου (‘000)	Έπιπλα και βελτιώσεις κτιρίων (‘000)	Σύνολο (‘000)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις					
Στις 1 Ιανουαρίου 2017	(2.614)	(5)	(8.857)	(1.003)	(12.480)
Αποσβέσεις χρήσης	(12)	-	(1.337)	(20)	(1.369)
Πωλήσεις	-	-	78	-	78
Διαγραφές	-	-	95	212	307
Μεταφορές	-	-	90	-	90
Αναταξινομήσεις	-	-	-	-	-
Στις 31 Δεκεμβρίου 2017	(2.626)	(5)	(9.931)	(811)	(13.374)
Αποσβέσεις χρήσης	(15)	-	(1.669)	(29)	(1.713)
Πωλήσεις	-	-	11	-	11
Διαγραφές	-	0	117	78	195
Μεταφορές	-	-	36	-	36
Αναταξινομήσεις	-	-	-	-	-
Στις 31 Δεκεμβρίου 2018	(2.641)	(5)	(11.437)	(762)	(14.845)

Αναπόσβεστη αξία

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018	5.609
Στις 31 Δεκεμβρίου 2017	4.155
Στις 31 Δεκεμβρίου 2016	3.338

Πρέπει να σημειωθεί ότι η θυγατρική εταιρεία δεν κατέχει ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία, συνεπώς όλα τα ποσά αναφέρονται στην IBM Ελλάς.

Στις 31.12.2018 δεν υφίσταντο υποθήκες επί των ενσωμάτων παγίων περιουσιακών στοιχείων.

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

11. Προβλέψεις

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)
Δείκτης γενικής ρευστότητας				
Προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις	(47)	(47)	(47)	(47)
Προβλέψεις για φόρο εισοδήματος	0	0	0	0
Προβλέψεις εγγυήσεων	(20)	(19)	(20)	(19)
	(67)	(66)	(67)	(66)
Μακροπρόθεσμες				
Προβλέψεις για φόρο εισοδήματος	0	0	0	0
	0	0	0	0

12. Επενδύσεις σε θυγατρικές

Επωνυμία και διεύθυνση εταιρείας	Κόστος επένδυσης		Ποσοστό συμμετοχής	
	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)	31.12.2018 %	31.12.2017 %
IBM Europe Information Technology B.V.	12.618	12.618	99,99%	99,99%

Η επένδυση στη θυγατρική ΙΕΙΤ στις 31.12.2018 έχει καλυφθεί κυρίως από ενδοεταιρικά δάνεια από τη θυγατρική ΙΕΙΤ προς την IBM Netherland Onroerend Goed B.V συνολικού ποσού 12.600.000 ευρώ (31.12.2017: 12.600.000 ευρώ).

13. Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)
Εμπορικές υποχρεώσεις	(5.506)	(6.394)	(5.506)	(6.394)
Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη (σημ. 17)	(8.365)	(5.975)	(8.365)	(5.975)
Κοινωνική ασφάλιση και λοιποί φόροι	(1.496)	(1.498)	(1.496)	(1.498)
Παροχές σε εργαζομένους (σημ. 14)	(1.273)	(1.456)	(1.273)	(1.456)
Λοιπές υποχρεώσεις	(1.559)	(1.116)	(1.559)	(1.116)
	(18.199)	(16.439)	(18.199)	(16.439)

Τα υπόλοιπα τακτοποιούνται με συνήθεις εμπορικούς όρους. Γενικά, δεν χρεώνονται τόκοι επί των εμπορικών υποχρεώσεων. Η Εταιρεία εφαρμόζει πολιτικές διαχείρισης χρηματοοικονομικού κινδύνου προκειμένου να διασφαλίσει ότι όλες οι υποχρεώσεις αποπληρώνονται εγκαίρως σύμφωνα με την εκάστοτε πιστωτική πολιτική.

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

14. Υποχρέωση καθορισμένων παροχών

Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Οι εισφορές στα προγράμματα καθορισμένων εισφορών αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν οι εργαζόμενοι έχουν παράσχει υπηρεσίες που τους καθιστούν δικαιούχους των εισφορών. Το ποσό που αναγνωρίστηκε ως έξοδο σε σχέση με προγράμματα καθορισμένων εισφορών το 2018 ήταν 219.000 ευρώ (2017: 341.000 ευρώ).

Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Τα ποσά που έχουν καταχωρηθεί στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης είναι τα παρακάτω:

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
	(‘000)	(‘000)	(‘000)	(‘000)
Ποσά που έχουν αναγνωριστεί στον ισολογισμό				
Παρούσα αξία υποχρέωσης καθορισμένων παροχών	25.457	26.589	25.457	26.589
Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων προγράμματος	(5)	(14)	(5)	(14)
Καθαρή υποχρέωση/(απαίτηση) από προγράμματα καθορισμένων παροχών	25.452	26.575	25.452	26.575

Τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα των εργαζομένων προκύπτουν βάσει ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών και εξασφαλίζονται από εισφορές σε ένα συνταξιοδοτικό ταμείο υπό ξεχωριστή διαχείριση. Το πρόγραμμα αυτό ισχύει για εργαζόμενους που προσλήφθηκαν πριν από την 1^η Ιανουαρίου 1997 και καλύπτει ένα πρόγραμμα συνταξιοδότησης, αποζημίωσης συνταξιοδότησης και παροχών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης μετά τη συνταξιοδότηση.

Η ετήσια αποτίμηση του ανεξάρτητου αναλογιστή είναι διαθέσιμη προς εξέταση για τους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα, αλλά όχι διαθέσιμη στο κοινό. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών, το σχετικό τρέχον κόστος υπηρεσίας και το κόστος προϋπηρεσίας επιμετρήθηκαν χρησιμοποιώντας τη μέθοδο προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method).

Ρυθμιστικό πλαίσιο

Τα προγράμματα καθορισμένων παροχών ρυθμίζονται από τον Νόμο Εργατικού Δικαίου 2112/20, όπως τροποποιήθηκε από τον Νόμο 4093/12.

Γενικοί κίνδυνοι

Οι υποχρεώσεις της Εταιρείας που προκύπτουν από τα προγράμματα καθορισμένων παροχών και περιλαμβάνουν απευθείας πληρωμές στους δικαιούχους και ελάχιστες υποχρεωτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις ενδέχεται να διαφέρουν ανάλογα με το πλήθος των οικονομικών και δημογραφικών συνθηκών και των συνθηκών της αγοράς, όπως είναι οι αποδόσεις των κρατικών και εταιρικών ομολόγων, η απόδοση των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων που έχουν επενδυθεί σε χρεωστικούς και συμμετοχικούς τίτλους αλλά και σε συγκεντρωμένα κεφάλαια (pooled funds), ο ρυθμός εναλλαγής του προσωπικού και το ποσοστό θνησιμότητας των συνταξιούχων.

Αυτοί οι παράγοντες κινδύνου ενδέχεται να επηρεάσουν τις μελλοντικές ταμειακές εκροές του ομίλου, που προορίζονται για χρηματοδότηση των υποχρεώσεών του, τα ποσά του εκάστοτε κόστους των παροχών που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του καθαρού κέρδους καθώς και την επανεπίμετρηση των μεταβολών που εμφανίζονται στην κατάσταση λοιπών συνολικών εσόδων.

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Η μεταβολή στην παρούσα αξία των καθορισμένων παροχών κατά τη διάρκεια της χρήσης έχει ως εξής:

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	2018 (‘000)	2017 (‘000)	2018 (‘000)	2017 (‘000)
Παρούσα αξία υποχρέωσης καθορισμένων παροχών				
Την 1 ^η Ιανουαρίου	26.589	26.592	26.589	26.592
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	611	683	611	683
Χρηματοοικονομικό έξοδο/(έσοδο)	207	183	207	183
Επανεπιμέτρηση:				
Αναλογιστικές ζημιές/(κέρδη) - εμπειρικές παραδοχές	185	495	185	495
Αναλογιστικές ζημιές/(κέρδη) - οικονομικές παραδοχές	(758)	(437)	(758)	(437)
Αναλογιστικές ζημιές/(κέρδη) - δημογραφικές παραδοχές	-	-	-	-
Κόστος προϋπηρεσίας και (κέρδος)/ ζημιά κατά την τακτοποίηση		-		-
Καταβολές αποζημιώσεων:				
από τον εργοδότη	(350)	(128)	(350)	(128)
από το πρόγραμμα	(727)	(799)	(727)	(799)
(Κέρδη)/ζημιές από περικοπές-διακανονισμούς-τερματισμό υπηρεσίας	(303)	-	(303)	-
Στις 31 Δεκεμβρίου	25.454	26.589	25.454	26.589

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	2018 (‘000)	2017 (‘000)	2018 (‘000)	2017 (‘000)
Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων προγράμματος στη λήξη της περιόδου				
Την 1 ^η Ιανουαρίου	(14)	(14)	(14)	(14)
Χρηματοοικονομικό έξοδο/(έσοδο)		-		-
Επανεπιμέτρηση:				
Απόδοση των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος (εξαιρούνται τα ποσά που περιλαμβάνονται στο χρηματοοικονομικό κόστος)	-	(2)	-	(2)
Εισφορά:				
από τον εργοδότη	(720)	(800)	(720)	(800)
Πληρωμές που καταβλήθηκαν από το πρόγραμμα	727	799	727	799
(Κέρδος)/ζημιά από το περιουσιακό στοιχείο	2	3	2	3
Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων προγράμματος στη λήξη της περιόδου	(5)	(14)	(5)	(14)

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Ποσά που αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων:

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	2018 (‘000)	2017 (‘000)	2018 (‘000)	2017 (‘000)
Τρέχον κόστος απασχόλησης	611	683	611	683
Χρηματοοικονομικό κόστος καθαρής υποχρέωσης/(απαίτησης)	207	183	207	183
Κόστος προϋπηρεσίας	-	-	-	-
(Κέρδη)/ζημιές από έκτακτες τακτοποιήσεις	-	-	-	-
	818	866	818	866

Ποσά που αναγνωρίστηκαν στα λοιπά συνολικά έσοδα:

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)
Την 1 ^η Ιανουαρίου – σωρευτικό υπόλοιπο	16.788	16.727	16.788	16.727
(Κέρδη)/ζημιές αποτίμησης περιουσιακών στοιχείων προγράμματος	2	3	2	3
(Κέρδη)/ζημιές αποτίμησης υποχρεώσεων προγράμματος	(758)	(437)	(758)	(437)
Ποσά που αναγνωρίστηκαν κατά την διάρκεια της χρήσης	185	495	185	495
Στις 31 Δεκεμβρίου – σωρευτικό υπόλοιπο	16.217	16.788	16.217	16.788

Ταμειακές ροές

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	2018 (‘000)	2017 (‘000)	2018 (‘000)	2017 (‘000)
Αναμενόμενες εισφορές στο πρόγραμμα για την επόμενη χρήση	1.876	879	1.876	879
Αναμενόμενες παροχές από το πρόγραμμα για την επόμενη χρήση	2.334	1.164	2.334	1.164

Σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές

	Συνταξιοδοτικό πρόγραμμα		Αποζημίωση συνταξιοδότησης		Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη μετά τη συνταξιοδότηση	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,00%	0,80%	1,00%	0,80%	1,00%	0,80%
Πληθωρισμός	1,70%	1,50%	1,70%	1,50%	1,70%	1,50%
Ρυθμός αύξησης μισθών	2,20%	2,00%	2,20%	2,00%	2,20%	2,00%
Ρυθμός αύξησης συντάξεων	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Θνησιμότητα/μέσο προσδόκιμο ζωής	4,48	5,56	9,3	9,67	11,75	12,33

ΙΒΜ ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Μέγεθος, χρονοδιάγραμμα και αβεβαιότητα μελλοντικών ταμειακών ροών

Αναλύσεις ευαισθησίας

Οι αναλύσεις ευαισθησίας που ακολουθούν έχουν βασιστεί σε εύλογα πιθανές μεταβολές στις αναλογιστικές παραδοχές στο τέλος της περιόδου αναφοράς με όλες τις υπόλοιπες παραδοχές να παραμένουν αμετάβλητες. Στην πράξη, αυτό έχει μικρές πιθανότητες να συμβεί καθώς οι μεταβολές στις παραδοχές μπορεί να συνδέονται μεταξύ τους. Οι μέθοδοι και οι τύποι των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν στην ανάλυση ευαισθησίας δεν μεταβλήθηκαν σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η αύξηση/(μείωση) στις υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών και στην καθαρή υποχρέωση που προκύπτει από τη μεταβολή κάθε μίας από τις αναλογιστικές παραδοχές με όλες τις υπόλοιπες παραδοχές να παραμένουν σταθερές στο τέλος της χρήσης.

	Προεξοφλητικό επιτόκιο - 25 μον. βάσης			Αύξηση μισθών - 25 μον. βάσης	
	2018	Μεταβολή στην ΥΚΠ %	Μεταβολή στην ΥΚΠ σε ευρώ	Μεταβολή στην ΥΚΠ %	Μεταβολή στην ΥΚΠ σε ευρώ
ΥΚΠ Συνταξιοδοτικού προγράμματος	18.791	3,20	19.392	0,80	18.941
ΥΚΠ Αποζημίωσης συνταξιοδότησης	6.066	1,90	6.181	2,30	6.206
ΥΠΚ Ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης μετά τη συνταξιοδότηση	595	2,40	609	3,00	578
	25.452		26.183		25.725

	Προεξοφλητικό επιτόκιο - 25 μον. βάσης			Αύξηση μισθών - 25 μον. βάσης	
	2017	Μεταβολή στην ΥΚΠ %	Μεταβολή στην ΥΚΠ σε ευρώ	Μεταβολή στην ΥΚΠ %	Μεταβολή στην ΥΚΠ σε ευρώ
ΥΚΠ Συνταξιοδοτικού προγράμματος	19.736	4,30	20.585	1,00	19.933
ΥΚΠ Αποζημίωσης συνταξιοδότησης	6.164	2,40	6.312	2,40	6.312
ΥΠΚ Ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης μετά τη συνταξιοδότηση	675	3,10	696	3,00	655
	26.575		27.593		26.901

Εάν υποθέσουμε ότι το προεξοφλητικό επιτόκιο ήταν χαμηλότερο κατά 0,25%, τότε η αναμενόμενη υποχρέωση παροχών θα αυξανόταν κατά 731.000 ευρώ (2017: 1.018.000 ευρώ).

Εάν υποθέσουμε ότι ο μελλοντικός συντάξιμος μισθός μειωνόταν κατά 0,25%, τότε η αναμενόμενη υποχρέωση παροχών θα αυξανόταν κατά 273.000 ευρώ (2017: 326.000 ευρώ).

Εύλογα πιθανές μεταβολές στις υπόλοιπες αναλογιστικές παραδοχές δεν θα είχαν σημαντική επίδραση στο ποσό της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών και στην καθαρή υποχρέωση.

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

15. Χρηματοοικονομικά μέσα

Η Εταιρεία εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους ως αποτέλεσμα της δραστηριότητάς της, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, τον κίνδυνο ρευστότητας, τον κίνδυνο επιτοκίου, τον πιστωτικό κίνδυνο, τον κίνδυνο τιμών και τον συναλλαγματικό κίνδυνο. Η Εταιρεία εφαρμόζει ένα αποτελεσματικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνου που συμβαδίζει με το διεθνές πρόγραμμα της τελικής μητρικής της Εταιρείας, της International Business Machines Corporation.

α) Διαχείριση κεφαλαίου

Η Εταιρεία διαχειρίζεται το κεφάλαιό της ώστε να διασφαλίζει ότι θα είναι σε θέση να συνεχίσει την επιχειρηματική της δραστηριότητα στο μέλλον και ταυτόχρονα να μεγιστοποιεί τα οφέλη για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη μέσω της βελτιστοποίησης του χρέους και των ιδίων κεφαλαίων της. Η κεφαλαιακή δομή της Εταιρείας αποτελείται από χρέος προς συνδεδεμένα μέρη που γνωστοποιείται στη σημείωση 17 και ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της μητρικής, τα οποία αποτελούνται από το μετοχικό κεφάλαιο, τα αποθεματικά και τα αποτελέσματα εις νέον όπως φαίνεται στην κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων. Η διατήρηση ή η προσαρμογή της κεφαλαιακής δομής μπορεί να γίνει μέσω της προσαρμογής του ποσού των μερισμάτων που διανέμονται στους μετόχους, της επιστροφής μετοχικού κεφαλαίου στους μετόχους, της έκδοσης νέων μετοχών ή της πώλησης περιουσιακών στοιχείων για να μειωθεί ο δανεισμός.

Η Εταιρεία το 2018 και το 2017 συμμορφώθηκε σε όλες τις εξωτερικά επιβεβλημένες κεφαλαιακές απαιτήσεις.

β) Κατηγορίες χρηματοοικονομικών στοιχείων

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
	(‘000)	(‘000)	(‘000)	(‘000)
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
<i>Δάνεια και απαιτήσεις</i>				
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	17.826	14.629	17.783	14.604
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	2.178	1.743	2.178	1.743
Δάνεια προς συνδεδεμένα μέρη	12.600	12.601	-	-
Εμπορικές απαιτήσεις	17.100	18.986	17.100	18.986
	49.704	47.958	37.061	35.333
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
<i>Αναπόσβεστο κόστος</i>				
Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη	8.365	5.975	8.365	5.975
Εμπορικές υποχρεώσεις	5.506	6.394	5.506	6.394
	13.871	12.369	13.871	12.369

γ) Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

Η Εταιρεία εκτίθεται σε μια σειρά χρηματοοικονομικών κινδύνων ως αποτέλεσμα της δραστηριότητάς της, μεταξύ άλλων σε κίνδυνο ρευστότητας, κίνδυνο επιτοκίου, πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο τιμών και συναλλαγματικό κίνδυνο. Η Εταιρεία εφαρμόζει ένα αποτελεσματικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνου που συμβαδίζει με το διεθνές πρόγραμμα της τελικής μητρικής της Εταιρείας, της International Business Machines Corporation.

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Στόχοι διαχείρισης χρηματοοικονομικού κινδύνου

Οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες της IBM παρέχουν υπηρεσίες χρηματοδότησης και διαχείρισης κινδύνου στις εταιρείες του Ομίλου. Οι υπηρεσίες διαχείρισης κινδύνου παρέχονται μέσω της παρακολούθησης και διαχείρισης των χρηματοοικονομικών κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες της Εταιρείας μέσω εσωτερικών εκθέσεων κινδύνου για τη διαχείριση του κινδύνου αγοράς (συμπεριλαμβανομένου του συναλλαγματικού κινδύνου και του κινδύνου διακύμανσης των επιτοκίων), του πιστωτικού κινδύνου, του κινδύνου ρευστότητας και του κινδύνου ταμειακών ροών λόγω μεταβολών στα επιτόκια. Αυτή η λειτουργία περιλαμβάνει τη διεξαγωγή αναλύσεων ευαισθησίας των κινδύνων αγοράς για να προσδιορισθεί η επίδραση των μεταβολών στις ισοτιμίες στη χρηματοοικονομική θέση και απόδοση της Εταιρείας.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η Εταιρεία πραγματοποιεί ορισμένες συναλλαγές σε ξένα νομίσματα, ως εκ τούτου εκτίθεται στις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Όσον αφορά τον συναλλαγματικό κίνδυνο, η διοίκηση θέτει όρια στο επίπεδο έκθεσης ανά νόμισμα αλλά και συνολικά, τόσο για τις συναλλαγματικές θέσεις κατά το κλείσιμο της ημέρας (overnight position) όσο και για τις συναλλαγματικές θέσεις κατά τη διάρκεια των εργασιμών ωρών της ημέρας («intra-day position»), οι οποίες παρακολουθούνται σε ημερήσια βάση.

Στον ακόλουθο πίνακα αναλύονται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις ανά νόμισμα.

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
	('000)	('000)	('000)	('000)
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Λειτουργικό νόμισμα (Ευρώ)	49.641	47.931	36.998	35.306
Δολάρια ΗΠΑ	63	15	63	15
Λοιπά	1	12	1	12
	49.704	47.958	37.061	35.333

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
	('000)	('000)	('000)	('000)
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Λειτουργικό νόμισμα (Ευρώ)	9.647	8.912	9.647	8.912
Δολάρια ΗΠΑ	3.446	2.652	3.446	2.652
Λοιπά	778	805	778	805
	13.871	12.369	13.871	12.369

Η ανωτέρω ανάλυση περιλαμβάνει μόνο τα νομισματικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού. Οι επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους και μη νομισματικά στοιχεία δεν θεωρείται ότι εμπεριέχουν σημαντικό συναλλαγματικό κίνδυνο.

Ανάλυση ευαισθησίας στις συναλλαγματικές ισοτιμίες

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος στον οποίο εκτίθεται η Εταιρεία προέρχεται από την αποτίμηση των συναλλαγών και των υπολοίπων που διατηρεί σε ξένο νόμισμα με τις εταιρείες του ομίλου και με τρίτους πελάτες και προμηθευτές.

ΙΒΜ ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, εάν η ισοτιμία ευρώ/δολαρίου ήταν κατά 10 ποσ. μον. υψηλότερη/χαμηλότερη, με τις υπόλοιπες μεταβλητές σταθερές, το κέρδος προ φόρων της χρήσης θα ήταν χαμηλότερο/υψηλότερο κατά 476.000 ευρώ (31.12.2017: 318.000 ευρώ), κυρίως λόγω της μετατροπής σε ευρώ των υποχρεώσεων προς συνδεδεμένα μέρη κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Η επίδραση των λοιπών ξένων νομισμάτων στην Εταιρεία είναι ασήμαντη.

Διαχείριση πιστωτικού κινδύνου

Ο πιστωτικός κίνδυνος σχετίζεται με το ενδεχόμενο κάποιος αντισυμβαλλόμενος να μην εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις προκαλώντας χρηματοοικονομική ζημιά στην εταιρεία. Η Εταιρεία σύμφωνα με την πολιτική που εφαρμόζει συναλλάσσεται μόνο με φερέγγυα αντισυμβαλλόμενα μέρη και λαμβάνει επαρκείς εξασφαλίσεις, όπου απαιτείται, ώστε να αντιμετωπίσει τον κίνδυνο ζημιάς λόγω αθέτησης. Η Εταιρεία διεξάγει πιστωτικούς ελέγχους για τους πιθανούς πελάτες πριν τη σύναψη συμφωνίας. Οι πληροφορίες που χρησιμοποιούνται βασίζονται σε αξιολογήσεις από ανεξάρτητους οίκους αξιολόγησης, εφόσον υπάρχουν, ενώ εάν δεν υπάρχουν η Εταιρεία χρησιμοποιεί χρηματοοικονομικές πληροφορίες από άλλες δημοσιευμένες πηγές καθώς και από το δικό της αρχείο συναλλαγών για να αξιολογήσει τους μεγαλύτερους πελάτες. Η έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο ελέγχεται βάσει πιστωτικών ορίων που αναθεωρούνται και εγκρίνονται από την ομάδα διαχείρισης κινδύνου σε ετήσια βάση. Τα υπόλοιπα των χρηματικών διαθεσίμων διατηρούνται σε διαφορετικές τράπεζες, οι οποίες εκτιμάται από τη διοίκηση ότι έχουν υψηλή πιστοληπτική ικανότητα. ????

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι παραδοχές που λαμβάνονται υπόψη για την πιστοληπτική αξιολόγηση των εμπορικών απαιτήσεων:

Αξιολόγηση πιστωτικού κινδύνου	Χαρακτηριστικά κατηγορίας	Βάση σχηματισμού πρόβλεψης ΑΠΖ	Συνολική λογιστική αξία 2018 '000
Aaa-B3	Πελάτες που κατατάσσονται στην επενδυτική βαθμίδα και έχουν δυνατότητα να καλύψουν τις συμβατικές ταμειακές ροές	Η Εταιρεία εφαρμόζει μια προσέγγιση των δανειακών απαιτήσεων που αποτελείται από 3 στάδια. Εάν η διαφορά μεταξύ της 12μηνιας ΑΠΖ του 1 ^{ου} Σταδίου και της ΑΠΖ για όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων του 2 ^{ου} Σταδίου είναι σημαντική, τότε αναγνωρίζεται η 12μηνια ΑΠΖ. Αντιθέτως εάν η διαφορά είναι ασήμαντη τότε αναγνωρίζεται η ΑΠΖ για όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων. Για τις απαιτήσεις από μισθώσεις αναγνωρίζεται η ΑΠΖ για όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων	
Caal-Ca	Αντιπροσωπεύει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου.	ΑΠΖ για όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων	
C ή Συγκεκριμένη απομείωση	Απαιτήσεις ανεπίδεκτες είσπραξης/Αθέτηση υποχρεώσεων	Απαιτήσεις που έχουν μερικώς απομειωθεί ή διαγραφεί.	

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτελούνται από υπόλοιπα πελατών και συνδεδεμένων μερών από διάφορους κλάδους. Πραγματοποιείται σε συνεχή βάση αξιολόγηση της πιστοληπτικής ποιότητας των απαιτήσεων.

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που παρουσιάζεται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, καθαρή από ζημιές απομείωσης, αντανακλά τη μέγιστη έκθεση της Εταιρείας σε πιστωτικό κίνδυνο.

Κίνδυνος αγοράς

Η Εταιρεία εκτίθεται σε κίνδυνο αγοράς. Οι κίνδυνοι αγοράς προκύπτουν από ανοικτές θέσεις σε (α) ξένα νομίσματα, (β) τοκοφόρα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού και (γ) συμμετοχικούς τίτλους, τα οποία επηρεάζονται από γενικές τάσεις αλλά και συγκεκριμένες κινήσεις της αγοράς. Η Διοίκηση θέτει όρια στο επίπεδο του κινδύνου που αναλαμβάνεται τα οποία παρακολουθούνται καθημερινά. Ωστόσο, η χρήση αυτής της προσέγγισης δεν αποκλείει ζημιές εκτός αυτών των ορίων σε περίπτωση σημαντικών μεταβολών στην αγοράς.

Η ανάλυση ευαισθησίας στον κίνδυνο αγοράς που αναλύεται παρακάτω βασίζεται σε μία μεταβολή μιας παραμέτρου με όλες τις υπόλοιπες παραμέτρους να παραμένουν αμετάβλητες. Στην πράξη, αυτό είναι απίθανο να συμβεί και οι αλλαγές σε ορισμένες παραμέτρους ενδέχεται να συσχετίζονται - για παράδειγμα, οι μεταβολές στο επιτόκιο και οι μεταβολές των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Διαχείριση κινδύνου διακύμανσης επιτοκίων

Η Εταιρεία χρηματοδοτείται από το IBM Treasury Services Centre στην Ιρλανδία και από διάφορες τράπεζες (Σημείωση 8). Καθώς η Εταιρεία επενδύει ή δανείζεται χρήματα, αποκτά είτε θετική είτε αρνητική ταμειακή θέση. Οι τόκοι καταβάλλονται ή εισπράττονται επί του υπολοίπου σε ημερήσια βάση χρησιμοποιώντας το κυμαινόμενο μηνιαίο επιτόκιο ως βάση.

Η Εταιρεία εκτιμά ότι η επίδραση από την έκθεσή της σε κίνδυνο διακύμανσης επιτοκίων από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού δεν είναι σημαντική λόγω της χαμηλής αξίας αυτών των στοιχείων.

Ο κίνδυνος επιτοκίων αναφέρεται στην μεταβλητότητα του καθαρού εισοδήματος ως αποτέλεσμα μεταβολών των επιτοκίων και μεταβολών στη δομή του δανεισμού.

Η έκθεση σε επιτοκιακό κίνδυνο προκύπτει από τα δάνεια της Εταιρείας και αντιμετωπίζεται με τη χρήση προϊόντων σταθερού και κυμαινόμενου επιτοκίου.

Η Εταιρεία δεν θεωρεί ότι η μεταβλητότητα των επιτοκίων των δανείων που εκφράζονται σε Ευρώ επηρεάζει ουσιαδώς τα κέρδη προ φόρων της χρήσης και τα ίδια κεφάλαια λόγω των ελάχιστων μεταβολών σε μονάδες βάσης.

Τα επιτόκιο του ενδοεταιρικού δανείου αναφέρεται στη Σημείωση 9. Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις. Το μεγαλύτερο τμήμα του ενδοεταιρικού δανείου στις 31.12.2018 έχει σταθερό επιτόκιο (31.12.2017: σταθερό επιτόκιο).

Διαχείριση κινδύνου ρευστότητας

Η συνετή διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας συνεπάγεται τη διατήρηση επαρκών μετρητών και χρηματοδότησης για την ικανοποίηση των αναγκών των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Η Εταιρεία εξασφαλίζει επαρκή πιστωτικά όρια και διατηρεί τη χρηματοδοτική της ευελιξία εξασφαλίζοντας άμεσα διαθέσιμα πιστωτικά όρια.

Η Εταιρεία χρηματοδοτείται εσωτερικά από το IBM Treasury Services Centre στην Ιρλανδία. Η Εταιρεία διαχειρίζεται τον κίνδυνο ρευστότητας διατηρώντας επαρκή αποθεματικά, τραπεζικές καταθέσεις και τραπεζικές πιστώσεις μέσω των συμφωνιών της με το Treasury Center.

Τα πλεονάζοντα ταμειακά διαθέσιμα που κατέχονται από τις οντότητες πέραν των ποσών που απαιτούνται για τη διαχείριση του κεφαλαίου κίνησης μεταφέρονται στο IBM Treasury Center. Κατά την ημερομηνία αναφοράς, η Εταιρεία κατείχε ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ύψους 17.826.000 ευρώ (2017: 14.629.000 ευρώ) (Σημείωση 8) ενώ βραχυπρόθεσμες εμπορικές απαιτήσεις ύψους 17.100.000 ευρώ (2017: 18.986.000 ευρώ) (Σημείωση 9) μπορούν να δημιουργήσουν άμεσα ταμειακές εισροές για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας.

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Πίνακας ρευστότητας

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της Εταιρείας με βάση την υπολειπόμενη διάρκεια έως τη συμβατική ημερομηνία λήξης τους. Ο παρακάτω πίνακας βασίζεται στις μη προεξοφλημένες συμβατικές ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων. Η συμβατική λήξη βασίζεται στην κοντινότερη ημερομηνία στην οποία η Εταιρεία απαιτείται να πραγματοποιήσει πληρωμή. Για τα συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων οι ταμειακές ροές υπολογίστηκαν χρησιμοποιώντας τα προθεσμιακά επιτόκια που ίσχυαν κατά τη λήξη της περιόδου αναφοράς.

Πίνακας ρευστότητας	< 1 έτος (’000)	Σύνολο (’000)
2018		
<i>Μη τοκοφόρα στοιχεία:</i>		
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	5.506	5.506
Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη	8.365	8.365
	<u>13.871</u>	<u>13.871</u>
2017		
<i>Μη τοκοφόρα στοιχεία:</i>		
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	6.394	6.394
Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη	5.975	5.975
	<u>12.369</u>	<u>12.369</u>

δ) Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Η Διοίκηση θεωρεί ότι η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, εκτός όσων μεταγενέστερα αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Για τα χρηματοοικονομικά μέσα που μεταγενέστερα επιμετρώνται στην εύλογη αξία, η επιμέτρηση της εύλογης αξίας τους κατηγοριοποιείται σύμφωνα με την ακόλουθη ιεραρχία εύλογης αξίας:

- Επίπεδο 1 – διαπραγματεύσιμες τιμές (μη προσαρμοσμένες) όμοιων στοιχείων που ισχύουν σε ενεργές αγορές,
- Επίπεδο 2 - Δεδομένα της αγοράς, εκτός των τιμών αγοράς που περιλαμβάνονται στο Επίπεδο 1, που είναι παρατηρήσιμα για τα περιουσιακά στοιχεία ή τις υποχρεώσεις είτε άμεσα (δηλ. τιμές) είτε έμμεσα (δηλ. παράγωγα τιμών),
- Επίπεδο 3 - Οι εύλογες αξίες προκύπτουν από τεχνικές αποτίμησης που συμπεριλαμβάνουν δεδομένα για τα περιουσιακά στοιχεία ή τις υποχρεώσεις τα οποία δεν προκύπτουν από παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Δεν υπάρχουν χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις που να ταξινομούνται στο επίπεδο 2 ή 3 της ιεραρχίας της εύλογης αξίας.

16. Παροχές που εξαρτώνται από την αξία μετοχών

Η Εταιρεία παρέχει κίνητρα στους εργαζομένους και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας που αφορούν μετοχές της τελικής μητρικής IBM Corporation, σύμφωνα με τους όρους των σχετικών προγραμμάτων («Προγράμματα»). Οι μετοχές της τελικής μητρικής είναι σε δολάρια ΗΠΑ. Τα δικαιώματα που περιλαμβάνονται σε αυτές τις παροχές παρέχονται από την IBM Corporation. Τα προγράμματα αυτά τα διαχειρίζεται η Εκτελεστική Επιτροπή Αμοιβών και Διαχείρισης Πόρων του Διοικητικού Συμβουλίου («Επιτροπή»). Η Επιτροπή καθορίζει τον τύπο και τους όρους των παροχών που χορηγούνται στους εργαζομένους, συμπεριλαμβανομένων των

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

προϋποθέσεων ωρίμανσης. Οι παροχές που προσφέρονται στο πλαίσιο των Προγραμμάτων περιλαμβάνουν κυρίως μετοχές περιορισμένων δικαιωμάτων μεταβίβασης (Restricted Stock Units - RSU), μετοχές απόδοσης (Performance Stock Unit - PSU), δικαιώματα προαίρεσης μετοχών ή ένα συνδυασμό αυτών.

Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών

Τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών δίνουν τη δυνατότητα στους εργαζομένους να αγοράσουν μετοχές της IBM Corporation σε προκαθορισμένη τιμή. Εκχωρούνται σε τιμή εξάσκησης που είναι ίση ή υπερβαίνει την αγοραία αξία της μετοχής της μητρικής εταιρείας κατά την ημερομηνία της εκχώρησης. Τα δικαιώματα αυτά, τα οποία συνήθως ωριμάζουν κατά 25% ετησίως, ωριμάζουν σε συνολικά τέσσερα έτη από την ημερομηνία εκχώρησης και έχουν διάρκεια δέκα έτη.

Τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών χορηγούνται σε διάφορα χρονικά διαστήματα καθ' όλη τη διάρκεια της χρήσης.

Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών κατά την ημερομηνία παραχώρησής τους υπολογίζεται με βάση το μοντέλο τιμολόγησης Black-Scholes. Τα κυριότερα δεδομένα και οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση της εύλογης αξίας των δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών περιλαμβάνουν την αξία στην οποία παραχωρούνται, την αναμενόμενη διάρκειά τους, τη μεταβλητότητα της τιμής των μετοχών της IBM Corporation, το επιτόκιο μηδενικού κινδύνου και τη μερισματική απόδοση των μετοχών της τελικής μητρικής εταιρείας. Όπου απαιτείται, η αναμενόμενη διάρκεια ζωής που χρησιμοποιείται στο μοντέλο έχει προσαρμοστεί με βάση την καλύτερη δυνατή εκτίμηση της διοίκησης της τελικής μητρικής για την επίδραση της μη δυνατότητας μεταβίβασης, των περιορισμών εξάσκησης και συμπεριφορικών παραγόντων. Οι αναμενόμενες διακυμάνσεις βασίζονται στα ιστορικά στοιχεία που υπάρχουν για τις διακυμάνσεις της τιμής της μετοχής της τελικής μητρικής εταιρείας.

Παρακάτω παρέχονται πληροφορίες για τον αριθμό των δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών και τη μέση σταθμική τιμή εξάσκησης των ενεργών δικαιωμάτων κατά τη διάρκεια της χρήσης:

Όμιλος

	2018		2017	
	Αριθμός μετοχών ('000)	Μέση σταθμική τιμή εξάσκησης USD	Αριθμός μετοχών ('000)	Μέση σταθμική τιμή εξάσκησης USD
Ενεργά κατά την έναρξη της χρήσης	-	-	489	102,80
Εξασκήθηκαν κατά τη χρήση	-	-	(489)	102,80
Έληξαν κατά τη χρήση	-	-	-	-
Μεταβιβάστηκαν κατά τη χρήση	-	-	-	-
Υπόλοιπο στο τέλος της χρήσης	0	0,00	0	0,00
Με δυνατότητα εξάσκησης στο τέλος της χρήσης	0	0,00	0	0,00

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

IBM Ελλάς

	2018		2017	
	Αριθμός μετοχών	Μέση σταθμική τιμή εξάσκησης USD	Αριθμός μετοχών	Μέση σταθμική τιμή εξάσκησης USD
Ενεργά κατά την έναρξη της χρήσης	-	-	489	102,80
Εξασκήθηκαν κατά τη χρήση	-	-	(489)	102,80
Έληξαν κατά τη χρήση	-	-	-	-
Μεταβιβάστηκαν κατά τη χρήση	-	-	-	-
Υπόλοιπο στο τέλος της χρήσης	0	0,00	0	0,00
Με δυνατότητα εξάσκησης στο τέλος της χρήσης	0	0,00	0	0,00

Τα δικαιώματα που μεταβιβάστηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης αφορούν εργαζομένους που μετακινήθηκαν μεταξύ χωρών.

Η μέση σταθμική τιμή των δικαιωμάτων που εξασκήθηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης ήταν 0 (2017: 157,29 δολάρια ΗΠΑ).

Παροχές σε μετοχές

Εκτός από τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών, ο Όμιλος προσφέρει στους εργαζόμενους και παροχές σε μετοχές. Αυτές οι παροχές έχουν τη μορφή μετοχών περιορισμένων δικαιωμάτων μεταβίβασης (Restricted Stock Units - RSU). Αυτά τα δικαιώματα εκχωρούνται στους εργαζόμενους και καθιστούν τον κάτοχο τους δικαιούχο κοινών μετοχών της IBM Corporation καθώς οι παροχές ωριμάζουν, συνήθως μέσα σε μια περίοδο δύο έως πέντε ετών. Η εύλογη αξία κάθε RSU προσδιορίζεται και οριστικοποιείται κατά την ημερομηνία της εκχώρησης, με βάση την τιμή της μετοχής της IBM Corporation. Για τα RSU που εκχωρήθηκαν μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2007 δε θα πραγματοποιηθούν πληρωμές που ισοδυναμούν με μερίσματα. Η εύλογη αξία κάθε RSU προσδιορίζεται και οριστικοποιείται κατά την ημερομηνία της εκχώρησης, με βάση την τιμή της μετοχής της IBM Corporation, η οποία προσαρμόζεται ώστε να μην περιλαμβάνει πληρωμές που ισοδυναμούν με μερίσματα.

Αναλυτικές πληροφορίες για τον αριθμό των ενεργών RSU κατά τη διάρκεια της χρήσης παρουσιάζονται παρακάτω:

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)
Ενεργά κατά την έναρξη της χρήσης	875	1.032	875	1.032
Εκχωρήθηκαν κατά τη χρήση	954	172	954	172
Εξασκήθηκαν κατά τη χρήση	(403)	(329)	(403)	(329)
Ακυρώθηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης	(219)	-	(219)	-
Μεταβιβάστηκαν κατά τη χρήση	-	-	-	-
Υπόλοιπο στο τέλος της χρήσης	1.207	875	1.207	875

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Τα δικαιώματα που μεταβιβάστηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης αφορούν εργαζομένους που μετακινήθηκαν μεταξύ χωρών. Η μέση σταθμική εύλογη αξία των RSU που εκχωρήθηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης ήταν 101 δολάρια ΗΠΑ (2017: 122 δολάρια ΗΠΑ).

17. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Συνδεδεμένα μέρη είναι οι μητρικές εταιρείες, οι εταιρείες υπό κοινό έλεγχο («εταιρείες Ομίλου»), οι θυγατρικές και τα μέλη της Διοίκησης. Η Εταιρεία διεξάγει συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη στα πλαίσια της συνήθους επιχειρηματικής της δραστηριότητας για την αγορά ή πώληση υπηρεσιών που παρέχονται από και προς συνδεδεμένα μέρη.

Άμεση μητρική της Εταιρείας είναι η IBM Italia S.p.A. η οποία κατέχει το 99,99% των μετοχών της Εταιρείας και έχει την έδρα της στην Ιταλία, ενώ το 0,01% ανήκει στην IBM World Trade Corporation.

Η τελική μητρική εταιρεία της Εταιρείας που ασκεί και τον τελικό έλεγχο είναι η International Business Machines Corporation, μια εταιρεία που έχει συσταθεί στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Αντίγραφο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τελευταίας είναι διαθέσιμες στα κεντρικά γραφεία της IBM, στη διεύθυνση New Orchard Road, Armonk, Νέα Υόρκη 10504.

α) Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Κατά τη διάρκεια της χρήσης, η Εταιρεία και οι θυγατρικές πραγματοποίησαν τις ακόλουθες συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη οι οποίες διεξήχθησαν υπό εμπορικούς όρους και προϋποθέσεις:

	Όμιλος 2018 (‘000)	2017 (‘000)	IBM Ελλάς 2018 (‘000)	2017 (‘000)
Παροχή υπηρεσιών σε συνδεδεμένα μέρη	(8.485)	(6.015)	(8.485)	(6.015)
Πωλήσεις αγαθών σε συνδεδεμένα μέρη	(611)	(959)	(611)	(959)
Κόστος πωληθέντων σε συνδεδεμένα μέρη	26.196	26.756	26.196	26.756
Κόστος παροχής υπηρεσιών σε συνδεδεμένα μέρη	8.708	10.349	8.708	10.349

	Όμιλος 2018 (‘000)	2017 (‘000)	IBM Ελλάς 2018 (‘000)	2017 (‘000)
Καταβληθέντα μερίσματα σε συνδεδεμένα μέρη	4.250	1.801	4.250	1.801
Πληρωμές για πνευματικά δικαιώματα και άδειες χρήσης σε συνδεδεμένα μέρη	346	346	346	346
Πληρωμές για άδειες χρήσης λογισμικού σε συνδεδεμένα μέρη	4.037	3.873	4.037	3.873

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Τύπος συναλλαγής	Κατηγορία συνδεδεμένου μέρους	IBM Ελλάς Α.Ε.	
		2018 (‘000)	2017 (‘000)
Πωλήσεις αγαθών/υπηρεσιών προς:	Τελική μητρική εταιρεία (IBM Corporation, U.S.)	-	(725)
	Άμεση μητρική εταιρεία (IBM Italia S.p.A.)	(15)	-
	Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	(9.081)	(6.249)
	Σύνολο	(9.096)	(6.974)
Κόστος παροχής υπηρεσιών/Κόστος πωληθέντων προς:	Τελική μητρική εταιρεία (IBM Corporation, U.S.)	2.619	2.325
	Άμεση μητρική εταιρεία (IBM Italia S.p.A.)	68	41
	Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	32.217	34.739
	Σύνολο	34.904	37.105
Πληρωμές για πνευματικά δικαιώματα προς		346	346
	Πληρωμές για άδειες χρήσης λογισμικού προς	4.037	3.873
Καταβληθέντα μερίσματα		4.250	1.801

β) Όμιλος

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)
Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη	(8.365)	(5.975)	(8.365)	(5.975)
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	2.178	1.743	2.178	1.743
Δάνεια προς συνδεδεμένα μέρη	12.600	12.600	-	-
Λοιπές υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη	(20)	(19)	(20)	(19)
Σύνολο καθαρών ενδοεταιρικών υπολοίπων (απαιτήσεις/υποχρεώσεις)	6.392	8.349	(6.208)	(4.251)

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Ανάλυση των απαιτήσεων από και υποχρεώσεων προς συνδεδεμένα μέρη:

		31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	IBM Corporation, ΗΠΑ	0	81
	IBM Italia S.p.A.	1	-
	Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	2.178	1.662
Δάνεια προς συνδεδεμένα μέρη	Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	12.600	12.600
		14.779	14.343
Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη	IBM Corporation, ΗΠΑ	(847)	(481)
	IBM Italia S.p.A.	(48)	(18)
	Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	(7.470)	(5.475)
		(8.365)	(5.974)

Τα δάνεια προς λοιπά συνδεδεμένα μέρη αποπληρώνονται σε σταθερές ημερομηνίες. Οι τόκοι από δάνεια προς λοιπά συνδεδεμένα μέρη υπολογίζονται με σταθερά επιτόκια.

Τα ανεξόφλητα ποσά δεν είναι ασφαλισμένα και θα εξοφληθούν με μετρητά. Δεν έχουν παρασχεθεί ούτε έχουν ληφθεί εγγυήσεις. Δεν έχουν αναγνωριστεί έξοδα στην τρέχουσα ή στην προηγούμενη χρήση για μη εισπρακτέα ή επισφαλή χρέη αναφορικά με τα οφειλόμενα ποσά από συνδεδεμένα μέρη.

γ) Ανώτερα διευθυντικά στελέχη

Οι συνολικές αμοιβές του ανώτερου διευθυντικού προσωπικού όσον αφορά τις υπηρεσίες προς την Εταιρεία είχαν ως εξής:

Αμοιβές ανώτερου διευθυντικού προσωπικού	Όμιλος	
	2018 (‘000)	2017 (‘000)
<i>Οι αμοιβές του ανώτερου διευθυντικού προσωπικού στη διάρκεια της χρήσης ήταν οι εξής:</i>		
Αμοιβές ανώτερου διευθυντικού προσωπικού	1.057	1.069
Σύνολο	1.057	1.069

Τα ανώτερα διευθυντικά στελέχη ορίζονται ως διευθυντές της Εταιρείας. Καμία αμοιβή ή αποδοχή δεν παρέχεται στους διευθυντές της Εταιρείας όσον αφορά τον ρόλο τους ως διευθυντές. Οι αμοιβές του ανώτερου διευθυντικού προσωπικού παρέχονται σε σχέση με τον ρόλο τους στη διαχείριση των υποθέσεων της Εταιρείας και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιρειών εντός της ίδιας επικράτειας, υπό τον κοινό έλεγχο της IBM Corporation. Οι αμοιβές των μελών του ανώτερου διευθυντικού προσωπικού καθορίζονται με βάση την απόδοση των ατόμων και τις τάσεις της αγοράς.

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

18. Έσοδα επόμενων χρήσεων

Αναλύονται ως εξής:

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	9.351	5.825	9.351	5.825
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	4.825	3.930	4.825	3.930
	14.176	9.755	14.176	9.755

Τα αναβαλλόμενα έσοδα ανά δραστηριότητα διαμορφώνονται ως εξής:

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)
Συντήρηση	2.827	1.412	2.827	1.412
Υπηρεσίες	921	1.005	921	1.005
Ποσοστό ολοκλήρωσης έργων	1.905	872	1.905	872
Μετάβαση & μετασχηματισμός	46	56	46	56
Επεκτάσεις εγγυήσεων	1.118	450	1.118	450
Άδειες χρήσης λογισμικού	1.300	675	1.300	675
Συνδρομές	765	1.190	765	1.190
Ασφάλεια πληροφοριακών συστημάτων	13	25	13	25
Διαχείριση εσόδου επισφαλών πελατών	(230)	-	(230)	-
Λοιπά	686	140	686	140
Έσοδα επόμενων χρήσεων (βραχυπρόθεσμο μέρος)	9.351	5.825	9.351	5.825

	Όμιλος		IBM Ελλάς	
	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)	31.12.2018 (‘000)	31.12.2017 (‘000)
Συντήρηση	3.440	1.712	3.440	1.712
Κλάδος λογισμικού (Software Group - SWG)	481	454	481	454
Μετάβαση & μετασχηματισμός	46	92	46	92
Επεκτάσεις εγγυήσεων	313	714	313	714
Άδειες χρήσης λογισμικού	32	85	32	85
Συνδρομές	513	873	513	873
Έσοδα επόμενων χρήσεων (μακροπρόθεσμο μέρος)	4.825	3.930	4.825	3.930
Σύνολο εσόδων επόμενων χρήσεων	14.176	9.755	14.176	9.755

ΙΒΜ ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

19. Λεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις

Η Εταιρεία ως μισθωτής - Λειτουργικές μισθώσεις

Στο τέλος της χρήσης τα ελάχιστα μελλοντικά πληρωτέα μισθώματα βάσει μη ακυρώσιμων λειτουργικών μισθώσεων είχαν ως εξής:

	2018				2017			
	Οικόπεδα και κτίρια ('000)	Εξοπλισμός ('000)	Οχήματα ('000)	Σύνολο ('000)	Οικόπεδα και κτίρια ('000)	Εξοπλισμός ('000)	Οχήματα ('000)	Σύνολο ('000)
Έως 1 έτος	1.104	30	259	1.393	1.104	10	345	1.459
Από 1 έως 5 έτη	-	29	630	659	1.104	59	889	2.052
Πάνω από 5 έτη	-	-	-	-	-	-	-	-
	1.104	59	889	2.052	2.208	69	1.234	3.511

Η εν λόγω συμφωνία καλύπτει την περίοδο από 1^η Ιανουαρίου 2017 έως 31^η Δεκεμβρίου 2019. Το μηνιαίο κόστος ενοικίου ανέρχεται σε 92.000 ευρώ πλέον ΦΠΑ 24% και θα παραμείνει σταθερό και για τα 3 έτη (χωρίς αυξήσεις).

20. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις

Νομικές υποθέσεις: Επίσης, στα πλαίσια της συνήθους επιχειρηματικής του δραστηριότητας, ο Όμιλος γίνεται αποδέκτης διεκδικήσεων. Με βάση τις εκτιμήσεις της, η διοίκηση δεν θεωρεί ότι θα προκύψουν σημαντικές ζημιές από διεκδικήσεις που να υπερβαίνουν τις προβλέψεις που έχουν σχηματισθεί στις παρούσες ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Περιβαλλοντικά θέματα: Η επιβολή περιβαλλοντικού ρυθμιστικού πλαισίου στην Ελλάδα προχωρά και η στάση που θα τηρήσουν οι ρυθμιστικές αρχές όσον αφορά την εφαρμογή αυτού του πλαισίου συνεχώς αναθεωρείται. Ο Όμιλος αξιολογεί σε περιοδική βάση τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από το περιβαλλοντικό ρυθμιστικό πλαίσιο. Οι υποχρεώσεις αναγνωρίζονται άμεσα καθώς προκύπτουν. Πιθανές υποχρεώσεις, που ενδέχεται να προκύψουν ως αποτέλεσμα αλλαγών στο ισχύον πλαίσιο, στο αστικό δίκαιο ή στη νομοθεσία είναι αδύνατο να προσδιορισθούν αλλά θα μπορούσαν να είναι σημαντικές. Λαμβάνοντας υπόψη το ισχύον πλαίσιο, η διοίκηση θεωρεί ότι δεν θα προκύψουν σημαντικές υποχρεώσεις για περιβαλλοντικά θέματα.

Υπάρχουν εκκρεμείς αγωγές κατά του Ομίλου, για τις οποίες η Διοίκηση θεωρεί ότι τυχόν αρνητική έκβαση σχετικά με αυτές δεν θα έχει σημαντική επίδραση στη χρηματοοικονομική κατάσταση του Ομίλου ή της Εταιρείας, και για αυτόν το λόγο δεν έχουν σχηματιστεί σχετικές προβλέψεις.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, η Εταιρεία είχε ενδεχόμενες υποχρεώσεις από διαθέσιμες τραπεζικές εγγυήσεις ποσού 3.664.858 ευρώ (31.12.2017: 3.159.657 ευρώ).

IBM ΕΛΛΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

21. Μετοχικό κεφάλαιο και μέτοχοι

	31.12.2018	31.12.2017	1.1.2017
	(‘000)	(‘000)	(‘000)
Μετοχικό κεφάλαιο			
830.000 κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας 2,93 EUR (2017: 2,93 ευρώ) έκαστη	2.432	2.432	2.432
Αποθεματικό υπέρ το άρτιο			
	<u>2.432</u>	<u>2.432</u>	<u>2.432</u>

Η Εταιρεία έχει μία κατηγορία κοινών μετοχών οι οποίες δεν παρέχουν δικαίωμα σε σταθερό εισόδημα.

Πληροφορίες για τους μετόχους

Η Εταιρεία είναι θυγατρική της IBM Italia S.p.A., μιας εταιρείας που έχει έδρα στην Ιταλία.

22. Τακτικό αποθεματικό

Σύμφωνα με το ελληνικό εταιρικό δίκαιο, οι εταιρείες υποχρεούνται στον σχηματισμό τακτικού αποθεματικού από τα κέρδη προς διανομή. Οι εταιρείες υποχρεούνται να παρακρατούν το 5% των καθαρών κερδών τους έως ότου το υπόλοιπο του τακτικού αποθεματικού να φτάσει τουλάχιστον το 33% του μετοχικού κεφαλαίου. Το τακτικό αποθεματικό προορίζεται αποκλειστικά και μόνο για την κάλυψη συσσωρευμένων ζημιών.

23. Μερίσματα

Τα μερίσματα που καταβλήθηκαν το 2018 και 2017 ανέρχονται σε 4.249.600 ευρώ (5,12 ευρώ ανά μετοχή) και 1.801.100 ευρώ αντίστοιχα (2,17 ευρώ ανά μετοχή).

24. Γεγονότα μετά την ημερομηνία του ισολογισμού

Δεν υπάρχουν σημαντικά γεγονότα μετά την ημερομηνία του ισολογισμού.